

DLOUHODOBÝ ZÁMĚR VZDĚLÁVÁNÍ A ROZVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY ZLÍNSKÉHO KRAJE 2012

DLOUHODOBÝ ZÁMĚR VZDĚLÁVÁNÍ A ROZVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY ZLÍNSKÉHO KRAJE 2012

Vážené dámy,
Vážení pánové,

dostává se Vám do rukou v pořadí čtvrtý koncepční dokument zabývající se vývojem a budoucností regionálního školství – Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ve Zlínském kraji 2012.

V roce 2008 byl předchozí materiál stejného názvu schválen Zastupitelstvem Zlínského kraje. Byly v něm vytýčeny strategické cíle a opatření, jimiž jsme docílili efektivního rozvoje v oblasti, za níž jsme zodpovědní. Spolu s vyhodnocením předcházejícího období obsahuje tento dokument i stanovení dalších úkolů, kterými navazujeme na dosavadní vývoj.

Pro nejbližší období bude kritické vypořádání se s důsledky demografického vývoje přinášející nejen úbytek dětí a žáků, ale vedle toho i určitá nebezpečí v oblasti sociální, zaměstnanosti a uplatnění absolventů na trhu práce. Toto období bude zároveň ovlivněno následky hospodářské recese, která se nebezpečně dotkla i našeho kraje.

Zcela určitě naše jednání také ovlivní i budoucnost evropských dotačních fondů a jejich strategie rozdělování peněz v rámci jednotlivých členských zemí Evropské unie. Proto, abychom zdárně překonali nástrahy dnešní doby, spolupracujeme s mnoha sociálními partnery, s jejichž pomocí jsme našli cesty nejen jak překonat negativní podmínky současnosti, ale i možnosti, jak dosáhnout vyšší efektivity a kvality vzdělávací soustavy ve Zlínském kraji

Mgr. Josef Slovák
člen Rady Zlínského kraje

Obsah

1. Stav vzdělávací soustavy ve Zlínském kraji	7
1.1. Demografický vývoj	7
1.2. Sociální aspekty lidských zdrojů	16
1.3. Trh práce	21
1.4. Síť škol a školských zařízení	24
2. Strategické směry rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy a způsob jejich realizace a podpory	25
2.1. Cíle a obsah počátečního vzdělávání	25
2.2. Sledování a hodnocení kvality počátečního vzdělávání	27
2.3. Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů nadaných	33
2.4. Úloha a podpora pedagogických pracovníků	34
2.5. Další vzdělávání v rámci celoživotního učení	35
2.6. Uplatnitelnost absolventů škol podle oborů vzdělání na trhu práce	36
2.7. Základní umělecké vzdělávání	36
2.8. Zájmové vzdělávání a volnočasové aktivity	36
2.9. Ústavní výchova	37
3. Kritéria rozvoje a optimalizace vzdělávací soustavy a struktury budoucí vzdělávací nabídky	38
3.1. Struktura oborů	38
3.2. Druhy škol a jejich kapacity	40
4. Ekonomická část	52
4.1. Finanční nároky na veřejné rozpočty	52
4.2. Finanční nároky na rozvojové programy	54
4.3. Další zdroje financování	55
Závěr	56
Příloha 1. – Naplnění cílů a opatření stanovených v minulém období	57
1. Průřezové cíle a opatření	57
1.1. Zajišťování kvality, monitorování a hodnocení vzdělávání	57
1.2. Integrovaný systém poradenství ve školství	57
1.3. Výuka cizích jazyků, informační a komunikační technologie	58
1.4. Zvyšování profesionality pedagogických pracovníků	60
1.5. Primární prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních (Prevence sociálně patologických jevů ve školách a školských zařízeních)	61
1.6. Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta ve školách a školských zařízeních	61
1.7. Zahraniční spolupráce škol a školských zařízení	62
2. Cíle a opatření pro jednotlivé oblasti vzdělávání	64
2.1. Předškolní vzdělávání	64
2.2. Základní vzdělávání	64
2.3. Střední vzdělávání	66
2.4. Vyšší odborné vzdělávání	69
2.5. Vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	70
2.6. Ústavní výchova	70
2.7. Základní umělecké vzdělávání	71
2.8. Zájmové vzdělávání a volnočasové aktivity	71
2.9. Další vzdělávání dospělých v rámci celoživotního učení	72
Příloha 2. – tabulky a grafy	73

Seznam použitých zkratk

COP _____	centrum odborné přípravy	OP VK _____	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
ČSÚ _____	Český statistický úřad	ORJ _____	organizační jednotka
ČŠI _____	Česká školní inspekce	OU _____	odborné učiliště
DDM _____	dům dětí a mládeže	PPP _____	pedagogicko-psychologická poradna
DFV _____	denní forma vzdělávání	Projekt PISA _____	Programme for International Student Assessment
DVPP _____	další vzdělávání pedagogických pracovníků	Projekt TIMSS _____	Trends in International Mathematics and Science Study
DZ ČR _____	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky	Projekt UNIV _____	Uznávání neformálního a informálního vzdělávání
DZ ZK (2008) _____	DZ ZK (2008) = Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Zlínského kraje z roku 2008	RVP _____	rámcový vzdělávací program
ESF _____	Evropský sociální fond	RZK _____	Rada Zlínského kraje
EU _____	Evropská unie	SEV _____	středisko ekologické výchovy
EVVO _____	environmentální vzdělávání, výchova a osvěta	SOŠ _____	střední odborná škola
GY _____	gymnázium	SOU _____	střední odborné učiliště
HDP _____	hrubý domácí produkt	SPC _____	speciálně pedagogické centrum
ICT _____	Informační a komunikační technologie	SPŠ _____	střední průmyslová škola
KHS ZK _____	Krajská hygienická stanice Zlínského kraje	SŠ _____	střední škola
KÚ ZK _____	Krajský úřad Zlínského kraje	ZDVPP _____	Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků
M.R.K.E.V. _____	Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy	SVČ _____	středisko volného času
MPP _____	minimální preventivní program	ŠD _____	školní družina
MPSV _____	Ministerstvo práce a sociálních věcí	ŠK _____	školní klub
MŠ _____	mateřská škola	ŠVP _____	školní vzdělávací program
MŠMT _____	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	ÚIV _____	Ústav pro informace ve vzdělávání
NIDV _____	Národní institut pro další vzdělávání	VOŠ _____	vyšší odborná škola
NÚV _____	Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků	VÚP _____	Výzkumný ústav pedagogický
OA _____	obchodní akademie	ZK _____	Zlínský kraj
OFV _____	ostatní formy vzdělávání	ZŠ _____	základní škola
ONIV _____	Ostatní neinvestiční výdaje	ZUŠ _____	základní umělecká škola
OP LZZ _____	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost	ZZK _____	Zastupitelstvo Zlínského kraje

1. Stav vzdělávací soustavy ve Zlínském kraji

1.1. Demografický vývoj

Zdrojem použitých údajů je populační prognóza z Projekce demografického vývoje obyvatelstva do roku 2065 Českého statistického úřadu a skutečně dosažené parametry. Mimo počtu obyvatel kraje jsou uvedeny také hodnoty v základních náhledech sloužících potřebám rozvoje vzdělávací soustavy - vývoj a prognóza narozených dětí, vývoj a prognóza počtu dětí a mládeže ve věkových jednotkách 3 – 5, 6 – 10, 11 – 14, 15 – 18 a 19 – 21 let, a vývoj a prognóza celkových objemů školních kontingentů předškolní, základní, střední, vyšší odborné vzdělávání. Projekce ČSÚ byla vypočtena bez vlivu vnitřní i zahraniční migrace obyvatelstva, která ve Zlínském kraji nemá významnější vliv na demografický vývoj. Údaje o počtu osob jsou k 31. 12. příslušného roku, s výjimkou roku 2001, kdy jsou uvedeny údaje ze Sčítání lidu, domů a bytů.

Počet obyvatel ve Zlínském kraji

V roce svého vzniku 2000 měl kraj 594 060 obyvatel. Kromě počátečního malého nárůstu k datu Sčítání lidí, domů a bytů v roce 2001 má počet obyvatel neustále mírně sestupnou tendenci. Od roku 2001 do roku 2010 ubylo celkem 4 649 lidí, což představuje rozdíl 0,78 %. Hodnoty uváděné v Projekci ČSÚ předpokládají postupný pokles počtu obyvatel v kraji s velkou dynamikou v dalších letech zejména pak určitých věkových skupinách. Rozdílný vývoj mezi lety 2001 a 2010 v jednotlivých okresech je patrný z tabulky č. 1.

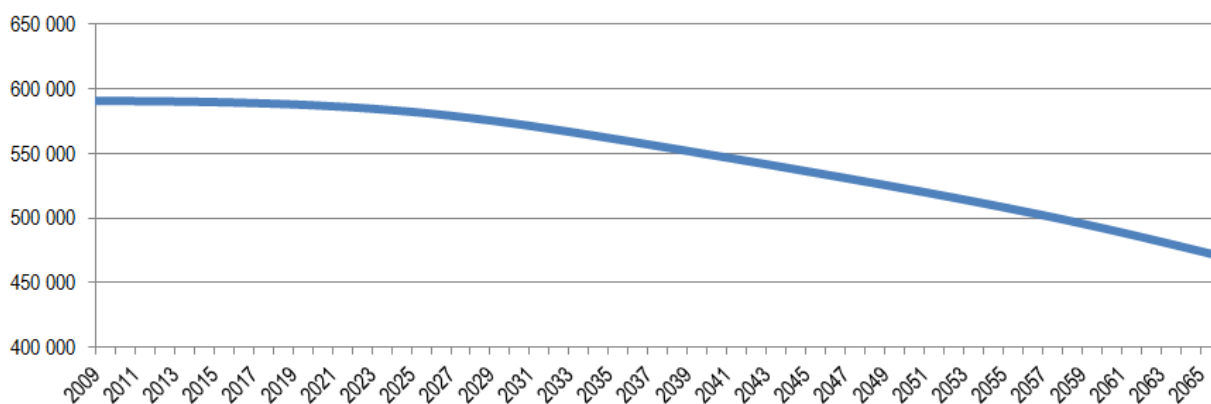
Tabulka 1 - Změna počtu obyvatel ve Zlínském kraji v letech 2001 až 2010

Kraj – okresy	k 31. 3. 2001	ke 31. 12. 2010	Rozdíl	Úbytek v %
okres Kroměříž	108 053	108 055	+2	0,00
okres Uherské Hradiště	144 517	144 203	-314	-0,22
okres Vsetín	147 064	145 464	-1 600	-1,09
okres Zlín	195 376	192 639	-2 737	-1,40
Zlínský kraj	595 010	590 361	-4 649	-0,78

Zdroj: ČSÚ

Prognóza ČSÚ do roku 2065 o počtu obyvatel ve Zlínském kraji nepočítá s výraznějším posílením populace. Naopak Zlínský kraj, stejně jako i všechny kraje v ČR mají, co se týká populace sestupný trend. Celou situaci znázorňuje graf č. 1.

Graf 1 - Prognóza vývoje počtu obyvatelstva Zlínského kraje podle ČSÚ

Vývoj a prognóza narozených dětí

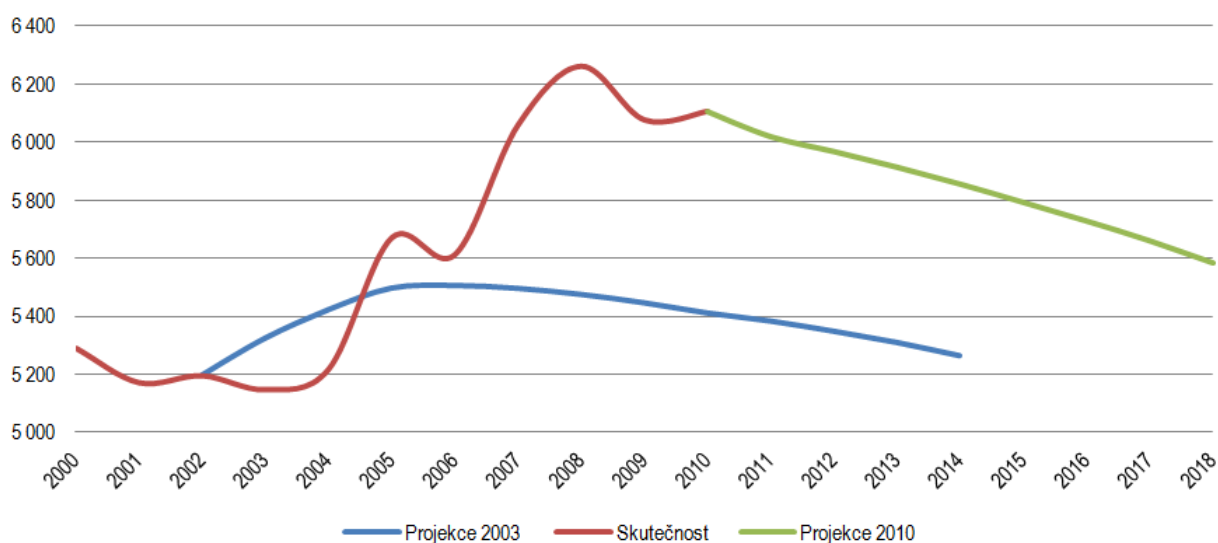
Počet narozených dětí se v období 2000 až 2010 zvýšil, avšak tato skutečnost nepřinesla víc, než stabilizování porodnosti ve Zlínském kraji. Projekce ČSÚ však nadále předpovídá střednědobý pokles absolutních čísel narozených dětí (viz. tabulka č. 2 a graf č. 2).

Tabulka 2 – Vývoj porodnosti a srovnání projekce a skutečnosti počtu narozených dětí ve Zlínském kraji v letech 2000 - 2018

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Skutečnost	5 290	5 171	5 195	5 147	5 217	5 670	5 612	6 059	6 261	6 076	6 106								
Projekce 2003				5 323	5 421	5 496	5 505	5 495	5 474	5 445	5 410	5 382	5 347	5 308	5 262				
Projekce 2010												6 020	5 969	5 915	5 857	5 794	5 730	5 662	5 586

Zdroj: ČSÚ

Graf 2 - Vývoj porodnosti a srovnání projekce a skutečnosti počtu narozených dětí ve Zlínském kraji v letech 2000 - 2018

Vývoj a prognóza ve věkových jednotkách a segmentech předškolního, základního, středního a vyššího odborného vzdělávání

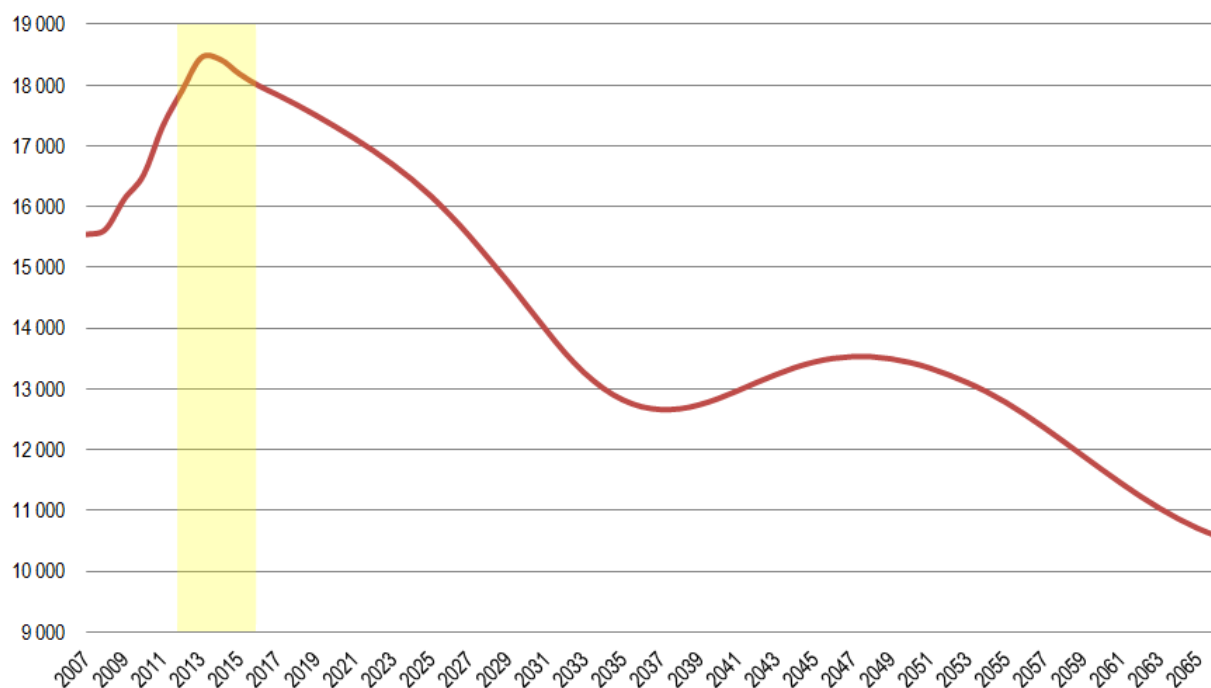
Pro posuzování vlivů a dopadů demografického vývoje na utváření vzdělávací soustavy zpravidla používáme dva soubory údajů. Jednak celkové počty osob v relevantních věkových segmentech a jednak počty osob ve věkových jednotkách vztahených k nástupu do jednotlivých stupňů vzdělávání. Sumární údaje o věkových segmentech poskytují přehled o distribuci populace do příslušných úrovní vzdělávání a vykazují přitom určitou míru setrvačnosti způsobenou kumulací několika ročníků. Naproti tomu údaje o počtu osob ve věkových jednotkách lépe vystihují dynamiku změn demografického vývoje a jejich bezprostředního dopadu na budoucí výkony škol a školských zařízení.

V jednotlivých věkových skupinách a segmentech je sledován předpokládaný vývoj podle Projekce ČSÚ a skutečné počty osob do roku 2010. Změny ve vývoji jsou v příslušných tabulkách rovněž ilustrovány podílem jednotlivých let k výchozímu roku 2000. Tabulky uvedené v Příloze č. P1 grafy č. P1 až P5 poskytují agregované údaje v jednotlivých věkových segmentech.

Předškolní vzdělávání

Ve věkové skupině 3 – 5 letých projekce ČSÚ pro období let 2012 – 2016 předpokládá stabilizovaný počet osob. Avšak z dlouhodobého pohledu v tomto období nastane poslední vrchol počtu osob této věkové skupiny, a to v roce 2013, pro nejbližších 50 let. V období po roce 2016 nastává dlouhodobý pokles nejprve na cca 70% a posléze až na cca 55% hodnot vrcholu z roku 2013 (viz graf č. 3).

Graf 3 - Projekce počtu obyvatel Zlínského kraje (bez migrace) ve věkové skupině 3 - 5 letých

Poznámka: Barevné pole označené v tomto a následujících grafech vymezuje období, kterým se zabývá aktuální dlouhodobý záměr, tzn. roky 2012 až 2016.

Tabulka 3 - Prognóza vývoje počtu obyvatelstva ve věkové skupině 3 - 5 letých ve Zlínském kraji na období 2007 – 2016

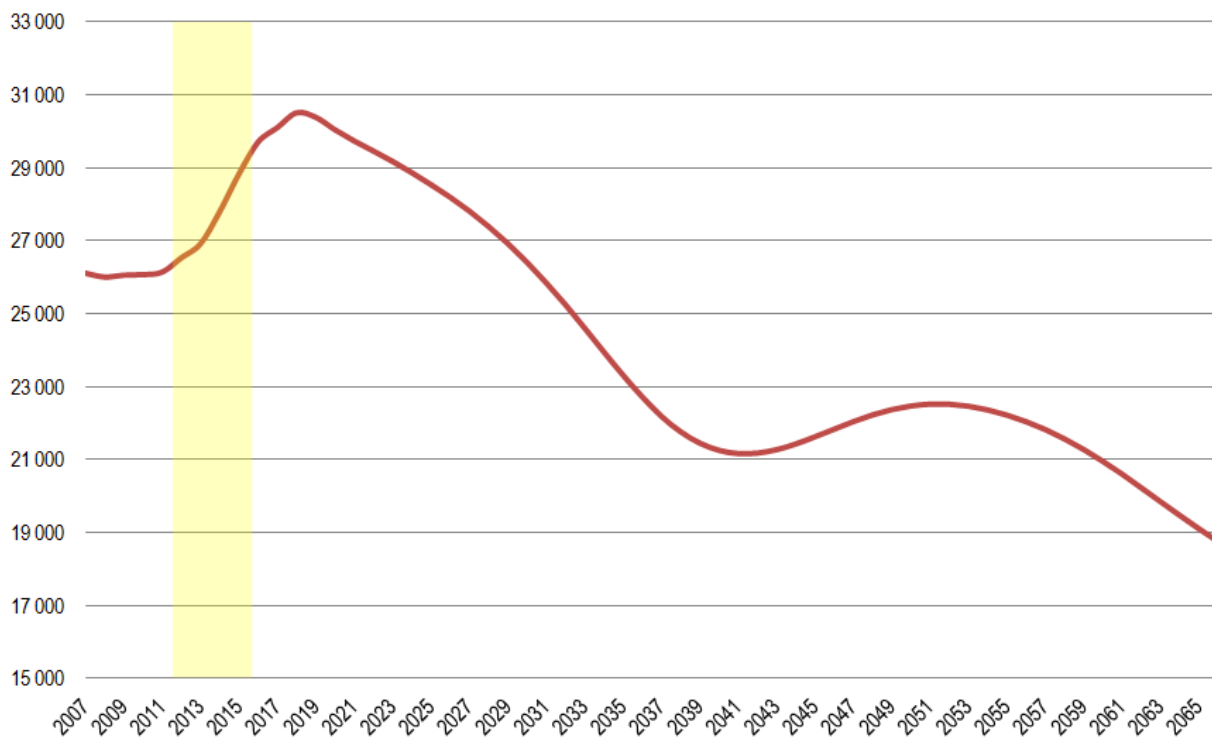
Věk	2007*	2008*	2009*	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
3	5 171	5 251	5 656	5 597	6 076	6 239	6 145	6 051	6 002	5 951
4	5 181	5 190	5 271	5 656	5 597	6 075	6 239	6 144	6 050	6 001
5	5 194	5 184	5 204	5 271	5 655	5 596	6 074	6 238	6 143	6 050
Celkem 3 – 5 let	15 546	15 625	16 131	16 524	17 328	17 910	18 458	18 433	18 195	18 002

* Skutečný počet
Zdroj: ČSÚ

Základní vzdělávání

Ve věkové jednotce 6 – 10 letých, což odpovídá prvnímu stupni základních škol, dochází ve sledovaném období k poměrně výraznému nárůstu počtu osob, a to o více než 13% počtu osob v roce 2011. V dalším období po roce 2016 se předpokládá pokračování tohoto trendu. Avšak rokem 2018, kdy dosáhne vrcholu, začíná dlouhodobý pokles počtu osob v této věkové skupině (viz. graf č. 4).

Graf 4 - Projekce počtu obyvatel Zlínského kraje (bez migrace) ve věkové skupině 6 - 10 letých

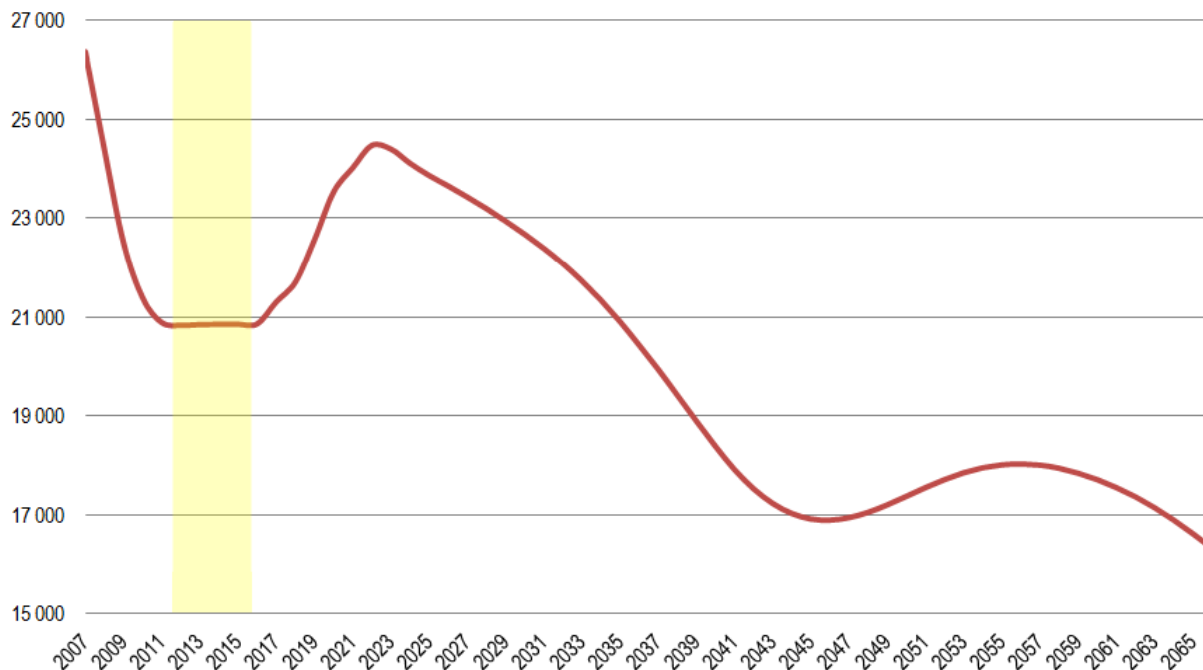
Tabulka 4 - Prognóza vývoje počtu obyvatelstva ve věkové skupině 6 - 10 letých ve Zlínském kraji na období 2007 – 2016

Věk	2007*	2008*	2009*	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
6	5 260	5 199	5 193	5 204	5 270	5 654	5 595	6 074	6 238	6 143
7	5 188	5 249	5 209	5 192	5 203	5 270	5 654	5 595	6 074	6 237
8	5 187	5 193	5 261	5 209	5 193	5 203	5 269	5 654	5 595	6 074
9	5 176	5 183	5 201	5 259	5 209	5 192	5 203	5 269	5 654	5 595
10	5 295	5 176	5 187	5 201	5 260	5 208	5 192	5 203	5 268	5 653
Celkem 6 – 10 let	26 106	26 000	26 051	26 065	26 135	26 527	26 913	27 795	28 829	29 702

* Skutečný počet
Zdroj: ČSÚ

Odlišná situace je v segmentu osob 11 až 14 letých, kde ve sledovaném období je vývoj jejich počtu ustálený téměř bez žádných přírůstků. Změna nastává až po roce 2016, kdy se očekává strmý nárůst počtu osob v této věkové skupině s vrcholem v roce 2022, a to o více než 17% počtu v roce 2011 (viz. graf č. 5).

Graf 5 - Projekce počtu obyvatel Zlínského kraje (bez migrace) ve věkové skupině 11 - 14 letých

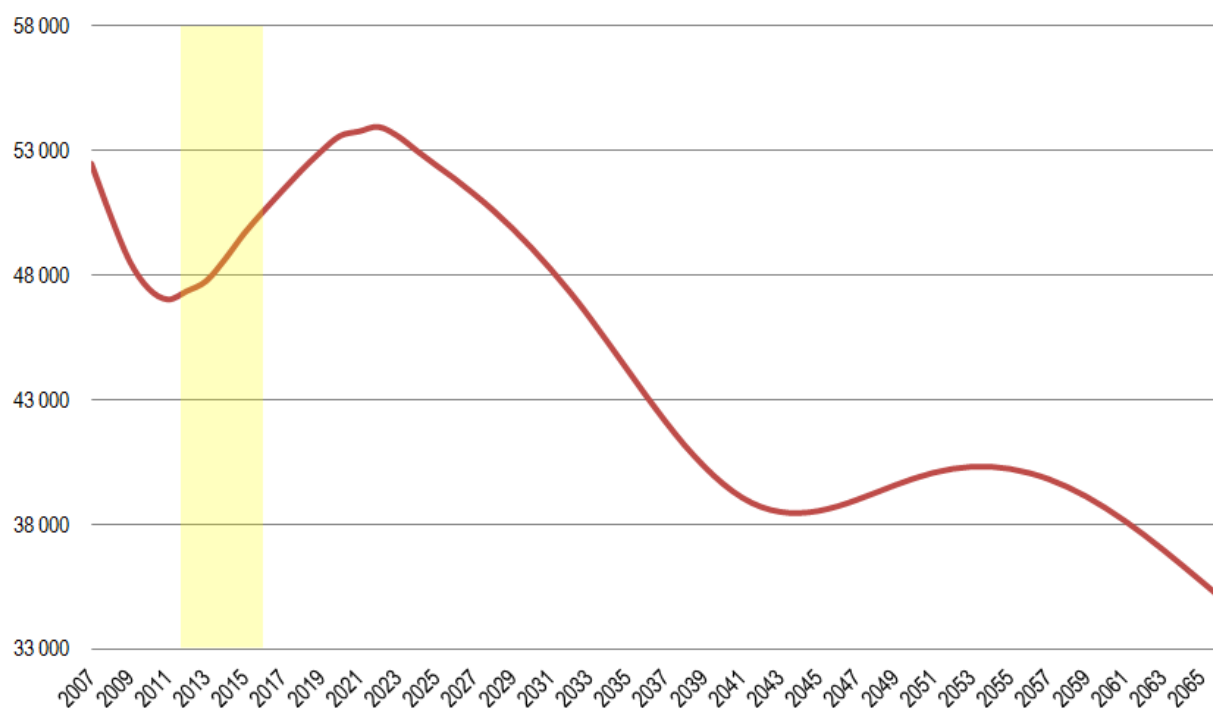
Tabulka 5 - Prognóza vývoje počtu obyvatelstva ve věkové skupině 11 - 14 letých ve Zlínském kraji na období 2007 – 2016

Věk	2007*	2008*	2009*	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
11	5 678	5 297	5 192	5 187	5 200	5 260	5 208	5 191	5 201	5 268
12	6 271	5 687	5 313	5 189	5 186	5 198	5 258	5 206	5 190	5 201
13	7 110	6 289	5 698	5 312	5 190	5 184	5 198	5 258	5 206	5 189
14	7 305	7 120	6 303	5 698	5 311	5 189	5 184	5 197	5 257	5 205
Celkem 11 - 14 let	26 364	24 393	22 506	21 386	20 887	20 831	20 848	20 852	20 854	20 863

* Skutečný počet
Zdroj: ČSÚ

V celém kontingentu 6 – 14 letých osob ve Zlínském kraji dochází ve sledovaném období k nárůstu jejich počtu. Tento trend bude pokračovat i v následujícím období, a to až do roku 2022. Po tomto období se očekává dlouhodobý pokles počtu osob plnících školní docházku na základních školách (viz. Graf 6).

Graf 6 - Projekce počtu obyvatel Zlínského kraje (bez migrace) ve věkové skupině 6 - 14 letých

Tabulka 6 - Prognóza vývoje počtu obyvatelstva ve věkové skupině 6 - 14 letých ve Zlínském kraji na období 2007 - 2016

Věk	2007*	2008*	2009*	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Celkem 6 - 14 let	52 470	50 393	48 557	47 451	47 022	47 358	47 761	48 647	49 683	50 565

* Skutečný počet

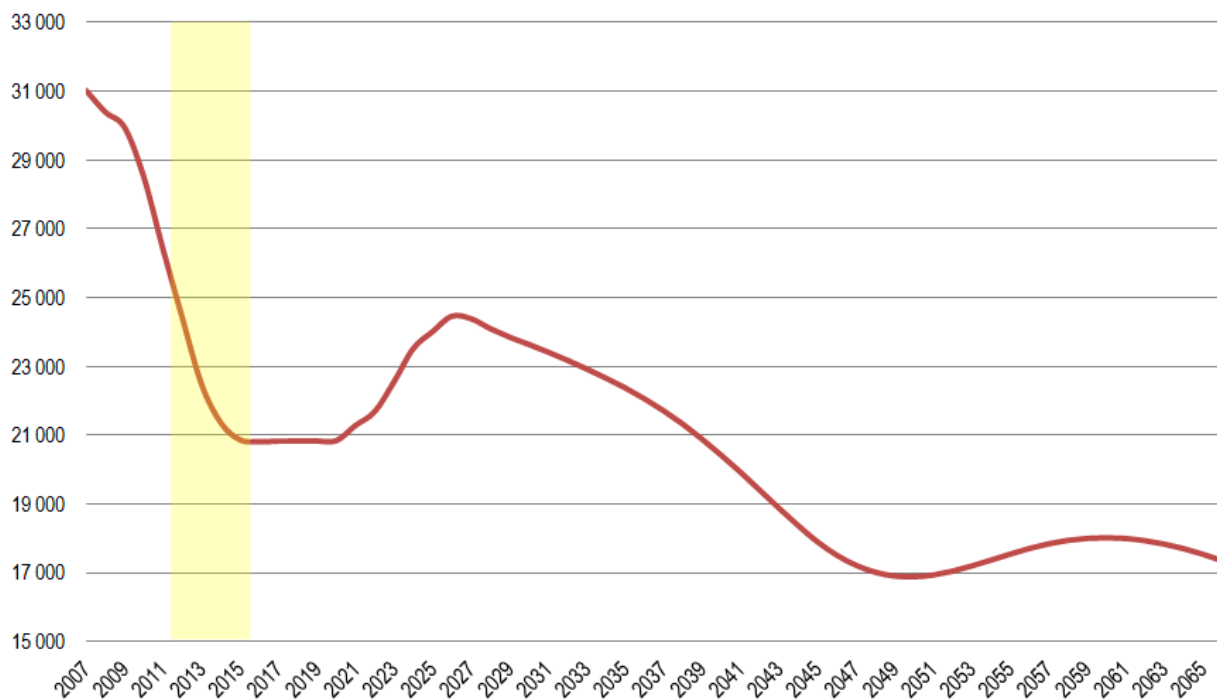
Zdroj: ČSÚ

Střední vzdělávání

Střední vzdělávání je oblastí, v níž se nyní velmi výrazně projevují důsledky nepříznivého demografického vývoje. Prudký pokles se zastaví na konci období, který sleduje tento Dlouhodobý záměr, tzn. v roce 2016. Po tomto období dojde ke krátké stabilizaci (do roku 2021), dalších pět let následuje mírný vzestup, avšak po roce 2026 se počet obyvatel Zlínského kraje ve věkové kategorii 15 – 18 let bude soustavně snižovat až do roku 2050 na cca 64% počtu obyvatel v poměru k roku 2011. (viz. graf 7).

Absolutní hodnota poklesu počtu obyvatel sledované věkové skupiny mezi lety, kterými se zabývá tento Dlouhodobý záměr, tedy 2011 a 2016, je podle ČSÚ 5 596. Od roku 2009 má toto číslo hodnotu téměř 10 000.

Graf 7 - Projekce počtu obyvatel Zlínského kraje (bez migrace) ve věkové skupině 15 - 18 letých

Tabulka 7 - Prognóza vývoje počtu obyvatelstva ve věkové skupině 15 - 18 letých ve Zlínském kraji na období 2007 - 2016

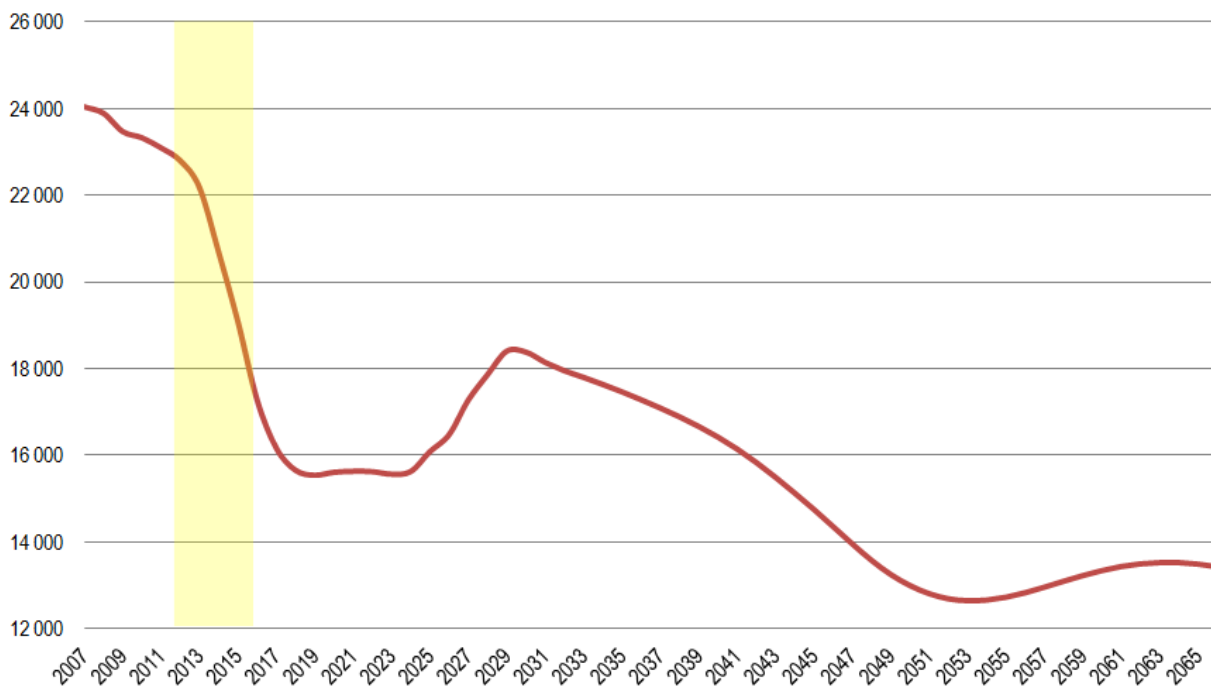
Věk	2007*	2008*	2009*	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
15	7 796	7 301	7 126	6 301	5 696	5 311	5 189	5 183	5 197	5 257
16	7 763	7 806	7 299	7 126	6 301	5 695	5 310	5 187	5 182	5 195
17	7 543	7 755	7 796	7 299	7 122	6 299	5 693	5 308	5 186	5 181
18	7 941	7 553	7 745	7 793	7 294	7 119	6 296	5 691	5 305	5 184
Celkem 15 - 18 let	31 043	30 415	29 966	28 519	26 413	24 424	22 488	21 369	20 870	20 817

* Skutečný počet
Zdroj: ČSÚ

Vyšší odborné vzdělávání

Vývoj ve vztážené věkové jednotce 19 – 21 letých (viz graf č. 8) téměř kopíruje trend popsany u středního vzdělávání, včetně poměrných údajů, ovšem s analogickým téměř čtyřletým posunem. Absolutní hodnoty tak klesnou na stabilizovanou úroveň cca 15 600 osob až v roce 2018.

Graf 8 - Projekce počtu obyvatel Zlínského kraje (bez migrace) ve věkové skupině 19 - 21 letých

Tabulka 8 - Prognóza vývoje počtu obyvatelstva ve věkové skupině 19 - 21 letých ve Zlínském kraji na období 2007 – 2016

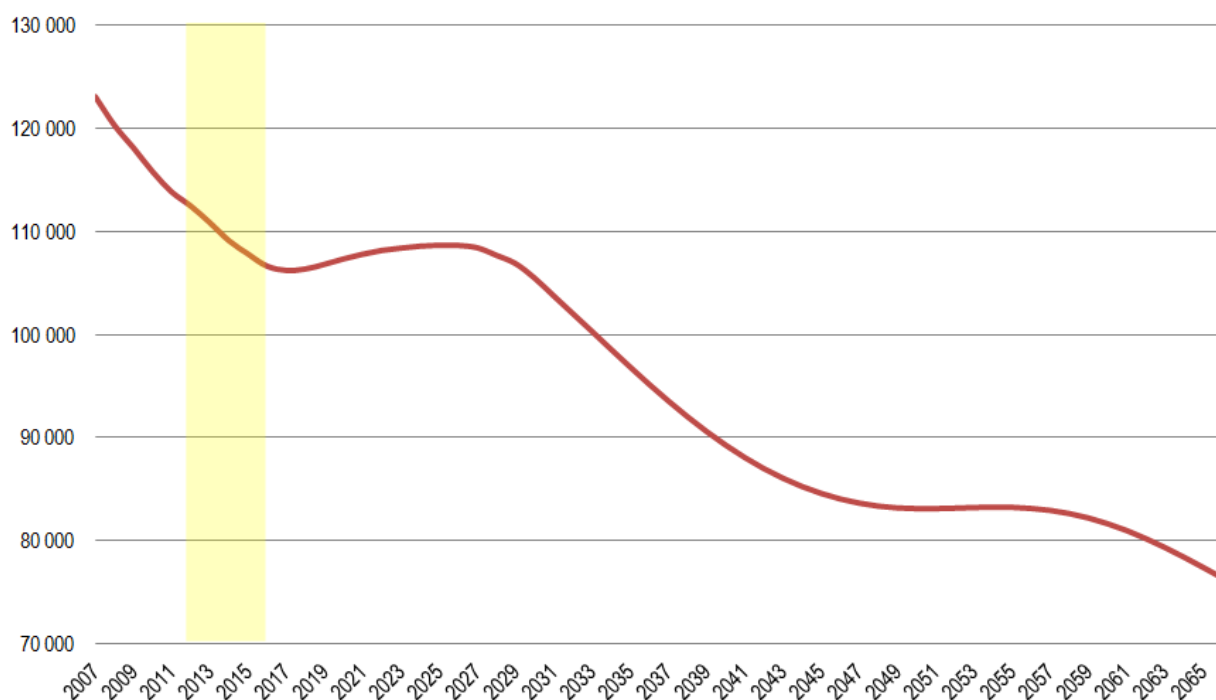
Věk	2007*	2008*	2009*	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
19	7 817	7 977	7 583	7 742	7 788	7 289	7 115	6 293	5 688	5 303
20	8 006	7 860	8 018	7 579	7 736	7 783	7 285	7 110	6 289	5 684
21	8 224	8 060	7 875	8 012	7 573	7 730	7 778	7 280	7 106	6 285
Celkem 19 - 21 let	24 047	23 897	23 476	23 333	23 097	22 802	22 178	20 683	19 083	17 272

* Skutečný počet
Zdroj: ČSÚ

Celkový školní kontingent počátečního vzdělávání

Hodnoty uvedené v grafu č. 9 dávají souhrnný přehled o stálém snižování počtu osob, které jsou potenciálními účastníky především primárního a sekundárního vzdělávání, v menší míře také vyššího odborného vzdělávání. Kvantitativně pro Zlínský kraj vyjadřují celostátní trend „stárnutí populace“. Tento negativní pohyb obyvatelstva není v kraji, na rozdíl od některých regionů, ani v minimální výši vyrovnáván migrací. Náznový přehled o podílu dílčích věkových segmentů na tomto vývoji poskytuje graf č. 10.

Graf 9 - Projekce počtu obyvatel Zlínského kraje (bez migrace) ve věkové skupině 3 - 21 letých

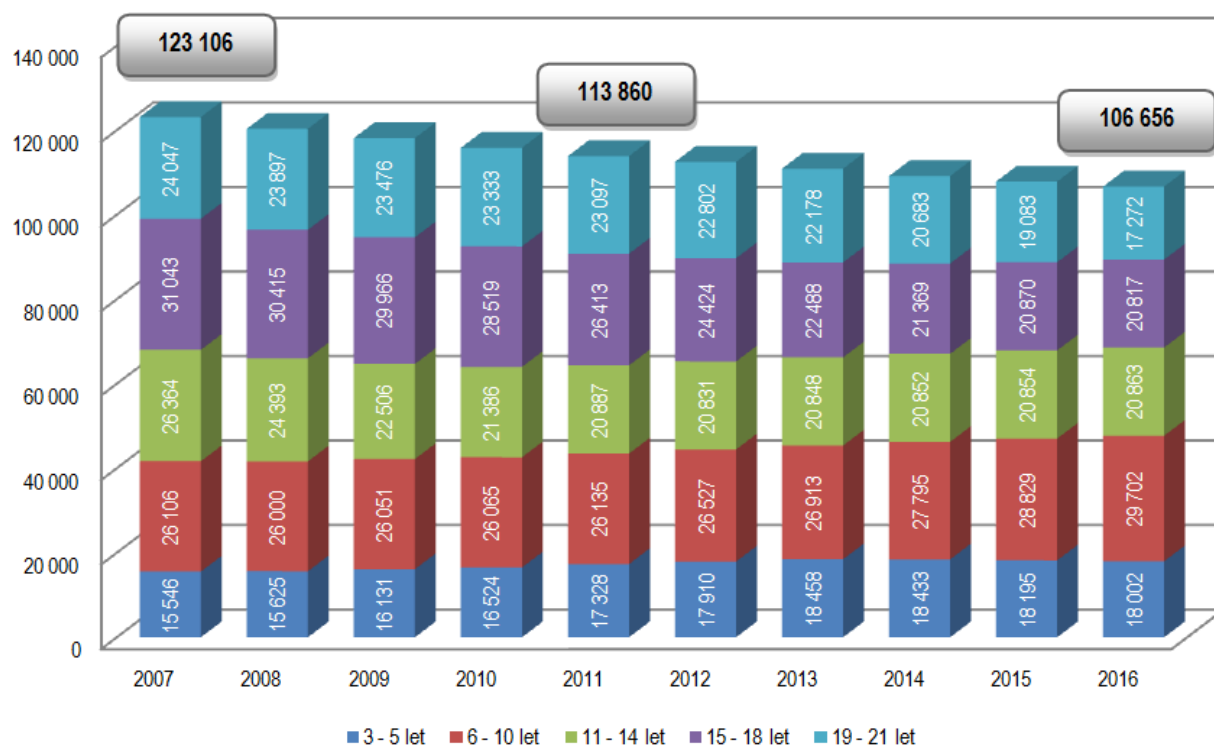

Tabulka 9 - Prognóza vývoje počtu obyvatelstva ve věkové skupině 3 - 21 letých ve Zlínském kraji na období 2007 - 2016

Věk	2007*	2008*	2009*	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Celkem 3 - 21 let	123 106	120 330	118 130	115 827	113 860	112 494	110 885	109 132	107 831	106 656

* Skutečný počet
Zdroj: ČSÚ

Graf 10 - Složení obyvatelstva Zlínského kraje podle věkových segmentů v letech 2007 - 2016

Na základě změn ve vývoji počtu osob ve věkových segmentech lze vyvodit následující závěry.

Předškolní vzdělávání

Počty osob v odpovídající věkové skupině jsou ve sledovaném období ve fázi dosažení dlouhodobého vrcholu. Na konci tohoto období (rok 2016) začne dlouhotrvající úbytek počtu osob. Lokální výkyvy mohou způsobit negativní důsledky v budoucnu nově vznikajícím nebo nyní se rozšiřujícím mateřským školám.

Základní vzdělávání

Na tomto stupni vzdělávání je ve sledovaném období demografický vývoj ve fázi očekávaného dlouhodobého vrcholu, který nastane po tomto období (rok 2016). Vrchol nejprve zasáhne první stupeň základních škol, a to bezprostředně po sledovaném období a v zá-
pět pak druhý stupeň. Případné výkyvy na lokální úrovni by neměly negativně ovlivnit zásadním způsobem jednotlivé základní školy.

Střední vzdělávání

Jednoznačně nejvýraznější dopad bude mít reálný demografický vývoj v oblasti středního vzdělávání. V průběhu sledovaného období (2012 – 2016) dojde na svoje střednědobé dno, na kterém setrvá přibližně 6 let. Tato skutečnost již vyvolává, ale také bude výrazněji vyvolávat zásahy do změn v síti středních škol. Tyto úpravy budou směřovat k optimalizaci jejich výkonů při respektování disponibilních zdrojů osob vstupujících do tohoto stupně vzdělávání na jedné straně, tak k zachování žádoucího spektra oborů vzdělání v návaznosti na potřeby či požadavky trhu práce na straně druhé, při současném zachování jejich územní dostupnosti.

Vyšší odborné vzdělávání

Na rozdíl od předchozího stupně vzdělávání, který už nyní zasáhl prudký pokles osob odpovídající věkové skupiny, bude vyšší odborné vzdělávání procházet ve sledovaném období fází hluboké recese, co se týká počtu zájemců o studium na tomto typu škol. Stejný dopad se projeví i v oblasti terciárního vzdělávání a dá se očekávat, že zájemci o vyšší než střední vzdělávání budou dávat přednost bakalářskému studiu na vysokých školách.

1.2. Sociální aspekty lidských zdrojů

Vzdělanostní struktura obyvatelstva

Vzdělání obyvatelstva se v průběžných statistických dokumentech, na rozdíl od detailnějšího členění při Sčítání lidu, domů a bytů, sleduje na podkladě výběrového šetření pracovních sil pouze ve čtyřech základních kategoriích (v závorce jsou uvedeny ekvivalenty ve smyslu školského zákona):

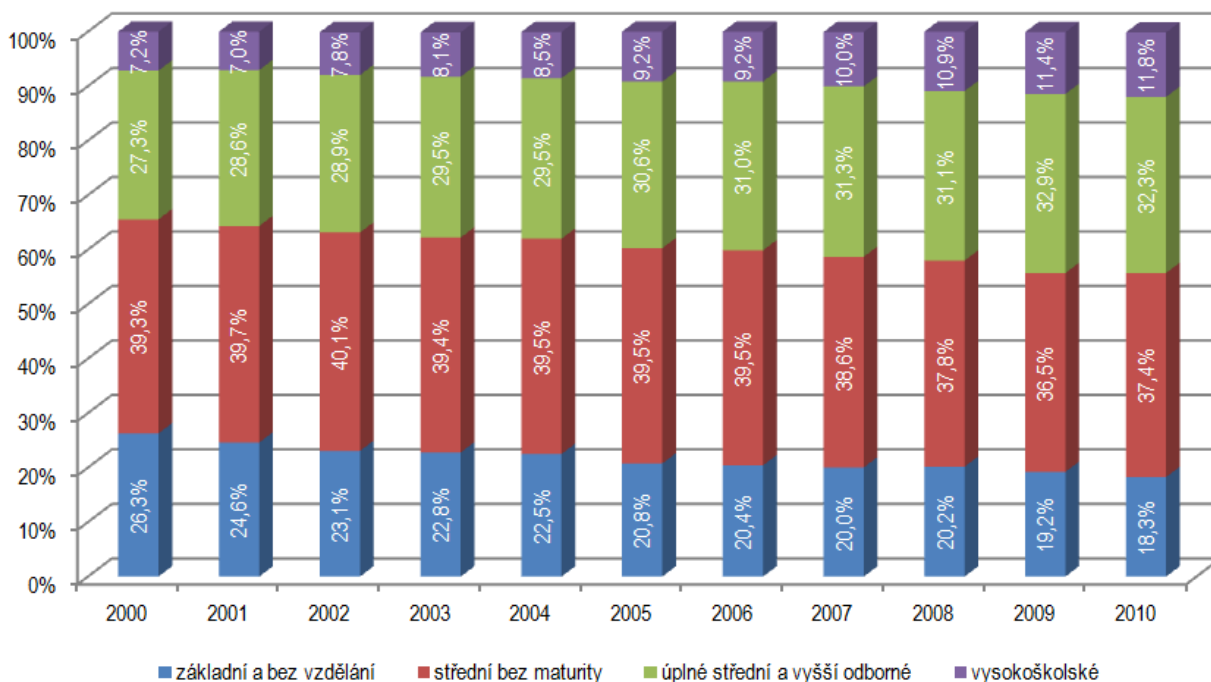
- základní, včetně neukončeného,
- střední bez maturity (střední vzdělávání a střední vzdělání s výučním listem),
- úplné střední (střední vzdělání s maturitní zkouškou) a vyšší odborné,
- vysokoškolské.

Tabulka 10 - Přehled vývoje počtu obyvatel nad 15 let zařazených do skupin podle dosaženého vzdělání v letech 2000 - 2010 (v tisících obyvatel)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
základní a bez vzdělání	130,8	122,3	115,0	114,1	112,8	104,4	103,0	101,6	102,6	97,7	92,8
střední bez maturity	195,6	197,5	199,9	197,4	198,1	198,8	199,1	195,9	192,5	185,8	190,2
úplné střední a vyšší odborné	135,9	142,2	144,1	147,8	147,7	153,7	156,3	158,5	158,3	167,3	164,1
vysokoškolské	35,6	35,0	39,1	40,7	42,5	46,2	46,2	50,6	55,5	57,8	60,1
celkem obyvatel	497,9	497,0	498,7	500,6	501,4	503,1	504,5	506,9	508,9	509,0	507,9

Poznámka: položka Celkem nemusí odpovídat prostému součtu, v důsledku zaokrouhlení a absence položky „nezjištěno“.

Graf 11 - Vzdělanostní struktura obyvatelstva Zlínského kraje nad 15 let v letech 2000 - 2010

Zdroj: ČSÚ

Údaje uvedené v grafu č. 11 dokládají trend zahájený již před rokem 2000, který se projevuje ve věkové populaci nad 15 let odlivem osob z kategorií základní vzdělání a bez vzdělání a přírůstkem v kategoriích s vyšším stupněm vzdělání, zejména pak vysokoškolské vzdělání. V posledních třech letech můžeme vidět stagnaci poměru stupně středního vzdělání bez maturity a úplného středního vzdělání s maturitou. Důvodem celého stavu je úbytek osob v této věkové kategorii a dostatečných volných kapacit. Zároveň se zde projevují další faktory jako např. ambice rodičů žáků, všeobecné očekávání dnešní společnosti a tlak společnosti na dosažení co nejvyššího stupně vzdělání.

Vzdělanostní struktura obyvatelstva Zlínského kraje vykazuje větší podíl dosažení vyššího vzdělání pro mužskou část populace, a to jak v poměrových koeficientech k počtu obyvatel, tak v absolutních číslech. Výjimkou je stupeň úplného středního vzdělání s maturitou a vyššího odborného vzdělání, kde mají převahu ženy. Dalším zajímavým místem srovnání je téměř dvojnásobný podíl žen se základním vzděláním nebo bez vzdělání oproti mužské populaci v tomto stupni vzdělání. Vše je zachyceno v tabulce č. 11.

Tabulka 11 - Přehled rozložení vzdělanostní struktury v roce 2010 mezi muži a ženami

	muži		ženy	
	Počet	Podíl	Počet	Podíl
základní a bez vzdělání	30,5	12,4%	62,3	23,8%
střední bez maturity	111,1	45,3%	79,1	30,3%
úplné střední a vyšší odborné	72,6	29,6%	91,6	34,9%
vysokoškolské	31,1	12,7%	28,9	11,0%
celkem	245,5		262,3	

Situace rodiny

Významným činitelem, který může ovlivnit utváření sociálních vztahů dětí a mládeže, je plnohodnotné rodinné zázemí. Zatímco v roce 2000 byl index rozvodovosti, počet rozvodů na 100 sňatků, ve Zlínském kraji na úrovni 43,3 %, můžeme na podkladě nových údajů konstatovat prohloubení nepříznivého vývoje v této oblasti se všemi důsledky. Vývoj počtu sňatků na 1 000 obyvatel (v roce 2010 proti roku 2000 pokles o 14,0%) a počtu rozvodů na 1 000 obyvatel (za stejné období zvýšení o 14,1%) zaznamenal zvyšující se rozdíl mezi jejich hodnotami. Index rozvodovosti v důsledku toho vzrostl za posledních šest let ze 43 % na více než 57% v roce 2010 (viz tabulka č. 12).

Tabulka 12 - Sňatky a rozvody ve Zlínském kraji v letech 2000 až 2010

Rok	Počet obyvatel	Počet sňatků	Počet rozvodů	Sňatky na 1000 obyvatel	Rozvody na 1000 obyvatel	Rozvody na 100 sňatků
2000	597 890	2 980	1 290	5,0	2,2	43,3
2001	594 060	2 797	1 485	4,7	2,5	53,1
2002	593 130	2 877	1 435	4,9	2,4	49,9
2003	591 866	2 496	1 584	4,2	2,7	63,5
2004	590 706	2 731	1 532	4,6	2,6	56,1
2005	590 142	2 804	1 420	4,8	2,4	50,6
2006	589 839	2 706	1 618	4,6	2,7	59,8
2007	590 780	2 966	1 536	5,0	2,6	51,8
2008	591 412	2 710	1 593	4,6	2,7	58,8
2009	591 042	2 568	1 461	4,3	2,5	56,9
2010	590 361	2 564	1 472	4,3	2,5	57,4

Zdroj: ČSÚ (Statistické bulletiny Zlínského kraje)

Jiný pohled na měnící se postavení a roli rodiny poskytují kvantitativní údaje o dětech narozených mimo manželství. Na rozdíl od roku 2000, kdy se mimo manželství narodilo ve Zlínském kraji 641 dětí, to bylo v roce 2009 již 1 856, tedy téměř 3 násobek počtu z roku 2000. Z celkového počtu 6 091 se v tomto roce takto narodilo již 30,5% dětí.

Uvedená fakta signalizují tendenci k opouštění modelu „tradiční rodiny“, která spolu se zřejmým narušením dosavadní bariéry sociální nepřipustnosti „nemanželských dětí“ vytváří nové dosud nepoznané podmínky při začleňování dětí a mládeže do sociálních vztahů. I když se záměrně vyhneme zobecnění těchto příčinných vztahů, mohou tyto skutečnosti představovat potenciální rizikový faktor ovlivňující postoje a chování dětí, které se mohou v důsledku projevit jak ve vztahu a přístupu dětí a mládeže ke vzdělávání, tak v četnosti výskytu a struktuře rizikového chování. Takové směřování bude zřejmě vyvolávat v budoucnu potřebu na rozšíření poskytovaných poradenských služeb a vyšší nároky na jejich komplexnost a případnou koordinaci na území kraje.

Rizikové chování dětí a mládeže

Aktualizované údaje Krajské Hygienické stanice Zlínského kraje potvrzují, že od roku 2005, kdy byla utlumena činnost K-centra ve Zlíně, došlo k poklesu nově vykazovaných klientů ve Zlíně. Počet nových uživatelů za posledních pět let kolísá mezi 142 a 292 klienty, což lze považovat za stabilní stav. Z uvedených dat za posledních pět let je zřetelný trend stárnutí problémových uživatelů drog. Narkomani nad 20 let tvoří od roku 2007 více než 80% všech uživatelů drog. Podíl těchto uživatelů ve věkové skupině 15 – 19 let klesá. Naopak nárůst je patrný ve věkové skupině 25 let a výše. Ve věkové skupině 10 – 14 let se problémoví uživatelé drog prakticky nevyskytují. Velikost věkové skupiny 15 – 19 let je v roce 2010 na průměrné úrovni, srovnatelné s rokem 2008.

Nejvíce problémových uživatelů vykazuje okres Kroměříž, následuje okres Vsetín, Zlín a Uherské Hradiště. Nejrozšířenější drogou je pervitin, marihuana a heroin. Cílená preventivní práce v oblasti protidrogové prevence se ve skupině mladých lidí odráží pozitivně. Rizikové chování v jiných oblastech klesající tendenci nevykazuje. Šikana, kouření, záškoláctví, kyberšikana a její další formy s využitím nových technologií se dostávají do popředí. Preventivní práce s tímto rizikovým chováním je součástí Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti odboru školství, mládeže a sportu na období 2010 – 2012.

Tabulka 13 - Věková struktura problémových uživatelů drog ve Zlínském kraji v letech 2002 až 2010

Rok	Věk.skupina		10 – 14	15 – 19	20 – 24	25 a více	neznámo	Celkem
2002	Prevalence		4	258	229	144	-	635
	%		0,6	40,6	36,1	22,7	-	100,0
2003	Prevalence		9	234	265	163	-	671
	%		1,3	34,9	39,5	24,3	-	100,0
2004	Prevalence		4	218	232	139	7	600
	%		0,6	36,3	38,7	23,2	1,2	100,0
2005	Prevalence		1	181	253	225	5	665
	%		0,2	27,2	38	33,8	0,8	100,0
2006	Prevalence		1	122	198	164	1	486
	%		0,2	25,1	40,7	33,7	0,2	100,0
2007	Prevalence		1	108	238	201	0	548
	%		0,2	19,7	43,4	36,7	0,0	100,0
2008	Prevalence		0	79	163	174	0	416
	%		0,0	19,0	39,2	41,8	0,0	100,0
2009	Prevalence		0	95	171	207	0	473
	%		0,0	20,1	36,1	43,8	0,0	100,0
2010	Prevalence		0	67	126	254	0	447
	%		0,0	15,0	28,2	56,8	0,0	100,0

Zdroj: Krajská hygienická stanice Zlín

Využívání informačních technologií

Osobním počítačem bylo v roce 2010 ve Zlínském kraji vybaveno 59,2% domácností, což je ve srovnání s rokem 2006 téměř dvojnásobný nárůst (2006: 32,3% domácností) a s rokem 2008 více než pětinnásobný nárůst (2008: 48,0% domácností). Podobná situace je i mezi jednotlivci nad 16 let využívající počítač, kde podíl dosahuje hodnoty 64,8% osob.

V oblasti využívání internetu je k celosvětové síti připojeno celkem 54,28% domácností. Srovnání s rokem 2006 a 2008 pak zaznamenává poměrně strmý vzestup o více než 180%, respektive 35% (2006: 19,2%, 2008: 39,9%) připojených domácností. Využívání internetu jednotlivci nad 16 let pak bylo v roce 2010 na úrovni 60,8% osob.

V mezikrajském srovnání Zlínský kraj obsadil v roce 2010 v počtu domácností vybavených počítačem 6. místo a v počtu domácností připojených k internetu 8. místo. Z toho je zřejmé, že Zlínský kraj významně posílil pozici oproti roku 2006, kdy byl ve vybavení domácností osobním počítačem na 11. místě a ve využití internetu na 12. místě z celkem 14. míst.

Rovnost přístupu ke vzdělávání

Podpora znevýhodněných skupin dětí a mládeže spočívá v rozmanitých iniciativách a aktivitách zaměřených hlavně na zlepšování výchozí situace a jejich integraci do hlavního vzdělávacího proudu. Týká se především následujících skupin dětí a mládeže.

Děti a mládež žijící v dětských domovech a v ústavech ochranné péče

V následujících letech se u vybraných zařízení plánuje vybudování startovních bytů pro svěřence, kteří budou opouštět tato zařízení. Případná realizace předpokládá využití finančních zdrojů strukturálních fondů EU.

Děti a mládež se speciálními vzdělávacími potřebami

V posledních školních rocích (2009 – 2010 až 2010 – 2011) se stabilizoval počet všech žáků integrovaných do běžných mateřských, základních a středních škol. Jejich podíl se v tomto období pohyboval okolo hodnoty 2,5%. Rovněž vzájemný poměr dětí a žáků integrovaných individuálně a integrovaných ve speciálních třídách v jednotlivých školních letech příliš nekolísá. V předškolním vzdělávání představuje přibližně dva ku jedné a v základním vzdělávání se přesouvá ve prospěch individuální integrace na poměr 3,5 ku jedné. Významně se v posledních dvou letech zvýšil počet asistentů pedagoga, zejména na mateřských a základních školách.

Děti a mládež z řad romské menšiny

Ke zkvalitnění péče o děti se sociokulturním znevýhodněním přispělo zapojení čtyř základních škol (ZŠ Zlín Dřevnická; ZŠ Valašské Meziříčí Masarykova; 3. ZŠ Holešov; ZŠ Vsetín Luh) do projektu Centra podpory inkluzivního vzdělávání. V rámci dotačního programu OPVK v třetí výzvě 1.2. Rovné příležitosti dětí a žáků, bylo v roce 2010 podpořeno devět projektů. Každoročně je z prostředků MŠMT ČR vyhlašován program Podpora romských žáků středních škol. Tento programu využije průměrně 63 % romských žáků. Školy a školská zařízení mohou využít i podprogram Zlínského kraje: Integrace romské menšiny ve Zlínském kraji. Pro všechny děti jsou dostupné mateřské školy, romské rodiny této možnosti prakticky nevyužívají. Přípravný ročník pro tyto děti je pouze v ZŠ a MŠ Vsetín, Turkmenská. V kraji pracuje na základních školách 15 asistentů pedagoga.

Vzdělávání cizích státních příslušníků

Počet cizinců ve vzdělávací soustavě ve Zlínském kraji je stále bez výrazných změn. Srovnáme-li jejich počty v letech 2007 – 2008 a 2011 – 2012 v poměru k celkovému počtu žáků, docházíme výsledkům uvedeným v následující tabulce.

Tabulka 14 - Srovnání poměru cizinců ve vzdělávací soustavě ve Zlínském kraji v letech 2007 - 2008 a 2011 - 2012

	ZŠ	SŠ	VOŠ
2007 – 2008	0,6%	0,6%	2,5%
2011 – 2012	0,6%	1,0%	0,7%

Stále převážnou část cizinců ve školách Zlínského kraje tvoří občané Slovenské republiky, poměrně vysoký podíl je občanů Socialistické republiky Vietnam, či státu Mongolsko. Občané ostatních zemí jsou jen v nepatrném zastoupení. Za pozornost stojí nárůst počtu žáků základních škol, kteří plní povinnou školní docházku v zahraničí – jejich počet se od roku 2007 do roku 2011 více než zdvojnásobil.

Účast sociálních partnerů na vzdělávání

Trend postupných změn směrem k užším kontaktům a spolupráci se sociálními partnery se v uplynulých letech stal přirozenou součástí činnosti středních škol. Kromě standardních postupů při zajišťování odborné praxe žáků se prosazuje přesun do oblasti dalšího profesního vzdělávání. Významný impuls pro rozšiřování společného postupu s partnery z hospodářského sektoru představují projekty připravené a realizované školami v rámci Operačních programů Vzdělávání pro konkurenceschopnost, Přeshraniční spolupráce SR – ČR nebo dalších dotačních titulů zejména z prostředků EU. Možnosti začleňování sociálních partnerů poskytuje rovněž projekt UNIV 2 - kraje, ve kterém je zapojeno celkem 25 středních škol v kraji. Stále více škol přistupuje k dobrovolné účasti v projektu ministerstva týkajícího se nových jednotných závěrečných zkoušek, na nichž se podílí sociální partneři a které se plánují v budoucnu aplikovat na celém území republiky.

Nově vzniklá vzdělávací centra při Střední průmyslové škole Uherský Brod, Střední odborné škole Josefa Sousedíka ve Vsetíně a Střední škole – COPT Kroměříž, která jsou vybavena moderními technologiemi a zařízeními, realizují další vzdělávání ve spolupráci se zaměstnavateli a úřady práce. Dalším rozměrem spolupráce sociálních partnerů a kraje, jako zřizovatele škol, je účast důležitých osob v plénu Komise Rady Zlínského kraje pro rozvoj lidských zdrojů, jejímž hlavním úkolem je navrhovat radě aktivity směřující k větší efektivitě při práci s lidským potenciálem.

Proces postupné přeměny základních škol ve školy komunitního charakteru, zahájený zpočátku v menších obcích, se postupem času prosazuje také ve větších sídlech. V kraji se tak vytváří stabilní soubor základních škol, které cílevědomě využívají sociálních partnerů ve své činnosti a současně se aktivně podílí na místním společenském životě.

1.3. Trh práce

Odvětvová struktura ekonomiky kraje

Ekonomika v kraji byla a je založena především na zhodnocování vstupních surovin a polotovarů. Export v kraji je negativně poznamenán polohou kraje v rámci ČR. V tvorbě hrubého domácího produktu se Zlínský kraj řadí na 7. místo mezi kraji v ČR. V roce 2010 dosáhla průměrná hodnota HDP na 1 obyvatele kraje 301 442 Kč (v běžných cenách).¹

Průmyslový potenciál Zlínského kraje tvoří podniky zpracovatelského průmyslu, kterých je 17 % z registrovaných subjektů celkem. Zejména jde o podniky průmyslu kovodělného, dřevozpracujícího, elektrotechnického a textilního. Jejich charakteristickou stránkou je však nízká úroveň modernizace výroby ve srovnání s ČR.²

Podle struktury nově vytvořené hodnoty se na tvorbě HDP v kraji nejvýznamněji podíleli výrobci z odvětví zpracovatelského průmyslu, podíl se v období let 2000 – 2009 pohyboval mezi 37 – 41 %. Zvýšilo se zastoupení stavebnictví, výroby a rozvodu elektřiny, tepla a vody a také dopravy. Naproti tomu poklesla tvorba hrubé přidané hodnoty (HPH) v dobývání nerostných surovin, zemědělství a v obchodě. Růst objemu vývozu se zastavil v roce 2007, v následujících letech došlo k poklesu. Z nejvyšší hodnoty 120,7 mld. Kč klesl na 98,3 mld. Kč v roce 2009. Podíl kraje na celkovém exportu ČR se tak snížil ze 4,9 % na 4,6 %.³

Výkonnost české ekonomiky vzrostla mezi lety 1995 až 2008 o 50 %, zaměstnanost se stejnou měrou nezvyšovala. Kromě konce devadesátých let se nad úroveň roku 1995 dostává zaměstnanost v ČR i v kraji v roce 2007, v kraji však na rozdíl od ČR v roce 2009 opět klesá pod úroveň roku 1995. Počtem 276,5 tis. osob se kraj na celkovém počtu zaměstnaných v ČR podílí zhruba 5 %. Zastoupení jednotlivých odvětví ve struktuře zaměstnanosti je stabilní, převládá zpracovatelský průmysl, kde je soustředěno 42 % z celkového počtu zaměstnaných. Zhruba 12 % je zaměstnáno ve velkoobchodě a stejné podíly (přes 7 %) připadají na vzdělávání a na stavebnictví.⁴

Průmyslový potenciál kraje tvoří 198 průmyslových subjektů se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji, ve kterých je zaměstnáno zhruba 47 tis. osob. Tržby těchto podniků v přepočtu na jednoho zaměstnance dosahují výše 2,7 tis. Kč a v mezikrajském srovnání tím řadí kraj na 7. pozici. Až 11. místo zaujímá kraj hodnotou základní stavební výroby na jednoho zaměstnance, která ve stavebních podnicích s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji představovala 1 393 tis. Kč.⁵

Zaměstnanost

Ve Zlínském kraji bylo k 31. 12. 2010 celkem 134 374 registrovaných ekonomických subjektů, což je o 16,7 % více než v roce 2000, avšak od roku 2006 se jedná o relativně stabilní počet. Z těchto subjektů je pak 56 698 fyzických osob a 13 845 právnických evidováno jako ekonomicky aktivních.

Ve struktuře ekonomických subjektů podle právní formy připadá největší podíl na fyzické osoby. Na konci roku 2010 jich bylo evidováno 109,3 tis., tj. 81,4 % z celkového počtu subjektů v kraji. Z nich bylo více jak 102 tis. živnostníků (76,0 %), zhruba 5,3 tis. osob ve svobodném povolání (3,9 %) a 1,9 tis. zemědělských podnikatelů (1,4 %).

Druhou nejpočetnější skupinou jsou obchodní společnosti (veřejná obchodní společnost, společnost s ručením omezeným, komanditní společnost, akciová společnost a evropská společnost). Tato skupina zahrnovala na konci roku 2010 celkem 13,4 tis. subjektů, tj. 10,0 % z celkového počtu subjektů se sídlem v kraji.⁶

V roce 2010 bylo z 288,5 tis. ekonomicky aktivních obyvatel ve Zlínském kraji zaměstnáno 264 tis. obyvatel. Nejvíce zastoupenou skupinou profesí s poměrem 23,5 % byla Technický, zdravotní a pedagogický pracovník (vč. příbuzných oborů), druhou v pořadí s 18,7 % podílem byla Řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři a třetí s 16,5 % podílem Obsluha strojů a zařízení. Nejméně obyvatel pracovalo v profesní skupině Kvalifikovaní dělníci v zemědělství a lesnictví (1,7 % obyvatel). Zaměstnaní obyvatelé Zlínského kraje pracovali nejvíce v odvětvích Zpracovatelský průmysl (33,4 %), Velkoobchod a maloobchod; Opravy motorových vozidel (11,1 %) a Zdravotní a sociální péče (8,2 %). Nejméně zastoupenými odvětvími pak byly Těžba a dobývání (0,0 %), Činnost v oblasti nemovitostí (0,4 %), Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a Zásobování vodou; činnosti související s odpady (po 0,9 %).⁷

1 Zdroj: Statistická ročenka Zlínského kraje 2011

2 Zdroj: Statistická ročenka Zlínského kraje 2011

3 Zdroj: Vývoj lidských zdrojů ve Zlínském kraji v letech 2000 - 2009

4 Zdroj: Vývoj lidských zdrojů ve Zlínském kraji v letech 2000 - 2009

5 Zdroj: Vývoj lidských zdrojů ve Zlínském kraji v letech 2000 - 2009

6 Zdroj: ČSÚ

7 Zdroj: NÚV

Nezaměstnanost

Úřady práce evidovaly k 31. 12. 2010 v kraji celkem 33 386 uchazečů o zaměstnání, tedy o 13 215 více než na konci roku 2007 (20 171), kdy se zpracovával poslední dlouhodobý záměr, a zároveň o 8 545 více než na konci roku 2001 (24 841), ke kterému se váže začátek působnosti krajů. Z těchto čísel jasně vyplývá, že došlo k výraznému oslabení trhu práce od roku 2008 a s tím spojené vyšší míry nezaměstnanosti. V roce 2009, kdy bylo evidováno 33 836 uchazečů, byl dokonce překonán předešlý vrchol z roku 2004 o 2 230 uchazečů.

Souběžně s takovým vývojem přirozeně osciluje také míra nezaměstnanosti. Zatímco na konci roku 2004 byla na úrovni 9,53%, k 31. 12. 2007 poklesla až na 6,02%, načež pak vystoupala v roce 2009 na 10,8% a ke konci roku 2010 stála zůstávala na vysoké úrovni 10,7%. Jednotlivé okresy: Nad úroveň krajské míry byla k 31. 12. 2010 v okresech Vsetín (12,3%) a Kroměříž (12,7%), nižší míru nezaměstnanosti evidovali v okresech Uherské Hradiště a Zlín (oba 9,6%), což i tak bylo o 0,4 procentní body nad úrovní průměrné hodnoty za celou republiku.

Z hlediska základní struktury uchazečů o zaměstnání více než třetinu (34,5%) nezaměstnaných tvoří uchazeči evidovaní méně než 12 měsíců. Ve skupině „Absolventi a mladiství“ však došlo za poslední období k příznivému poklesu o téměř půl procentního bodu ze 7,0% v roce 2007 na 6,6% v roce 2010.

Rizikové skupiny na trhu práce

Obdobně jako v celé republice lze ve Zlínském kraji situaci na trhu práce charakterizovat dvěma hlavními problémovými okruhy: vývoj míry nezaměstnanosti a kumulace problémových skupin uchazečů s nízkou zaměstnatelností. Vymezení problémových skupin na trhu práce ve Zlínském kraji můžeme uvést v tomto pořadí:

- dlouhodobě evidovaní uchazeči o zaměstnání – déle než šest, případně 12 měsíců,
- uchazeči o zaměstnání ve věku nad 50 let,
- občané se zdravotním postižením,
- absolventi škol do dvou let po úspěšném ukončení studia a mladiství,
- ženy vracející se na trh práce po rodičovské dovolené, případně muži v obdobné situaci, respektive osoby pečující o dítě do 15 let věku.

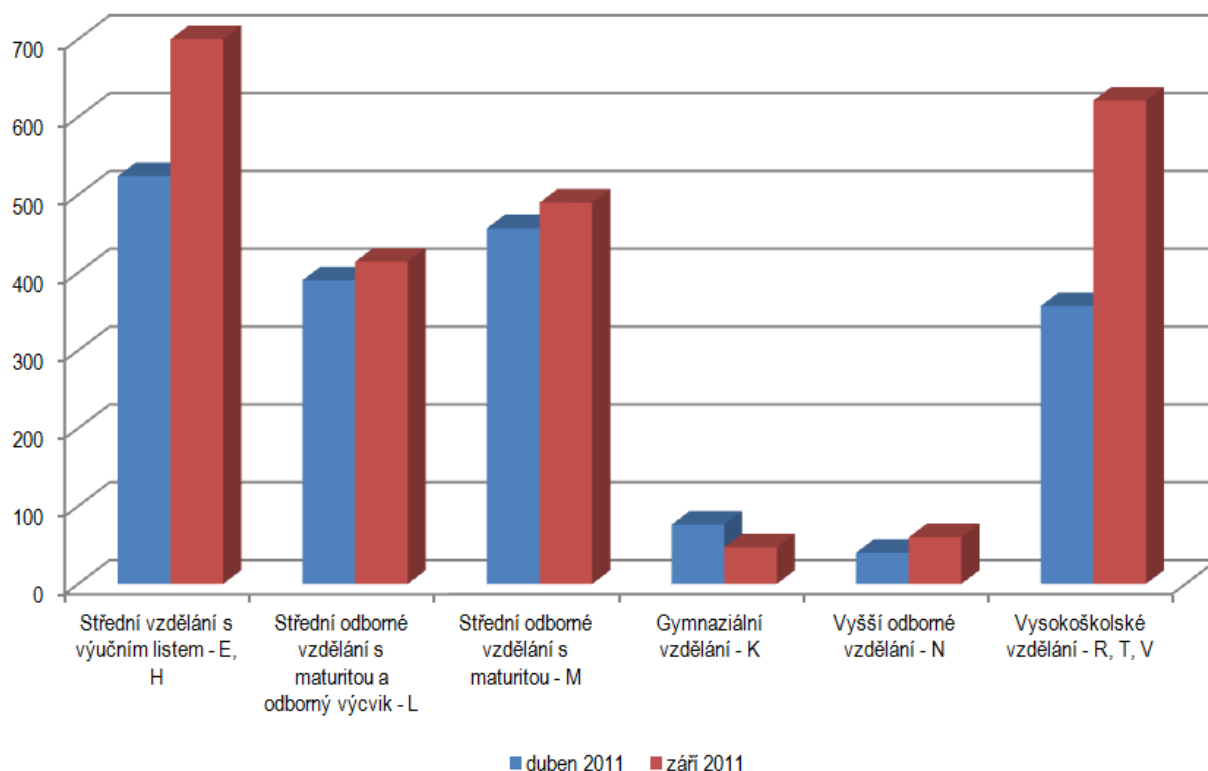
Nezaměstnanost absolventů škol a jejich uplatnění na trhu práce

Tato skupina uchazečů o zaměstnání nemá zpravidla žádnou praktickou zkušenost v absolvovaném oboru vzdělání. Obecně se však jedná o skupinu složenou z flexibilních, aktivních a adaptibilních jedinců, otevřených případným změnám profese nebo pracovního prostředí a ochotných získávat nové informace, což značně zvyšuje jejich zaměstnatelnost.

Struktura nezaměstnaných absolventů škol podle oborů vzdělávání se sleduje dvakrát ročně. Stav k 30. dubnu monitoruje situaci před nástupem většiny nových absolventů na trh práce. Druhé referenční datum je 30. září. Ve vztahu ke vstupu absolventů v daném roce na trh práce lze konstatovat, že hodnoty v jarním referenčním termínu jsou zpravidla nižší, přestože jsou v něm zahrnuti také noví absolventi 3,5 letých oborů vyššího odborného studia, kteří ho ukončili v lednu a hledají zaměstnání. Naproti tomu v podzimním termínu vstupuje do evidence úřadů práce většina absolventů, kteří ukončili studium v červnu a začínají si teprve hledat uplatnění na trhu práce.

Přehledné údaje o kvalifikační struktuře uchazečů o zaměstnání - absolventů v roce 2011 jsou uvedeny v grafu č. 12.

Graf 12- Struktura absolventů škol registrovaných na úřadech práce ve Zlínském kraji v roce 2011

Zdroj: MPSV

Rekvalifikace

Rekvalifikace je jednou ze součástí Aktivní politiky zaměstnanosti realizované MPSV. Může mít typ cílené specifické rekvalifikace, která vychází z bezprostředních potřeb trhu práce a je zaměřena na získání teoretických a praktických poznatků pro výkon nové pracovní činnosti. Jiným typem je doplňková rekvalifikace, jejímž účelem je doplnění znalostí uchazečů ještě před nástupem do zaměstnání podle případných požadavků budoucího zaměstnavatele.

V celém Zlínském kraji bylo v roce 2007 zařazeno do rekvalifikačních kurzů celkem 4 208 uchazečů. Díky nízké nezaměstnanosti a vysoké poptávce po pracovní síle došlo v roce 2008 k výraznému úbytku účastníků rekvalifikačních kurzů na celkem 2 188 uchazečů o zaměstnání, v roce 2009 jich však opět vlivem ekonomické recese přibývalo, a to na 3 131 a v roce 2010 pak 4 448.

Konec roku 2009 a roky 2010 a 2011 byly poznamenány hospodářskou krizí, která za sebou táhla její dopady v podobě snižování nákladů podnikajících subjektů a tím pádem i značné zvýšení nezaměstnanosti a zvýšení poptávky po kvalifikované pracovní síle. Jedním z nástrojů Aktivní politiky zaměstnanosti ČR se staly projekty MPSV s názvy Školení je šance, Vzdělávejte se! a Vzdělávejte se pro růst!, jejichž součástí byla pomoc zaměstnavatelům a jejich zaměstnancům ve Zlínském kraji překonat období hospodářské krize. Uvedený problém byl řešen cílenou podporou vzdělávání a rekvalifikací.

1.4. Síť škol a školských zařízení

Do působnosti Zlínského kraje bylo k 1. 1. 2001 delimitováno 158 škol a školských zařízení. V současnosti je Zlínský kraj k 1. 1. 2012 zřizovatelem 102 školských příspěvkových organizací. Za dobu existence krajské samosprávy od roku 2001 do současnosti tedy bylo sloučeno, zrušeno nebo předáno jinému zřizovateli celkem 56 příspěvkových organizací zřizovaných Zlínským krajem v oblasti školství.

Tabulka 15 - Přehled slučování a převodů škol a školských zařízení v letech 2001 - 2011

Rok	Sloučení		Převod	Počet příspěvkových organizací
	Školy	Školská zařízení		
2001				158
2002	2	3		153
2003		4		149
2004	2			147
2005	2	1	12	132
2006	3	1	2	126
2007	2	2	3	119
2008	3			116
2009			1	115
2010	1	4		110
2011	5			105
2012	3			102
Celkem	23	15	18	

Síť škol a školských zařízení a jejich vzdělávací nabídka je ve Zlínském kraji nastavena v podstatě efektivně, nicméně i v příštích letech bude potřebná průběžná aktualizace a optimalizace struktury sítě škol a oborů vzdělávání.

Tabulka 16 - Přehled škol a školských zařízení ve Zlínském kraji roztříděných podle zřizovatele (stav k 1. 1. 2012)

	kraj	stát	obec	církev	soukromý	celkem
mateřská škola	0	0	208	0	4	212
mateřská škola a základní škola	6	0	92	1	1	100
mateřská škola, základní škola a střední škola	0	1	0	0	0	1
základní škola	12	0	134	3	2	151
základní škola a střední škola	1	0	0	0	0	1
střední škola	36	0	0	3	11	51
střední škola a jazyková škola s právem SJZ	4	0	0	0	2	6
střední škola a středisko praktického vyučování	0	0	0	0	1	1
střední škola a vyšší odborná škola	6	1	0	0	1	7
střední škola, vyšší odborná škola a jazyková škola s právem SJZ	1	0	0	0	0	1
vyšší odborná škola	0	0	0	0	3	3
středisko praktického vyučování	0	0	0	0	0	0
konzervatoř	1	0	0	0	0	1
dětský domov	8	0	0	0	0	7
dětský domov, mateřská škola a základní škola	1	0	0	0	0	1
dětský domov a základní škola	3	1	0	0	0	4
výchovný ústav, středisko výchovné péče, základní škola a střední škola	0	1	0	0	0	1
výchovný ústav a střední škola	0	1	0	0	0	1
základní umělecká škola	20	0	3	0	4	27
plavecká škola	2	0	0	0	0	2
dům dětí a mládeže nebo středisko volného času	0	0	22	0	0	22
pedagogicko-psychologická poradna a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků	1	0	0	0	0	1
celkem	102	5	459	7	29	599

2. Strategické směry rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy a způsob jejich realizace a podpory

2.1. Cíle a obsah počátečního vzdělávání

2.1.1. Mezinárodní spolupráce

Cíl: Rozvoj zahraniční spolupráce škol a školských zařízení

Opatření: Rozšiřovat využívání dalších zdrojů podporujících zahraniční spolupráci škol a školských zařízení

Mezinárodní spolupráce škol a školských zařízení ve Zlínském kraji je užitečným doplněním jejich činnosti v oblasti počátečního vzdělávání. Zlínský kraj bude nadále podporovat školy a školská zařízení v realizaci projektů mezinárodní spolupráce. Za tímto účelem bude dbát zejména na pravidelný přenos aktuálních informací o programech a možnostech mezinárodní spolupráce směrem ke školám a školským zařízením. Aktivita škol a školských zařízení v oblasti mezinárodní spolupráce budou součástí pravidelného hodnocení ředitelů/ředitelek škol a školských zařízení zřizovaných Zlínským krajem.

Orientace projektů bude odpovídat potřebám školy či školského zařízení. Podporovány budou jak mobilní projekty realizované za účelem vzdělávání pedagogických pracovníků nebo odborných stáží žáků a studentů, tak i partnerství škol či školských zařízení vytvořená pro přenos dobré praxe či tvorbu inovačních metod a postupů ve výuce či v jiných oblastech fungování školy. Využíván přitom bude zejména Program celoživotního učení, což je program Evropské komise podporující výměny, spolupráci a mobilitu mezi vzdělávacími systémy a systémy odborné přípravy. V České republice je Program celoživotního učení administrován Národní agenturou pro evropské vzdělávací programy.

Zlínský kraj bude vyvíjet vlastní mezinárodní aktivity v oblasti vzdělávání a školství, které povedou ke zvýšení možnosti účasti vedení škol a školských zařízení nebo jiných pracovníků v mezinárodních projektech. V rámci Výzvy Programu celoživotního učení bude realizovat dva vlastní mezinárodní projekty zaměřené na školství:

1. Projekt Partnerství Comenius Regio je zaměřen na zvyšování kompetencí vedení škol a zástupců Odboru školství, mládeže a sportu v oblasti řízení kvality ve vzdělávání. Partnerem Zlínského kraje je Ministerský zmocněnec pro střední odborné školství ve východním Bavorsku. Mezi hlavní aktivity patří 5denní výměnná stáž ředitelů škol v Německu nebo mezinárodní školení na téma „management kvality“, které je rovněž určeno vedení škol. Zapojení ředitelů škol z obou zemí pak společně vypracují dvojazyčnou studii na téma kvalita ve školství, ve které popíší své zkušenosti získané během pracovní stáže a shrnou nejdůležitější poznatky z této oblasti.
2. Projekt Partnerství Leonardo da Vinci. Zástupci Odboru školství, mládeže a sportu a dalších vybraných institucí budou zkoumat systém kariérového poradenství v partnerských zemích, kterými jsou Velká Británie a Irsko. V rámci projektu bude Zlínský kraj v lednu 2012 hostit ve Zlíně odborníky na kariérové poradenství z obou partnerských zemí a představí systém kariérového poradenství u nás. Projekt má přispět k definování základních standardů kariérového poradenství a sestavit kompetenční profil ideálního kariérového poradce.

2.1.2. Informační a komunikační technologie

Cíl: Zajištění rozvoje využívání ICT v počátečním vzdělávání

Opatření: Zvyšování ICT gramotnosti pedagogických pracovníků a využívání těchto znalostí ve výuce

Zabezpečení odpovídajícího ICT vybavení a následná podpora vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti informačních a komunikačních technologií např. prostřednictvím PiL center Microsoftu.

Opatření: Zvyšování úrovně dovedností žáků v oblasti informačních a komunikačních technologií

Podpora mimoškolních aktivit žáků v oblasti ICT a následné propojení s výukou etického využívání technologických prostředků a bezpečného používání komunikačních prostředků v běžném životě. Na základě analýz dosažených výsledků, úrovně znalostí a míry pochopení etiky a bezpečnosti vztahující se k ICT evaluovat ŠVP.

2.1.3. Jazykové vzdělávání

Cíl: Zkvalitnění výuky cizích jazyků a uplatňování informačních a komunikačních technologií v počátečním vzdělávání při výuce cizích jazyků

Opatření: Zkvalitňovat výuku cizích jazyků

Podpořit výuku částí předmětů v cizím jazyce především v oblasti středního vzdělávání, zejména u škol, jejichž součástí je jazyková škola. Využití ICT při výuce cizích jazyků. Podpořit jazykové vzdělávání ve školách prostřednictvím programu EU peníze školám (metodiky, technické vybavení). Podporovat zahraniční spolupráci škol zaměřenou na zvyšování cizojazyčných kompetencí. Využít dostupnou podporu v oblasti metodiky a didaktiky výuky především pro učitele anglického jazyka a učitele dalších cizích jazyků. Využít možnosti zvyšování kvalifikací pedagogických pracovníků v oblasti jazykového vzdělávání poskytované prostřednictvím Globálních grantů Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost a motivovat pedagogické pracovníky k účasti na kurzech DVPP pro učitele cizích jazyků.

2.1.4. Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

Cíl: Rozvoj znalostí a dovedností žáků ve vzdělávání pro udržitelný rozvoj s důrazem na environmentální oblast

Opatření: Podpora sítě vzdělávacích organizací a institucí

V této oblasti má Zlínský kraj zpracovány samostatné koncepční dokumenty – Koncepti a Akční plán, který ji konkretizuje na určité období. Z těchto dokumentů vyplývají zejména dále uvedené skutečnosti. Pro další rozvoj EVVO v kraji je třeba podporovat síť vzdělávacích organizací a institucí (střediska a centra ekologické výchovy i školy samotné) působících v oblasti EVVO a podílet se na stabilizaci této sítě. Podpora by se měla zaměřit jak na vzdělávání v rámci školní docházky, tak na vzdělávání zájmové včetně osvětových akcí. Za tímto účelem bude pokračovat činnost Komise Rady Zlínského kraje pro EVVO, budou realizovány tzv. klíčové krajské akce (Krajská konference o EVVO ve ZK, Krajský veletrh programů a aktivit na podporu EVVO, globální výchovy a výchovy k udržitelnému rozvoji ve školách a školských zařízeních a neziskových organizacích ve ZK, krajské kolo ekologické olympiády středoškolských), bude pokračovat spolupráce s Lískou – o. s. pro EVVO ve ZK a bude podporováno vzdělávání pedagogických pracovníků a odborných pracovníků středisek ekologické výchovy. Zlínský kraj bude nadále vyhlašovat Podprogram „Podpora ekologických aktivit ve Zlínském kraji“, podporu bude možno získat také z globálních grantů OP VK. Pro přenos informací budou mimo jiné sloužit portály www.zkola.cz a www.zlk.neziskovka.cz a e-mailová rozesílka Líska – o. s. pro EVVO ve ZK.

2.1.5. Primární prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních

Cíl: Zvýšit účinnost primární prevence rizikového chování

Opatření: Podpora tvorby vhodných preventivních programů

Podporou tvorby vhodných preventivních programů podpořit činnost NNO v této oblasti s cílem vytvoření plošného systému účinné primární prevence v kraji. Zapojit do systému i Střediska výchovné péče, se zástupci těchto zařízení se na pravidelných poradách spolu s okresními metodikami prevence, pracovníky Krajské pedagogicko-psychologické poradny a Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Zlín věnovat rizikovému chování, odstranění následků těchto jevů a metodám pomoci.

Opatření: Preventivně působit proti všem formám rizikového chování, včetně předčasného odchodu ze vzdělávání

Spolupráce s poradenskými zařízeními, specialisty, organizacemi a institucemi, lékaři, OSPOD, PČR, Probační a mediační službou a dalšími. V rámci informačního servisu hledat strategie a možnosti efektivní prevence, komunikace a informovanosti mezi těmito organizacemi.

Cíl: Zlepšovat sociální klima škol a školských zařízení

Opatření: Posílit odpovědnost rodičů za chování dítěte. Spolupráce s rodiči, vzdělávací aktivity pro rodiče, jasně nastavená pravidla spolupráce školy a rodiny v prevenci

Posílit odpovědnost rodičů za své děti formou kvalitně koncipovaných školních řádů, třídních pravidel nebo smluv s rodiči, jasně nastavená pravidla spolupráce školy a rodiny v prevenci. Vhodnou formou vzdělávat školní metodiky prevence, třídní učitele a celé pedagogické sbory tak, aby byli připraveni na předcházení i řešení rizikového chování. Vytvořit podmínky pro činnost okresních metodiků prevence, podporovat jejich metodickou pomoc školám. Podpořit zavádění školních poradenských pracovišť. Propojit činnost školních psychologů a školních speciálních pedagogů v systému prevence.

Cíl: Validní informace o rizikovém chování

Opatření: Vypracovat efektivní systém sběru a získávání informací

Připravit ve spolupráci se školními a okresními metodiky prevence efektivní a stabilní systém sběru informací o rizikovém chování. Vyčlenit z plošného sběru dat neúplné základní školy. V každém okrese vybrat určité typy škol, ve kterých se budou data sledovat. Následující rok provádět sběr dat v daném okrese ve školách, kde sběr nebyl prováděn. Monitorovat situaci v kraji ve výskytu sociálně patologických jevů. Preventivní aktivity směřovat do škol s velkým výskytem tohoto chování. Propojit preventivní aktivity s opatřeními při výskytu rizikového chování.

2.2. Sledování a hodnocení kvality počátečního vzdělávání

Cíl: Zavádění systémů kvality a hodnocení škol a školských zařízení

Opatření: Vytvářet a využívat vlastních evaluačních systémů jako součást komplexního systému evaluace

V souladu s požadavkem na kvalitu vzdělávání je nutné i v dalším období pokračovat v podpoře a zefektivnění procesu vlastního hodnocení školy, provázat vnější a vnitřní evaluaci škol a pokračovat ve vytváření regionálního systému hodnocení středních škol zřizovatelem prostřednictvím projektu „Zavádění evaluačních nástrojů pro zlepšování kvality vzdělávání ve Zlínském kraji“, který je financován v rámci OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Vést školy k přijetí vhodné strategie pro jejich další rozvoj na základě výsledků získaných v rámci hodnocení jednotným evaluačním nástrojem.

Cíl: Rozvoj poradenských služeb pro školy a školská zařízení

Opatření: Rozšíření a zkvalitnění kariérového poradenství ve Zlínském kraji

Mezi hlavní cíle kariérového poradenství ve Zlínském kraji patří další zkvalitnění informační, vzdělávací a metodické podpory „kariérového poradenství“ přímo ve školách. Dalším cílem je širší podpora kariérové volby žáků i žáků se zdravotním postižením a sociálním, či zdravotním znevýhodněním, včetně prevence předčasných odchodů ze vzdělávání.

Zkvalitnění a rozšíření kariérového poradenství ve Zlínském kraji je podporováno formou projektů:

1. Projekt realizovaný Zlínským krajem Vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřené na kariérové poradenství (zkrácený název Kariéra) vytvořil portál kariérového poradenství www.zkariera.cz, jež slouží všem žákům a studentům Zlínského kraje, kterým může pomoci při správné volbě střední školy, vysoké školy případně volby profese.
2. Rozvoj kariérového poradenství, rozšíření nabídky psychologických a speciálně pedagogických služeb pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a mimořádně nadané (zkrácený název: Tvoje budoucnost).
Cíl projektu: podpořit rovné příležitosti žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a mimořádně nadané v oblasti kariérového poradenství, snížit případy nesprávné volby studijní či profesní cesty, včetně předčasných odchodů žáků ze systému vzdělávání, podílet se na vytváření fungujícího integrovaného systému kariérového poradenství v rezortu krajského školství.
3. Kariérové poradenství Krajské pedagogicko-psychologické poradny pro žáky středních škol ve Zlínském kraji (zkrácený název: Kariérové poradenství KPPP pro SŠ).

Cíl projektu: vytvořit systém kariérového poradenství a průběžné zvyšování jeho kvality pro žáky středních škol ve Zlínském kraji.

Opatření: Rozvíjet a zkvalitňovat služby pro školy v rámci integrovaného systému poradenství v kraji

Integrovaný systém poradenství v kraji je zaměřen na dvě základní oblasti:

1. Školský poradenský sub-systém je orientován na odbornou poradenskou činnost vůči žákům a studentům, případně jejich rodičům. Ve Zlínském kraji je zřízena jedna pedagogicko-psychologická poradna vykonávající diagnostické, intervenční, metodické, osvětové a další činnosti a služby v souladu se školskou legislativou a dále v souladu s prioritami zřizovatele a s důrazem na konkrétní potřeby školství Zlínského kraje, zejména na vybudování systému péče o mládež ve věku 15 až 18 let. Rozvíjí se systém spolupráce se segmentem středních škol při zachování úrovně stávající péče o děti předškolního věku, žáky základních škol, jejich rodiče a pedagogy. Nová organizace působí na sedmi samostatných pracovištích rovnoměrně rozmístěných v rámci Zlínského kraje tak, aby byly její služby dopravně dostupné pro všechny klienty. V kraji dále pracují čtyři speciálně pedagogická centra zabezpečující péči o celou škálu speciálních vzdělávacích potřeb dětí a žáků. Systém poradenské péče je doplněn o krajské koordinátory poradenské péče v oblasti vzdělávání mimořádně nadaných, autistů a logopedické péče. Cílem je další propojení a prohloubení systematické péče o zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

2. Poradenský sub-systém zaměřený na pedagogické pracovníky zejména v oblasti legislativy, statistiky, metodické pomoci související s optimální volbou povolání žáků a s přípravou na něj.

Vzhledem k pokračující elektronizaci systému je nutné hledat cesty ke zkvalitnění Informačního a vzdělávacího portálu školství Zlínského kraje www.zkola.cz.

Koordinovat a realizovat stávající systém poradenství v kraji:

- semináře pro ředitele a výchovné poradce škol;
- vydávání elektronické publikace Kam na školu ve Zlínském kraji;
- informační systém Burza škol rozšířit o prostor pro zaměstnavatelský sektor a další moduly;
- propagovat portál www.zkariera.cz jako nástroj pro výběr vhodné vzdělávací cesty;
- kalendář dnů otevřených dveří rozšířit o interaktivní přístup na stránky škol, případně informace o studiu nabízených oborů;
- zvyšování kompetencí výchovných poradců v oblasti kariérového poradenství dalším vzděláváním v akreditovaných vzdělávacích programech.

2.2.1. Předškolní vzdělávání

Cíl: Pokračovat v podpoře výchovně vzdělávací práce podle RVP předškolního vzdělávání a školních vzdělávacích programů

Opatření: Metodicky pomáhat školám v úpravách jejich ŠVP dle požadavků RVP předškolního vzdělávání

Na základě výsledků ČŠI, která provedla soulady ŠVP jednotlivých mateřských škol s RVP PV, se ukazuje nutnost úprav ŠVP. Z ŠVP není vždy zcela zřejmé, jak se s nimi bude dále pracovat. ŠVP neobsahují jasné vymezení okruhů činností, dlouhodobé zaměření programů a očekávané výstupy. V systému hodnocení chybí časový plán, není jasně stanovena odpovědnost zúčastněných. Proto je nutné pokračovat v koordinovaném dalším vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřeném zejména na realizaci ŠVP v praxi.

Opatření: Ve spolupráci se vzdělávacími institucemi pomáhat školám s vytvořením vlastního funkčního evaluačního systému

Dle požadavků RVP PV je třeba zaměřit evaluaci MŠ na následující oblasti:

- naplňování cílů programu;
- kvalita podmínek vzdělávání;
- způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání (zpracování a realizace integrovaných bloků);
- práce pedagogů (včetně jejich sebereflexe);
- výsledky vzdělávání.

Pro vytvoření kvalitního a funkčního evaluačního systému MŠ je získání potřebných znalostí a kvalifikace pedagogických pracovníků v této oblasti. Je tedy nezbytné zahrnout tuto oblast do nabídky a systému DVPP Zlínského kraje.

Opatření: Podporovat seznamování dětí s cizím jazykem (v mateřských školách, které mají podmínky, zejména personální, přiměřeným způsobem a v průběhu celého dne)

Prosazovat seznamování dětí s cizím jazykem v mateřských školách jako přípravu na pozdější celoživotní učení cizím jazykům tam, kde jsou vhodné podmínky, zejména personální. Děti seznamovat s cizím jazykem přiměřeným způsobem odpovídajícím jejich věku a možnostem v průběhu celého dne. Jazykovou přípravu začlenit do programu přípravy pedagogů působících v předškolních zařízeních, aby jejich působení v oblasti předběžného jazykového vzdělávání bylo co nejkvalitnější a přiměřené.

2.2.2. Základní vzdělávání

Cíl: Na základě vyhodnocení implementace RVP ZV do vzdělávání zvýšit kvalitu výchovně vzdělávacího procesu v základních školách

Opatření: Realizovat a inovovat nabídku školních vzdělávacích programů s využitím výsledků plošného testování žáků 5. a 9. ročníků ZŠ

Ve školním roce 2011/2012 bude dokončena implementace RVP ZV zavedením výuky podle ŠVP do 5. ročníků prvního stupně ZŠ. V průběhu celé implementace probíhalo postupné vyhodnocování úrovně zpracování ŠVP jednotlivých ZŠ a dosažené kvality ve vzdělávání žáků. Z tohoto vyhodnocování vyplynuly cíle a úkoly v oblasti základního školství pro další období:

na základě zjištěných nedostatků doplnit či upravit ŠVP jednotlivých základních škol;

- snažit se o zajištění a udržení kvalifikovaných a motivovaných pedagogických pracovníků ve školách;
- podporovat zájem pedagogických pracovníků o další vzdělávání;
- klást důraz na využívání oborových didaktik a metodik vytvořených pedagogy nebo odbornými institucemi;
- využívat zavedení plošného testování žáků 5. a 9. ročníků základních škol k orientaci žáka ve vlastních znalostech, dovednostech a předpokladech pro postup do středního vzdělávání;
- možnost zohlednit výsledky plošného testování při přijímacím řízení na střední školy.

Opatření: Podporovat školy ve využívání vlastní evaluace ke zkvalitnění výuky

Vypracování vlastní evaluace školy odpovídající úrovni je významným východiskem pro zvyšování kvality výuky v základních i středních školách. Vlastní evaluace má být vždy zaměřena na vyhodnocení plnění cílů vzdělávání a rozvoje nastavených v ŠVP a vytyčení oblastí, ve kterých škola dosahuje dobrých výsledků a oblastí, ve kterých je potřeba úroveň vzdělávání zlepšit. Bude důležité:

- připravit pedagogické pracovníky škol k vypracování kvalitní evaluace školy formou vhodné nabídky DVPP vzdělávacími zařízeními ve Zlínském kraji;
- plně využívat výsledky dostupného testování žáků.

Opatření: Podporovat výuku cizích jazyků

Požadavky na jazykové vzdělání vychází ze „Společného evropského referenčního rámce“ a jsou v souladu s evropskými trendy. Ve výuce cizích jazyků bude potřeba preferovat:

- využít větší prostupnosti kvalifikace u učitelů cizích jazyků;
- výuku cizího jazyka zejména v ročnících 1. stupně zaměřit na praktické využití cizího jazyka v životních situacích;
- využít dostupných metodických a didaktických materiálů poskytovaných Výzkumným ústavem pedagogickým i dalšími institucemi;
- účelně využívat technické vybavení jazykových učeben ve školách;
- zapojovat pedagogy i žáky do programů NAEP;

Opatření: Podporovat rozvoj komunitních škol

Zřizovatelem většiny základních škol jsou obce, je tedy naprostou samozřejmostí, že se škola a veřejnost obce navzájem ovlivňují.

I v dalším období bude potřeba dodržovat principy komunitních škol, kterými je zejména:

- v maximální míře využívat materiálních a lidských zdrojů školy pro život v obci;
- nabízet veřejnosti možnost celoživotního vzdělávání v různých oblastech;
- mimo vzdělávání nabízet veřejnosti kulturní, rekreační, zdravotní a sociální program.

Opatření: Pokračovat v podpoře vytváření a využívání vlastních evaluačních systémů jako součást komplexního systému evaluace

V souvislosti s požadavkem na neustálé zvyšování kvality vzdělávání ve středních školách Zlínského kraje je nutné i v dalším období

pokračovat v podpoře a zefektivnění procesu vlastního hodnocení školy. Pokračovat ve vytváření regionálního systému hodnocení středních škol zřizovatelem, který povede ke zkvalitnění vzdělávání ve školách a k přijetí vhodné strategie jejich dalšího rozvoje.

2.2.3. Střední vzdělávání

Cíl: Změna struktury vzdělávacích příležitostí ve středním vzdělávání

Opatření: Usilovat o dokončení procesu implementace rámcových vzdělávacích programů do středních škol a tvorby školních vzdělávacích programů

Nejpozději k 1. 9. 2012 jsou střední školy povinny zahájit výuku (počínaje prvním ročníkem) oborů vzdělávání poslední IV. vlny přechodu oborů z RVP na ŠVP. K tomuto datu tedy již musí mít všechny školy zpracovány vlastní školní vzdělávací programy na všechny vyučované obory. Implementace rámcových vzdělávacích programů tedy postupuje do další etapy od pilotního ověřování k plošnému zavádění školních vzdělávacích programů.

V dalším období bude nutno zaměřit pozornost na cílenou metodickou a didaktickou podporu zavádění školních vzdělávacích programů do praxe formou konzultační a poradenské činnosti, seminářů a workshopů a v oblasti tvorby metodologických nástrojů a dokumentů kurikulární reformy. K tomuto cíli mohou školy využívat odbornou pomoc Regionálního konzultačního centra (RKC) Zlínského kraje v Uherském Brodě a systém Dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. K implementaci rámcových vzdělávacích programů využívat i metodiky tvorby ŠVP a příkladů dobré praxe odborných škol prostřednictvím Metodického portálu rvp.cz a portálu NÚV. V plošné implementaci je možné i nadále využívat výstupů projektů Kurikulum G a Kurikulum S.

Opatření: Usilovat o zefektivnění oborové nabídky středních škol pro absolventy základních škol

Struktura vyučovaných oborů středního vzdělávání v kraji je sledována průběžně v rámci hodnocení přijímacího řízení a v rámci každoročních výročních zpráv – základní aktuální přehled o počtu žáků podle skupin oborů a způsobu ukončování vzdělávání viz tabulka P5 v příloze. Vývoj počtu přijímaných žáků ke studiu v jednotlivých oborech vzdělávání v poměru k počtu absolventů základních škol je jedním ze základních sledovaných kritérií přijímacího řízení ve středních školách. Tento údaj je výrazně ovlivňován demografickým vývojem, kdy volná nabídka vzdělávacích oborů výrazně kapacitně převyšuje počty žáků odcházejících ze základních škol. To vede ke snižování nároků na vstupní požadavky kritérií přijímacího řízení a snazší získání maturitního vzdělání i za cenu nižších nároků na absolventa maturitního vzdělávání. Při přijímání žáků do jednotlivých stupňů středního vzdělání je tedy i záměrem kraje vhodnými nástroji dosahovat uvedených podílů poměrného rozdělení z celkového počtu žáků přijímaných do denního studia, tak aby odpovídaly vývoji zájmu o studium a zároveň i potřebám trhu práce.

Podíl žáků přijatých k maturitnímu vzdělávání (bez nástavbového studia) ke vzdělávání ukončenému výučním listem udržet v poměru okolo 70:30, tento trend je v současnosti splněn, může být však zvrácen nepříznivým demografickým vývojem. Proto je nutno i nadále udržet dostatečnou úroveň kvalitního přijímacího řízení např. formou SCIO testů na straně maturitních oborů a podporou řemeslných oborů ve vzdělávání ukončeném výučním listem. Podíl žáků přijímaných na čtyřletá gymnázia je v posledních letech vyrovnaný a nepředpokládá se ani změna podílu přijímaných žáků, nicméně vzhledem k předpokladu, že studium na víceletých gymnáziích by mělo být určeno pro žáky s vysokými studijními předpoklady, jejich podíl by se měl v následujících letech snížit k 5 %. Hodnoty mezi všeobecným a odborným maturitním vzděláváním se navrhuje 20 – 26 % : 43 – 46 % a jsou v souladu s Dlouhodobým záměrem České republiky. Za pozornost stojí výrazný nárůst podílu absolventů středního vzdělání s výučním listem přijímaných do nástavbového studia, kde požadavek 27 % byl výrazně překročen. Je ale reálný předpoklad, že reformou maturitní zkoušky se zvýšenými požadavky na maturitní zkoušku se tento poměr přiblíží k nově nastavené hodnotě 20 %.

Tabulka 17 - Stanovení kvantitativních cílů a vývoj daného parametru v minulém období

Ukazatel – pouze denní forma vzdělávání	Předpokládaná úroveň	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
podíl žáků přijímaných do maturitního studia (bez nástavbového studia, vč. víceletých gymnázií)	67-72%	73%	72%	70%	70%
podíl žáků přijímaných na čtyřletá gymnázia	14-18%	14%	13%	14%	15%
podíl žáků v 5. ročníku osmiletých a v 3. ročníku šestiletých gymnázií	5%	7%	7%	7%	8%
podíl žáků přijímaných na obecně odbornou přípravu (obory Lyceum)	1-3%	7%	6%	6%	4%
podíl žáků přijímaných do oborů M a L poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou	43-46%	45 %	46%	44%	43%
podíl žáků přijímaných do oborů H a E poskytujících střední vzdělání s výučním listem	27-32%	26%	27%	30%	30%
podíl absolventů středního vzdělání s výučním listem přijímaných do nástavbového studia oborů L5 v denní formě*	20%	38%	39%	46%	33%

* pozn.: v ostatních formách studia 20%

Opatření: Podporovat stávající oborové nabídky k dosažení větší mezioborové flexibility v souvislosti s uplatnitelností absolventů středních škol na trhu práce

Oborová nabídka středních škol Zlínského kraje nabízí absolventům základních škol kromě všeobecných vzdělávacích oborů gymnaziálního vzdělávání a vzdělávání oborů lyceí také širokou nabídku oborů odborného vzdělávání jak maturitních, tak oborů ukončených výučním listem. Žáci, kteří absolvovali maturitní studium na zmiňovaných školách, pak mohou dále pokračovat ve svém odborném vzdělávání na vyšších odborných a vysokých školách. V souvislosti s plošnou implementací rámcových vzdělávacích programů do středních škol poklesne počet oborů vzdělávání z původních cca 800 na cca 280, čímž dojde k přirozené mezioborové flexibilitě. Zároveň je ale nutné při očekávaném procesu optimalizace sítě škol posuzovat existenci každé jednotlivé školy komplexně, včetně zvážení zachování oborové nabídky školy.

Z výše uvedených důvodů bude kraj při změnách ve struktuře škol a struktuře jejich oborového portfolia přihlížet k následujícím parametrům:

- podporovat obory s technickým zaměřením, v případě přírodovědných oborů pak ty, jejichž absolventi nemají problémy s uplatněním na trhu práce;
- oborová struktura středních škol musí i nadále vycházet z uplatnitelnosti absolventů na trhu práce;
- podporovat obory, kde škola poskytuje vzdělání ve více formách vzdělávání, obory denního studia rozšiřovat i o ostatní formy studia v rámci celoživotního vzdělávání;
- věnovat zvýšenou pozornost potřebnému minimálnímu počtu žáků v denní formě vzdělávání k dosažení ekonomické efektivity (a zachování pedagogické úrovně) vzdělávání;
- realizovat takové obory studia, které lze rozšířit na celoživotní vzdělávání a rekvalifikace;
- změny v oborové struktuře projednat se zástupci sociálních partnerů a úřadem práce v kraji;
- tyto ukazatele aplikovat při procesu schvalování změn v krajích a při zápisech do rejstříku škol a školských zařízení včetně změnového řízení;
- při redukci kapacit středního vzdělávání nebo výměně nevyhovujícího oboru za nově koncipovaný obor bude utlumen obor, jehož absolventi vykazují výrazně vyšší míru nezaměstnanosti než je průměr kraje;
- obory, do kterých se více než 3 roky nepřijímali žáci, budou ze zákona vymazány z rejstříku škol, s výjimkou případů, kdy v těchto školách bude probíhat rekvalifikace podle zvláštního zákona.

Opatření: Usilovat o stabilizaci a zvýšení efektivity sítě středních škol

V souvislosti s optimalizací školství Zlínského kraje bylo za dobu existence krajské samosprávy od roku 2001 do současnosti sloučeno nebo předáno jinému zřizovateli celkem 49 příspěvkových organizací zřizovaných Zlínským krajem. Další výhled ukazuje na následný postupující demografický propad počtu žáků, který se bude minimálně do roku 2015 projevovat zejména v oblasti středního a vyššího odborného vzdělávání. Již nyní je tedy zřejmé, že optimalizace školství ve Zlínském kraji bude nutně pokračovat i v následujících letech. Jedním z prioritních cílů zůstává udržet optimální spektrum oborové nabídky na úrovni, která bude odpovídat zájmu uchazečů o sekundární vzdělávání, ovšem v souladu s požadavkem trhu práce na kvalifikované pracovníky zejména v oblastech přírodovědných a technických. Ke stabilizaci sítě středních škol by měl přispět i strategický systém, který akcentuje vznik

polyfunkčních škol s úplnou vzdělávací nabídkou druhů a forem studia zajišťujících prostupnost jak mezioborovou, tak i prostupnost mezi maturitním vzděláváním a vzděláváním ukončeným výučním listem. Systém zajišťuje efektivní využití prostor školy pro vzdělávací účely, využití sdružených finančních prostředků pro úpravu nových prostor (sportoviště, tělocvičny, jídelny), efektivní využití a nákup nových učebních pomůcek a didaktických prostředků spojených s možností zkvalitnění výuky a služeb. Nezanedbatelný je efekt možnosti dosahu větších subjektů na možnosti čerpání fondů EU. Vznikem silných vzdělávacích institucí je podpořen koncept celoživotního učení a rozvoj dalšího vzdělávání jako možné cesty k zisku nebo změně kvalifikace. Na tyto kroky logicky navazuje i potřeba otevřít vzdělávací instituce pro všechny jednotlivce i pro spolupráci se zaměstnavateli, zavedení fungujícího systému celoživotního učení a vznik škol jako center celoživotního vzdělávání. Zlínský kraj tak bude podporovat význam, který bude mít v budoucnu pro vzdělávání využívání evropského Programu celoživotního učení.

K realizaci cíle a uvedených opatření u kapitoly středních škol bude možné využít globálních grantů prostřednictvím podporovaných aktivit:

- spolupráce mezi zaměstnavateli v technických, přírodovědných a řemeslných oborech a základními a středními školami;
- podpora spolupráce zaměstnavatelů a škol při popularizaci technických, přírodovědných oborů a řemesel v médiích, na výstavách a konferencích včetně podpory odborných technických, přírodovědných a řemeslných soutěží;
- zkvalitnění výuky technických oborů prostřednictvím modernizace výukových materiálů a pomůcek, inovací technického vybavení a využitím ICT;
- zlepšování podmínek pro zavádění inovativních technologií do výuky odborného výcviku řemesel a její vyšší propojení s moderní výukovými formami v odborných předmětech teoretického vyučování;
- propojení zaměstnavatelů a středních odborných škol při řešení technických a technologických problémů;
- spolupráce zaměstnavatelů a škol na inovacích a aktualizacích výuky technických, přírodovědných oborů a řemesel za účelem zvýšení uplatnitelnosti budoucích absolventů na trhu práce;
- tvorba a pilotní ověření nových výukových materiálů (např. učebnice, skripta, pracovní sešity, software) ve spolupráci se zaměstnavateli v technických, přírodovědných a řemeslných oborech;
- podpora inovací a zavádění inovovaných přírodovědných ŠVP na odborných školách jiného zaměření;
- tvorba technických a multimediálních výukových programů a pomůcek;
- národní nebo mezinárodní mobilita žáků a studentů, za účelem zvyšování nebo prohlubování jejich praktických a teoretických znalostí v technických oborech, přírodovědných oborech, odborných předmětech a řemeslech nebo pedagogických pracovníků škol a školských zařízení vyučujících technické a přírodovědné obory, odborné předměty a řemesla za účelem výměny zkušeností a tvorby či inovace výukových materiálů pro výuku technických, přírodovědných oborů, odborných předmětů a řemesel;
- zapojení žáků základních škol do mimoškolních aktivit na středních školách zaměřených na popularizaci technických, přírodovědných oborů, řemesel a uměleckých řemesel.

2.2.4. Vyšší odborné vzdělávání

Cíl: Transformovat terciární vzdělávání v rámci vyšších odborných škol na základě požadavků z praxe a uplatnitelnosti na trhu práce

Opatření: Nezvyšovat současnou oborovou nabídku vyššího odborného vzdělávání, podporovat realizaci bakalářských studijních programů

Vyšší odborné školy patří ke školám, ve kterých se již delší dobu projevuje snižující se zájem uchazečů o vzdělávání. Vzhledem k demografickému vývoji v této věkové skupině v souvislosti s nabídkou volných studijních míst na VŠ se ani nedá očekávat jakákoliv výraznější změna. Vyšší odborné školy pro řadu studentů v současné době slouží jako dočasné vzdělávací řešení, o čemž vypovídá podíl studentů, kteří opouštějí VOŠ po prvním ročníku. Proto zařazení nové vyšší odborné školy do rejstříku škol nebo zvýšení kapacity stávající vyšší odborné školy nebude reálné. Cílem pro stabilizaci vyšších odborných škol je jejich provázání se studiem bakalářských studijních programů VŠ v regionu, například formou prostupnosti mezi vyšším odborným vzděláváním a vzdáváním na vysokých školách.

Obrázek 1 - Rozmístění vyšších odborných škol ve Zlínském kraji k 1. 1. 2012

2.3. Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů nadaných

Cíl: Optimálním způsobem zajistit vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami

Opatření: Podporovat uplatňování moderních trendů vzdělávání

Speciální vzdělávání je poskytováno žákům, u kterých byly speciální vzdělávací potřeby zjištěny na základě speciálně pedagogického, případně psychologického vyšetření školským poradenským zařízením a jejich rozsah a závažnost je důvodem k zařazení těchto žáků do režimu speciálního vzdělávání.

Vzhledem k obtížnosti a vysoké odborné náročnosti výuky těchto žáků je třeba podpořit pedagogy speciálních škol v doplňování a rozšiřování jejich odborné kvalifikace. Z hlediska materiálního vybavení je vhodné zapojení škol do Rozvojového programu MŠMT Vybavení škol kompenzačními pomůckami pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Opatření: Zaměřit se na vzdělávání dle individuálních potřeb žáků

Ve vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami věnovat zvýšenou pozornost v oblastech vzdělávání:

- Inkluzivní vzdělávání - podpořit připravenost škol na vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami touto formou. K realizaci opatření využít Národní akční plán inkluzivního vzdělávání.
- Děti, žáci a studenti se sociálním znevýhodněním – cílem je vytvářet předpoklady pro zvýšení jejich školní úspěšnosti, prodloužení jejich vzdělávací dráhy a získání kvalifikace.
- Nadané děti, žáci a studenti - podpořit další rozvoj mimořádně nadaných žáků formou vhodných nástrojů pro identifikaci nadaných, publikovat příklady dobré praxe, zavádění různých modelů integrovaného vzdělávání mimořádně nadaných žáků

K realizaci cíle a uvedených opatření u kapitoly Vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů nadaných bude možné využít globálních grantů prostřednictvím podporovaných aktivit:

- uplatňování a zlepšování organizačních forem a výuky a vyučovacích metod podporujících rovný přístup ke vzdělávání, včetně tvorby individuálních vzdělávacích plánů, využití ICT a e-learningových aplikací;

- zvyšování kompetence pedagogických pracovníků pro odstraňování bariér bránících rovnému přístupu všech jedinců ke vzdělávání;
- rozvoj poradenství, propracování a rozšíření nabídky asistenčních, speciálně pedagogických a psychologických služeb pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami;
- vybudování „záchranné sítě“ pro osoby ohrožené předčasným odchodem ze systému vzdělávání a těch, co se do systému chtějí navrátit;
- včasné zajištění minimální garantované péče o děti se sociokulturním znevýhodněním.

2.4. Úloha a podpora pedagogických pracovníků

Cíl: Rozvoj vzdělávací nabídky pro pracovníky škol a školských zařízení

Opatření: Kvalitní vzdělávací nabídkou reagovat na potřeby pedagogických pracovníků všech typů a stupňů škol a školských zařízení

Podpora rozvoje kvalitní nabídky kurzů DVPP bude i nadále jedním z prioritních úkolů v oblasti zvyšování kvalifikace a profesionality pedagogických pracovníků. Zlínský kraj bude systematicky sledovat a vyhodnocovat situaci v oblasti nabídky kurzů pro pracovníky škol a školských zařízení a podněcovat poskytovatele těchto kurzů k tvorbě kvalitních vzdělávacích modulů, které svým obsahem budou odpovídat vzdělávacím potřebám pracovníků škol a školských zařízení.

K naplnění tohoto záměru je nutné prohloubit stávající spolupráci s hlavními poskytovateli kurzů DVPP ve Zlínském kraji a motivovat je k aktivnímu přístupu v otázce zjišťování vzdělávacích potřeb pracovníků škol a školských zařízení.

Zlínský kraj podpoří poskytovatele DVPP při tvorbě kvalitní vzdělávací nabídky prostřednictvím II. vlny Globálních grantů Zlínského kraje z operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, oblast podpory 1.3 – Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení ve Zlínském kraji. Zvláštní pozornost přitom bude věnovat podpoře takových grantových projektů, které prokazatelně reagují na identifikované vzdělávací potřeby cílové skupiny.

Opatření: Vytvářet plány dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve školách a školských zařízeních

Plány DVPP vytvářené ve školách a školských zařízeních budou hlavním zdrojem informací o vzdělávacích potřebách pedagogických pracovníků škol a školských zařízení zejména pro hlavní poskytovatele DVPP ve Zlínském kraji, zároveň však i pro Zlínský kraj, který na jejich základě bude moci zavádět strategická opatření vedoucí k uspokojení vzdělávacích potřeb pedagogů.

Zlínský kraj bude podporovat přenos informací o vzdělávacích potřebách pracovníků škol a školských zařízení obsažených v plánech dalšího vzdělávání na klíčové poskytovatele DVPP.

Opatření: Vyhodnocovat kvalitu a efektivitu dalšího vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení

Zlínský kraj bude podporovat vyhodnocování kvality a efektivitu dalšího vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení.

V rámci druhé vlny Globálních grantů Zlínského kraje v operačním programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, oblast podpory 1.3 – Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení bude Zlínský kraj podporovat zejména takové projekty, které obsahují propracovaný systém zjišťování vzdělávacích potřeb pracovníků škol a školských zařízení a zároveň předem stanoví, jakými metodami bude následně zkoumána kvalita a efektivita absolvovaného vzdělávání.

Opatření: Rozvíjet systém pravidelného hodnocení ředitelů škol a školských zařízení zřizovaných krajem a motivovat ředitele k pravidelnému hodnocení zaměstnanců

Zlínský kraj má nastaven systém pravidelného hodnocení ředitelů školských příspěvkových organizací, které zřizuje. Systém je komplexní, je rozčleněn do několika fází a zahrnuje hodnocení stěžejních oblastí řízení. Při hodnocení lze podporně využít doplňující psychodiagnostickou metodu. Nastavený systém bude realizován i v dalším období a na základě získávaných zkušeností bude průběžně rozvíjen. Zlínský kraj bude rovněž podporovat a motivovat ředitele k tomu, aby využívali manažerský nástroj pravidelného hodnocení svých zaměstnanců jako důležitý nástroj ke zvyšování kvality činnosti škol a školských zařízení.

2.5. Další vzdělávání v rámci celoživotního učení

Cíl: Podpora rozvoje nabídky dalšího vzdělávání pro dospělé obyvatele Zlínského kraje

Opatření: Využití možností škol pro účely dalšího vzdělávání

Zlínský kraj bude i nadále ve školách podněcovat vytváření programů vzdělávání dospělých a jejich nabídku směrem k široké veřejnosti. Vytvářené nebo inovované vzdělávací programy pro dospělé musejí svým zaměřením odpovídat potřebám cílové skupiny a požadavkům trhu práce. Jako zásadní se jeví také příprava pedagogů škol pro roli lektorů nebo kariérových poradců v dalším vzdělávání dospělých.

Toto opatření bude Zlínský kraj naplňovat především podporou projektů ve druhé vlně Globálních grantů z operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, oblast podpory 3.2 – Podpora nabídky dalšího vzdělávání ve Zlínském kraji.

Školy budou rovněž podporovány ve využívání Programu celoživotního učení (aktivita Grundtvig) za účelem rozvoje vzdělávacích programů pro vzdělávání dospělých a pro přípravu pedagogických pracovníků na roli lektorů vzdělávání dospělých. Zlínský kraj zajistí pravidelný přenos aktuálních informací o možnostech Programu celoživotního učení směrem ke školám.

Opatření: Rozvíjet výsledky projektu UNIV 2 KRAJE a podporovat rozvoj systému uznávání a ověřování a jeho kvality

Zlínský kraj bude podporovat školy zapojené do projektu UNIV 2 KRAJE v rozvíjení výstupů svých aktivit v rámci projektu, zejména v přípravě a pilotáži vytvořených vzdělávacích programů pro dospělé. Připravené programy dalšího vzdělávání vzniknou na základě jednání se zaměstnavateli a dalšími aktéry trhu práce, představiteli státní správy a samosprávy míst, ve kterých školy působí, na základě mapování potřeb regionálního trhu práce i nabídky regionálního trhu vzdělávání a povedou k získání kvalifikace v systému Národní soustavy kvalifikací.

Zlínský kraj hodlá podporovat školy a školská zařízení v zavádění systému uznávání a rozšiřování jejich aktivit v oblasti dalšího vzdělávání, přípravě vzdělávacích programů vedoucích k získání kvalifikací v systému Národní soustavy kvalifikací. Školy a školská zařízení budou podporována ve svých aktivitách, které povedou ke zdokonalení jejich činnosti v těchto základních oblastech:

- inovace a rozšíření nabídky dalšího vzdělávání a uznávání
- informační, metodická a vzdělávací činnost v oblasti kariérového poradenství
- inovace a prohloubení vybraných profesních kompetencí pedagogických pracovníků zejména ve sféře občanského a zájmového vzdělávání, v realizaci procesu uznávání výsledků předchozího učení a v tvorbě studijních textů a opor.

Opatření: Vytvářet spolupracující síť středních odborných škol zaměřenou na poskytování dalšího vzdělávání

Zlínský kraj bude motivovat střední odborné školy k vytváření spolupracujících sítí, které budou zaměřeny na poskytování dalšího vzdělávání. V realizaci tohoto opatření podpoří školy Globální grantu Zlínského kraje z OP VK, oblast podpory 3.2 – Podpora nabídky dalšího vzdělávání, kde podporovanou aktivitou je:

- Rozvoj sítí a partnerství subjektů působících v oblasti dalšího vzdělávání a poradenství.

Cíl: Vytvářet podmínky pro růst vzdělanosti dospělých obyvatel Zlínského kraje

Opatření: Podporovat nabídku a kvalitu dalšího vzdělávání

Zlínský kraj bude cíleně podporovat rozvoj nabídky vzdělávacích programů dalšího vzdělávání a zvyšování kvality tohoto vzdělávání včetně zvyšování kvality lektorů. Tato podpora bude zahrnovat i

- podporu systému kariérového poradenství v celoživotní perspektivě
- vzdělávání k aktivnímu občanství a k sociální kohezi
- činnosti v oblasti propagace systému dalšího vzdělávání

Naplňování tohoto opatření je možné podpořit v rámci Globálního grantu Zlínského kraje z OP VK, oblast podpory 3.2 – Podpora nabídky dalšího vzdělávání.

2.6. Uplatnitelnost absolventů škol podle oborů vzdělání na trhu práce

Cíl: Zvyšovat šance na uplatnění absolventů středních škol na trhu práce

Opatření: Reagovat nabídkou struktury oborů vzdělávání na požadavky trhu práce ve Zlínském kraji

Pro potřeby zvýšení uplatnitelnosti absolventů prostřednictvím řízení nabídky vzdělávání s ohledem na prognózu vývoje trhu práce v kraji reagovat na výhled potřeb kvalifikovaných pracovníků u významných zaměstnavatelů regionu. Dále podporovat úzkou spolupráci mezi školami, zaměstnavateli a úřady práce v nejrůznějších formách, jakožto i pokračovat v diskusní platformě konference Škola ve firmě – firma ve škole. Vytvářet vhodné aktivity pro potřebu udržení kvalitní vybavenosti center dalšího vzdělávání moderními technologiemi a zařízeními.

2.7. Základní umělecké vzdělávání

Cíl: Zaměřit se na kvalitu základního uměleckého vzdělávání

Opatření: Zvyšovat kvalitu základního uměleckého vzdělávání a péče o talenty

Vzhledem k předchozímu dlouhodobému záměru stále pokračovat v trendu odlišení úlohy základního uměleckého vzdělávání od činnosti školských zařízení zřizovaných za účelem naplňování volného času dětí, mládeže i dospělých. Zlínský kraj má dostatečně hustou síť míst poskytovaného základního uměleckého vzdělávání. Je nutné se zaměřit na zkvalitňování základního uměleckého vzdělávání, na zvyšování kvalifikovaných kompetencí interních a externích pedagogů a na podporu moderních metod výuky. Důležitá je příprava talentovaných žáků ke vzdělávání na konzervatořích, uměleckých středních a vysokých školách s uměleckým či pedagogickým zaměřením.

Opatření: Podporovat implementaci RVP základního uměleckého vzdělávání a zahájení výuky podle vlastních ŠVP

Rámcový vzdělávací program pro základní umělecké školy byl dokončen ve spolupráci s pilotními školami Zlínského kraje - ZUŠ Uherské Hradiště, ZUŠ Hulín a Soukromá ZUŠ Harmonie, s. r. o. Zlín, s účinností od 1. září 2010. Po dvouletém přípravném období bude zahájena výuka podle ŠVP na všech ZUŠ. Po dvouletém přípravném období bude výuka podle vlastních ŠVP na všech základních uměleckých školách zahájena od 1. 9. 2012. Pro implementaci RVP základního uměleckého vzdělávání využít zkušenosti získaných obdobným procesem na základních školách, kde zahájení výuky podle ŠVP proběhlo již v roce 2007.

Opatření: S ohledem na demografický vývoj nezvyšovat kapacity ZUŠ

Přestože základní umělecké školy neposkytují stupeň vzdělání, jsou důležitou součástí systému uměleckého vzdělávání a byl pro ně stanoven vývojový trend. Počet žáků ZUŠ v průběhu minulých let ve Zlínském kraji stále narůstal, a to přes klesající počty dětí v příslušných věkových segmentech. Je zřejmé, že není možné nadále zvyšovat podíl žáků ZUŠ vzhledem ke generaci 6 - 18letých. Lze konstatovat, že ve Zlínském kraji jsou kapacity ZUŠ dostačující. V případě zájmu obcí je možné uvažovat o převedení zřizovatelských kompetencí k základním uměleckým školám z kraje na obce.

2.8. Zájmové vzdělávání a volnočasové aktivity

Cíl: Zaměřit se na kvalitu zájmového vzdělávání

Opatření: Preferovat vhodné a kvalitní volnočasové aktivity a podporovat programy pro zájmové vzdělávání

S ohledem na předchozí dlouhodobý záměr a také na stabilní a dostatečně širokou síť školních družin a školních klubů při základních školách, domů dětí a mládeže a středisek volného času je důležitým bodem celková kvalita zájmového vzdělávání a kvalitní odborné vedení. Tato zařízení, jejichž zřizovateli jsou obce, by měla poskytovat kvalitní dostatečně širokou nabídku volnočasových aktivit. Jedním z motivačních faktorů mohou být dotační programy. Nedílnou součástí volnočasových aktivit jsou rovněž knihovny, hvězdárny a muzea.

Opatření: Pro účelné využití volného času dětí a mládeže podporovat činnost neziskových organizací v kraji

Účelné trávení volného času v rámci prevence sociálně patologických jevů je eliminováno podporou realizace právě kvalitních volnočasových aktivit. Nezbytnou aktivitou je také podpora nestátních neziskových organizací, které se zaměřují na práci s handicapovanými osobami.

povanými osobami a na kvalitní využití jejich volného času. Motivací k realizaci tohoto opatření a vzájemné spolupráci s nestátními organizacemi, které pracují s dětmi a mládeží, mohou být systémové či individuální projekty a globální granty.

Opatření: S ohledem na demografický vývoj nepodporovat zvyšování kapacit pro zájmové vzdělávání

Činnost zařízení, které poskytují zájmové vzdělávání a výrazně tak přispívají k prevenci šíření rizikového chování u dětí a mládeže, je v současné době více než dostatečná. S ohledem na demografickou situaci a také na finanční zabezpečení těchto zařízení není žádoucí další rozšiřování sítě školských zařízení pro zájmové vzdělávání, a to zejména ve prospěch kapacitních nárůstů. Nárůst počtu žáků v zájmovém vzdělávání již dnes způsobuje problémy ve finančním zajištění těchto aktivit.

2.9. Ústavní výchova

Cíl: Zkvalitnit ústavní výchovu dětí v nových podmínkách

Opatření: Zkvalitnit výchovný proces ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy

Vzhledem k tomu, že v minulých letech byla zcela dokončena rekonstrukce objektů všech dvanácti dětských domovů zřizovaných Zlínským krajem, je třeba na zkvalitnění podmínek života dětí navázat i zlepšením kvality výchovného procesu probíhajícího v těchto školských zařízeních. Zlínský kraj proto nadále bude podporovat snahu o zvýšení kvalifikace pedagogických pracovníků dětských domovů v oblasti speciální pedagogiky v souladu s platnou legislativou.

Opatření: Spolupracovat se zainteresovanými partnery na přípravě transformace a změn v systému péče o ohrožené děti

Dne 13. 7. 2009 byl na úrovni Vlády ČR schválen materiál „Národní akční plán k transformaci a sjednocení systému péče o ohrožené děti na období 2009 – 2011“, který reaguje na nepříznivou situaci v systému péče o ohrožené děti v České republice. Agenda péče o ohrožené děti spadá do kompetence pěti rezortů, které uplatňují odlišné principy práce. V současné době neexistuje společná legislativní norma, která by obsahovala zákonný rámec péče o tyto děti. V závěru roku 2009 vyjádřil Zlínský kraj zájem o aktivní zapojení do pilotních projektů v souvislosti s realizací Národního akčního plánu.

Národní akční plán předpokládá, že v první etapě transformace bude zpracována analýza systému péče o ohrožené děti a rodiny, budou zpracovány standardy kvality práce s ohroženými dětmi a rodinami a vzdělávací program. Ve druhé etapě budou realizovány pilotní projekty a dopracovány nebo aktualizovány chybějící metodiky, zejména materiály s mezirezortním přesahem. Ve třetí etapě bude realizována transformace, budou vytvořeny regionální krajské sítě péče o ohrožené děti a rodiny.

3. Kritéria rozvoje a optimalizace vzdělávací soustavy a struktury budoucí vzdělávací nabídky

3.1. Struktura oborů

Vzdělávací nabídka oborů, které jsou vyučovány ve Zlínském kraji na středních a vyšších odborných školách, je zastoupena všemi skupinami oborů, které mají uplatnění na návaznost na regionální trh práce. Zastoupeny nejsou pouze skupiny 21 – Hornictví, hornická geologie, hutnictví a slévárnictví a 37 – Doprava a spoje, 61 – Filozofie a teologie, 74 – Tělesná kultura, tělovýchova a sport a 91 – Teorie vojenského umění.

Základní přehled o struktuře oborové nabídky lze najít v kapitole 1.4. Údaje uvedené v Příloze v tabulce P5 uvádějí počty žáků a studentů v jednotlivých skupinách oborů.

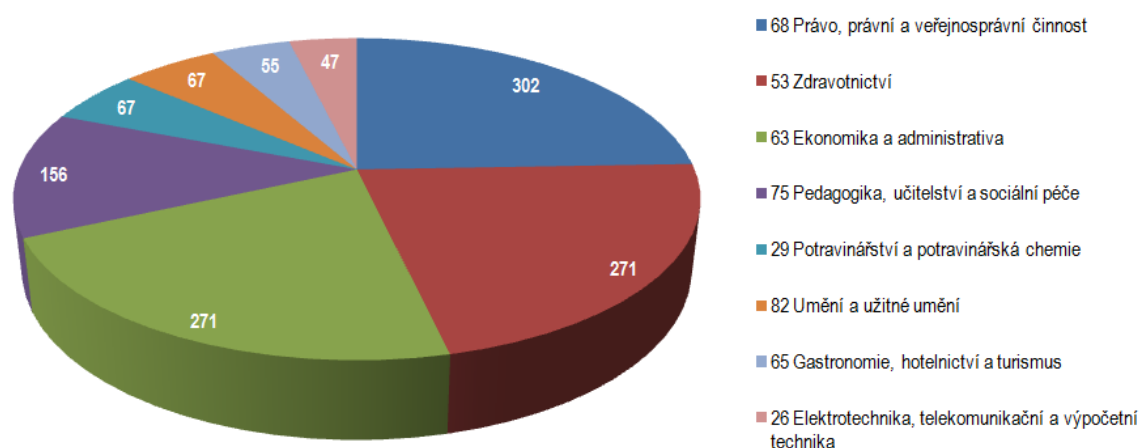
Nejvyšší počty žáků a studentů vykazuje skupina 79 – Obecná příprava (cca čtvrtina až pětina všech žáků). Výrazné zastoupení mají dále skupiny oborů 23 – Strojírenství a strojírenská výroba, 63 – Ekonomika a administrativa, 65 – Gastronomie, hotelnictví a turismus, 26 – Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika a 78 – Obecně odborná příprava. Uvedené skupiny společně představují téměř dvě třetiny, přesně 62,4 % všech žáků a studujících ve Zlínském kraji.

Následují skupiny oborů 36 – Stavebnictví, geodézie a kartografie, 64 – Podnikání v oborech, odvětví, 53 – Zdravotnictví, 75 – Pedagogika, učitelství a sociální péče a 68 – Právo, právní a veřejnoprávní činnost doplňují oborovou vzdělávací nabídku středních škol ve Zlínském kraji.

Vyšší odborné vzdělání

Na vyšších odborných školách (obory vzdělání N) je nejvíce studentů ve skupinách oborů 68 - Právo, právní a veřejnosprávní činnost, 53 - Zdravotnictví a 63 - Ekonomika a administrativa. Tyto tři skupiny oborů tvoří 68% všech oborů vyučovaných na VOŠ ve Zlínském kraji. Poměrně výrazné zastoupení má i skupina 75 - Pedagogika, učitelství a sociální péče, se 156 studenty tvoří 13% celku. Ostatní oborové skupiny 29 - Potravinářství a potravinářská chemie, 82 - Umění a užité umění, 65 - Gastronomie, hotelnictví a turismus a 26 - Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika doplňují oborovou nabídku vyššího odborného vzdělávání Zlínského kraje.

Graf 13 - Počty studentů VOŠ podle oborových skupin ve školním roce 2011 – 2012

Zdroj: Statistika ÚIV

Střední vzdělání s maturitní zkouškou

V tabulce jsou znázorněny počty žáků v jednotlivých formách a oborech středního vzdělávání s maturitní zkouškou všech zřizovatelů (v závorce rozdíl mezi školním rokem 2010 – 2011 a 2011 – 2012).

Tabulka 18 - Počty žáků v jednotlivých formách a oborech středního vzdělávání s maturitní zkouškou všech zřizovatelů

Počet žáků celkem (včetně konzervatoře)								
29 380 (- 2 342)								
Denní forma vzdělávání ukončená maturitní zkouškou							Ostatní formy vzdělávání ukončené maturitní zkouškou	
22 265 (-1 691)							1 213 (-382)	
bez nástavbového studia					nástavbové studium		bez NS	NS
21 263 (-1 434)					1 002 (-257)		351 (-77)	862 (-305)
gymnaziální obory			obory M		obory LO			
7 633 (-205)			10 842 (-883)		2 788 (-346)			
4leté	6leté	8leté	lycea	ostatní				
3 891 (-119)	509 (-5)	3 233 (-81)	1 599 (-253)	9 243 (-630)		670 (-189)	332 (-68)	

Z celkového počtu žáků 29 380 se téměř 80 % vzdělává v oborech ukončených maturitní zkouškou (celkem 23 478 žáků) zbývajících 20 % vzdělávací nabídky doplňují obory znázorněné v následující tabulce.

Střední vzdělání s výučním listem

V tabulce jsou znázorněny počty žáků v jednotlivých formách a oborech středního vzdělávání s výučním listem všech zřizovatelů (v závorce rozdíl mezi školním rokem 2010 – 2011 a 2011 -2012).

Tabulka 19 - Počty žáků v jednotlivých formách a oborech středního vzdělávání s výučním listem všech zřizovatelů

Počet žáků celkem (včetně konzervatoře)			
29 380 (-2 342)			
Denní forma vzdělávání ukončená výučním listem		Ostatní formy vzdělávání ukončené výučním listem	
5 591 (-269)		78 (-1)	
Obory H		Obory E	
4 906 (-283)		685 (+14)	

Z celkového počtu žáků 29 380 se 19 % vzdělává v oborech ukončených výučním listem (celkem 5 669 žáků). Zbývajících 1 % tvoří žáci vzdělávající se v oborech C – střední vzdělání.

Střední vzdělání

V oborech C – střední vzdělání se vzdělávají žáci výhradně v oborech jednoletá praktická škola (celkem 11 žáků, tj. 30 %) a dvouletá praktická škola (celkem 47 žáků, tj. 70 %).

3.2. Druhy škol a jejich kapacity

Výkony škol ve Zlínském kraji jsou vyjádřeny počtem dětí, žáků a studentů v jednotlivých typech škol, u středních škol rozlišených podle stupně dosaženého vzdělání, případně i kategorie vzdělání. Ve školních rocích 2007 – 2008 až 2011 – 2012 se uvádějí skutečné počty podle statistických zjišťování ÚIV. Další období je určeno z predikce Českého statistického úřadu z projektovaného demografického vývoje v odpovídajících věkových segmentech příslušným stupňům vzdělání. V případě podílových údajů u středních škol je přihlédnuto k žádoucím vytýčeným cílovým hodnotám pro přijímací řízení do jednotlivých stupňů středního vzdělání.

V souvislosti se sledováním aktuální naplněnosti středních škol v období klesajících výkonů vyvstala potřeba u každé školy zjistit její skutečnou kapacitu. K tomuto účelu není možné ve většině případů použít tzv. rejstříkové kapacity, tedy nejvyšší povolené počty žáků uváděné v rejstříku škol, které jsou stanovovány za jiným účelem. Pokud jsou srovnávány výkony škol (počty žáků) vůči tzv. rejstříkové kapacitě, dochází ke zkreslení závěrů, které nepopisují skutečný stav. Zlínský kraj tedy ve spolupráci se středními školami provedl šetření o skutečném počtu žákovských míst, které mají jednotlivé školy k dispozici, a tento údaj nazývá „reálnou“ kapacitou. Srovnání výkonu a „reálné“ kapacity středních škol je důležitým ukazatelem při sledování skutečné naplněnosti škol a dopadů demografického vývoje.

Tabulka 20 - Počty žáků ve středních a vyšších odborných školách zřizovaných Zlínským krajem v jakékoliv formě studia k 30. 9. 2011 - stav po optimalizaci k 1. 1. 2012

Pořadí	Název školy	Počet žáků
1	Střední škola průmyslová a hotelová a zdravotnická Uherské Hradiště	1 140
2	Střední odborná škola Josefa Sousedíka Vsetín	1 040
3	Střední průmyslová škola Zlín	1 007
4	Gymnázium Uherské Hradiště	950
5	Gymnázium Zlín - Lesní čtvrť	928
6	Střední škola hotelová a služeb Kroměříž	882
7	Střední průmyslová škola stavební Valašské Meziříčí	881
8	Střední průmyslová škola a Obchodní akademie Uherský Brod	858
9	Střední odborná škola a Gymnázium Staré Město	855
10	ISŠ-COP a JŠ s právem SJZ Valašské Meziříčí	791
11	Střední škola informatiky, elektrotechniky a řemesel Rožnov pod Radhoštěm	724
12	Gymnázium a JŠ s právem SJZ Zlín	706
13	Střední odborná škola Otrokovice	701
14	Střední průmyslová škola polytechnická - Centrum odborné přípravy Zlín	701
15	Gymnázium Jana Pivečky Střední odborná škola Slavičín	675
16	Masarykovo Gymnázium a JŠ s právem SJZ Vsetín	663
17	Obchodní akademie Tomáše Bati a VOŠ ekonomická Zlín	644
18	Gymnázium J. A. Komenského a JŠ s právem SJZ Uherský Brod	634
19	Střední škola - Centrum odborné přípravy technické Kroměříž	616
20	Obchodní akademie, VOŠ a JŠ s právem SJZ Uherské Hradiště	612
21	Obchodní akademie a Vyšší odborná škola Valašské Meziříčí	600
22	Gymnázium Kroměříž	582
23	Střední škola oděvní a služeb Vizovice	566
24	Střední odborné učiliště Uherský Brod	480
25	Střední škola nábytkářská a obchodní Bystřice pod Hostýnem	463
26	Gymnázium Ladislava Jaroše Holešov	454
27	Střední škola gastronomie a obchodu Zlín	452
28	Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí	443
29	Gymnázium Rožnov pod Radhoštěm	440
30	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Zlín	394
31	VOŠ pedagogická a sociální a Střední pedagogická škola Kroměříž	394
32	Gymnázium Valašské Klobouky	371

33	Střední odborná škola Luhačovice	363
34	Střední škola - Centrum odborné přípravy technické Uherský Brod	357
35	Gymnázium Otrokovice	355
36	Tauferova střední odborná škola veterinární Kroměříž	354
37	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Vsetín	345
38	Střední průmyslová škola strojnická Vsetín	317
39	Střední odborné učiliště Valašské Klobouky	305
40	Obchodní akademie Kroměříž	286
41	Střední uměleckoprůmyslová škola Uherské Hradiště	264
42	Střední zdravotnická škola Kroměříž	237
43	Střední průmyslová škola Otrokovice	235
44	Střední škola zemědělská a přírodovědná Rožnov pod Radhoštěm	223
45	Střední uměleckoprůmyslová škola sklářská Valašské Meziříčí	168
46	VOŠ potravinářská a Střední průmyslová škola mlékárenská Kroměříž	165
47	Odborné učiliště Kelč	139
48	Odborné učiliště a Základní škola praktická Holešov (OU + ZŠ)	127

Tabulka 21 - Počty žáků ve středních a vyšších odborných školách ostatních zřizovatelů v jakékoliv formě studia k 30. 9. 2011

Pořadí	Název školy	Zřizovatel	Počet žáků
1	Vyšší policejní škola a Střední policejní škola MV v Holešově	MV ČR	467
2	Střední škola MESIT, o. p. s. (Uherské Hradiště)	soukromý	457
3	Střední škola KOSTKA s. r. o. (Vsetín)	soukromý	454
4	Arcibiskupské gymnázium Kroměříž	církev	451
5	Střední škola obchodně technická s. r. o. (Zlín)	soukromý	406
6	Střední škola podnikatelská a Vyšší odborná škola, s. r. o. (Kroměříž)	soukromý	336
7	Střední škola služeb, s. r. o. (Uherské Hradiště)	soukromý	287
8	Střední škola pedagogická a sociální Zlín, s. r. o.	soukromý	233
9	Střední škola hotelová Zlín, s. r. o.	soukromý	193
10	Soukromé gymnázium, střední odborná škola a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, s. r. o. (Kunovice)	soukromý	184
11	Střední škola letecká s. r. o. (Kunovice)	soukromý	144
12	Stojanovo gymnázium, Velehrad	církev	134
13	Soukromá střední škola, s. r. o. (Uherské Hradiště)	soukromý	132
14	Střední škola cestovního ruchu, s. r. o. (Rožnov pod Radhoštěm)	soukromý	115
15	Mateřská škola, základní škola a střední škola pro sluchově postižené Valašské Meziříčí	MŠMT ČR	101
16	Střední odborná škola - PaedDr.Stratil, s. r. o. (Holešov)	soukromý	83
17	Střední odborná škola ochrany osob a majetku Karviná s. r. o. (detaš. prac. Zlín)	soukromý	69
18	Střední odborné učiliště nábytkářské Koryna, s. r. o. (Koryčany)	soukromý	61
19	Zlínská soukromá Vyšší odborná škola umění, o. p. s.	soukromý	51
20	Církevní střední odborná škola, Bojkovice	církev	49
21	Vyšší odborná škola právní, s. r. o. (Kunovice)	soukromý	25
22	Vyšší odborná škola filmová Zlín, s. r. o.	soukromý	16
23	Střední odborné učiliště a Středisko praktického vyučování stavební s. r. o.	soukromý	2

Tabulka 22 - Přehled kapacit a výkonů ve školách zřizovaných Zlínským krajem

Školy zřizované Zlínským krajem		rejstříková kapacita k 1. 1. 2012	(1) "reálná" kapacita třídy 2012	(2) "reálná" kapacita třídy + spec. učebny 2012	(3) "reálná" kapacita 1 + 2 + posluchár- ny a auly 2012	výkon 2011 - 12 (denní forma včet- ně nástavby)
1	Střední škola průmyslová, hotelová a zdravotnická Uherské Hradiště	1 500	1 005	1 711	1 918	1 105
2	Střední odborná škola Josefa Sousedíka Vsetín	1 250	1 160	1 440	1 440	1 040
3	Střední průmyslová škola Zlín	1 200	1 230	1 825	1 925	1 007
4	Gymnázium Uherské Hradiště	1 000	1 088	1 248	1 338	950
5	Gymnázium Zlín - Lesní čtvrť	960	1 486	1 672	1 742	928
6	Střední škola hotelová a služeb Kroměříž	1 100	1 220	1 615	1 885	882
7	Střední průmyslová škola a Obchodní akademie Uherský Brod	1 000	963	1 392	1 512	858
8	Střední odborná škola a Gymnázium Staré Město	1 000	960	1 110	1 210	855
9	Střední průmyslová škola stavební Valašské Meziříčí	1 080	696	1 015	1 051	814
10	Střední škola informatiky, elektrotechniky a řemesel Rožnov pod Radhoštěm	960	777	1 438	1 524	724
11	Gymnázium a JŠ s právem SJZ Zlín	760	876	941	981	706
12	Střední odborná škola Otrokovice	1 930	840	1 282	1 382	701
13	Střední průmyslová škola polytechnická - Centrum odborné přípravy Zlín	1 110	946	1 130	1 264	701
14	Masarykovo Gymnázium a JŠ s právem SJZ Vsetín	840	840	1 192	1 412	663
15	Obchodní akademie Tomáše Bati a VOŠ ekonomická Zlín	1 300	770	935	1 094	644
16	Gymnázium Jana Pivečky a Střední odborná škola Slavičín	720	700	873	873	637
17	Gymnázium J. A. K. a JŠ s právem SJZ Uherský Brod	720	602	810	870	634
18	ISŠ-COP a JŠ s právem SJZ Valašské Meziříčí	1 230	857	1 257	1 345	633
19	Střední škola - Centrum odborné přípravy technické Kroměříž	970	621	811	891	616
20	Obchodní akademie, VOŠ a JŠ s právem SJZ Uherské Hradiště	640	379	680	816	612
21	Obchodní akademie a Vyšší odborná škola Valašské Meziříčí	776	594	770	852	600
22	Gymnázium Kroměříž	630	593	836	1 026	582
23	Střední škola oděvní a služeb Vizovice	656	416	470	470	492
24	Střední škola nábytkářská a obchodní Bystřice pod Hostýnem	650	600	660	660	463
25	Gymnázium Ladislava Jaroše Holešov	480	450	575	695	454
26	Střední škola gastronomie a obchodu Zlín	600	382	550	550	452
27	Střední odborné učiliště Uherský Brod	715	390	482	542	446
28	Gymnázium Františka Palackého Valašské Meziříčí	515	559	700	845	443
29	Gymnázium Rožnov pod Radhoštěm	490	442	604	604	440
30	VOŠ pedagogická a sociální a Střední pedagogická škola Kroměříž	420	412	550	750	394
31	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Zlín	510	300	460	860	394
32	Gymnázium Valašské Klobouky	480	422	606	606	371
33	Střední odborná škola Luhačovice	550	330	390	390	363
34	Gymnázium Otrokovice	435	210	535	535	355
35	Tauferova střední odborná škola veterinární Kroměříž	360	360	520	520	354
36	Střední průmyslová škola strojnická Vsetín	600	480	720	795	317
37	Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická Vsetín	390	210	375	419	315
38	Střední škola - Centrum odborné přípravy technické Uherský Brod	380	338	362	402	312
39	Obchodní akademie Kroměříž	416	364	639	718	280
40	Střední odborné učiliště Valašské Klobouky	440	294	294	294	268
41	Střední uměleckoprůmyslová škola Uherské Hradiště	300	135	300	300	264
42	Střední průmyslová škola Otrokovice	360	354	526	575	230
43	Střední škola zemědělská a přírodovědná Rožnov pod Radhoštěm	390	285	495	495	223
44	Střední zdravotnická škola Kroměříž	250	246	350	470	223
45	Střední uměleckoprůmyslová škola sklářská Valašské Meziříčí	450	162	192	192	168
46	VOŠ potravinářská a Střední průmyslová škola mlékárenská Kroměříž	420	230	380	430	148
47	Odborné učiliště Kelč	220	110	122	122	141
48	Odborné učiliště a Základní škola praktická Holešov (OU + ZŠ)	176	121	159	188	127
49	Konzervatoř P. J. Vejvanovského Kroměříž	200	105	124	204	175
	Celkem gymnázia (včetně spojených se SOŠ)	9 030	9 228	11 702	12 737	8 018
	Celkem ostatní školy (včetně spojených s VOŠ)	25 103	18 451	26 140	28 935	17 218
	Celkem OU	396	231	281	310	268
	Celkem školy zřizované ZK	34 529	27 910	38 123	41 982	25 504

V dalších částech dokumentu jsou uváděné počty žáků a studentů rozlišeny podle forem vzdělávání a to denní formy vzdělávání (DFV) a ostatních forem vzdělávání (OFV). Tímto rozlišením se zpřehledňují výkony v počátečním vzdělávání (vliv závislosti demografického vývoje) od výkonů v dalším vzdělávání dospělých.

Údaje do školního roku 2011 – 2012 vyjadřují skutečnost (statistická zjišťování). V následných údajích jsou zahrnuty data všech zřizovatelů v kraji mimo školy zřizované MŠMT, neboť statistická zjišťování o těchto školách nejsou dostupná a Zlínský kraj má malý vliv na činnost těchto škol a školských zařízení. Vzhledem k počtům žáků těchto škol je však tato statistická odchylka zanedbatelnou.

PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřské školy

Tabulka 23 - Vývoj počtů dětí v mateřských školách ve Zlínském kraji ve školních rocích 2007-2008 až 2015-2016

Školní rok	2007 2008	2008 2009	2009 2010	2010 2011	2011 2012	2012 2013	2013 2014	2014 2015	2015 2016
Počet dětí	16 822	17 367	18 286	18 895	19 551	19 510	19 484	19 196	18 920

Počet dětí zařazených v předškolním vzdělávání je vyšší, než odpovídající hodnota věkového segmentu demografického vývoje. Tento vyšší počet je důsledkem vyššího podílu dětí v předškolním vzdělávání k věku odpovídajícímu věkovému segmentu 3 až 5 letých. V předškolním vzdělávání jsou zařazeny i děti ve věku do 3 let a v případech odloženého zahájení povinné školní docházky ve věku 6 let a starších – viz tabulka P2. V souvislosti s demografickým vývojem bude počet dětí zařazených v předškolním vzdělávání kulminovat ve školních letech 2012 – 2013 a následně.

ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Základní školy

Tabulka 24 - Vývoj počtů žáků v základních školách ve Zlínském kraji ve školních rocích 2007-2008 až 2015-2016

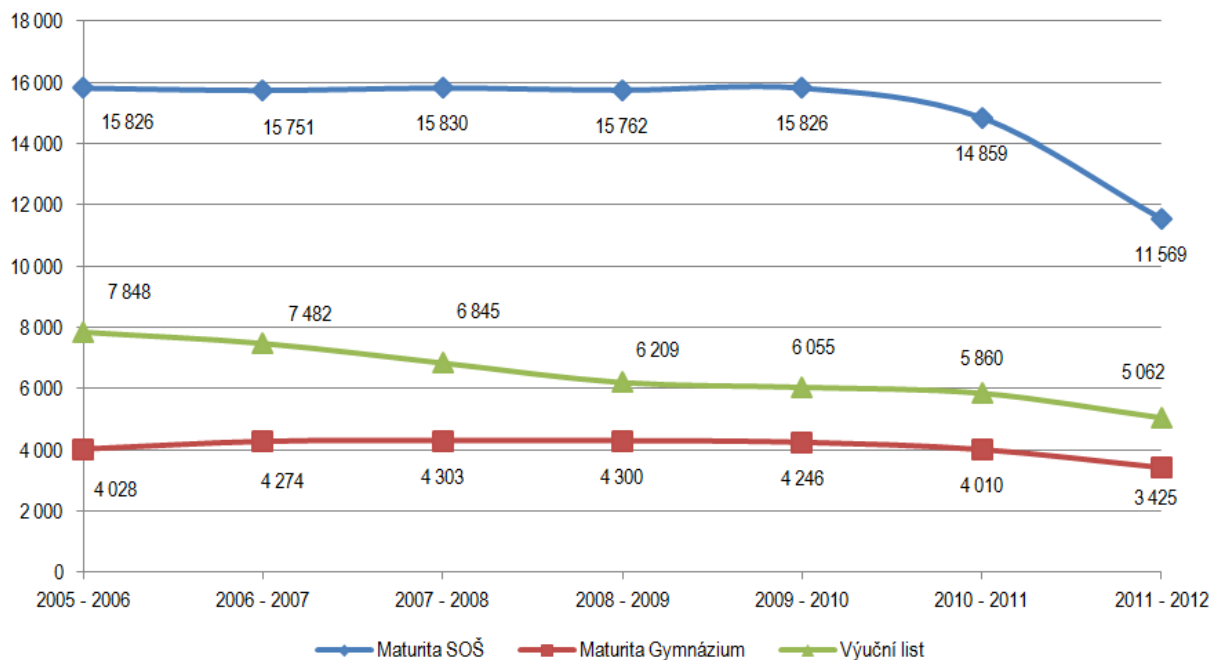
Školní rok	2007 2008	2008 2009	2009 2010	2010 2011	2011 2012	2012 2013	2013 2014	2014 2015	2015 2016
1. stupeň	26 320	26 139	26 249	26 215	26 390	27 055	27 942	28 982	29 859
2. stupeň	23 274	21 612	20 099	19 481	19 274	19 386	19 391	19 393	19 398
Celkem	49 594	47 751	46 348	45 696	45 664	46 441	47 333	48 375	49 257

Skutečné meziroční změny v jednotlivých školních letech odpovídají v obou stupních základního vzdělávání předpokládanému demografickému vývoji. Z hlediska středních škol je důležité zastavení demografického propadu počtu žáků 2. stupně základních škol. Konstantní počet žáků 2. stupně je ale způsoben přílivem žáků z nižšího stupně základní školy, počet vycházejících žáků tedy bude i nadále klesat až do období školních let 2014 – 2015 až 2015 – 2016.

STŘEDNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Výkony středních škol jsou rozděleny z hlediska praktického členění na střední vzdělávání v gymnáziích (výstupem je maturitní zkouška) a vzdělávání ve středních odborných školách (výstupem je maturitní zkouška nebo výuční list).

Graf 14 - Vývoj počtů žáků ve středních školách (pouze denní studium, bez nástavbového studia, pouze čtyřleté gymnázium) ve Zlínském kraji ve školních rocích 2005 - 2006 až 2011 - 2012

Zdroj dat: statistické zjišťování ÚIV

STŘEDNÍ ODBORNÉ ŠKOLY (bez gymnázií)

Poskytují:

- střední vzdělání;
- střední vzdělání s výučním listem;
- střední vzdělání s maturitní zkouškou.

Tabulka 25 - Vývoj počtů žáků ve středních školách (bez gymnázií) ve Zlínském kraji ve školních letech 2007-2008 až 2015-2016

Stupeň dosaženého vzdělání	2007 2008	2008 2009	2009 2010	2010 2011	2011 2012	2012 2013	2013 2014	2014 2015	2015 2016
Střední vzdělání	50	46	41	45	58	65	65	65	65
Střední vzdělání s výučním listem	6 924	6 248	6 130	5 939	5 669	5 360	5 038	4 736	4 605
z toho - DFV	6 845	6 209	6 055	5 860	5 591	5 285	4 964	4 664	4 535
- OFV	79	39	75	79	78	75	74	72	70
Střední vzdělání s maturitní zkouškou	18 831	18 910	18 917	17 696	15 845	14 536	13 963	13 713	13 768
z toho - DFV	17 216	17 140	17 176	16 118	14 632	13 411	12 869	12 674	12 781
- OFV	1 615	1 770	1 741	1 578	1 213	1 152	1 094	1 039	987
Celkem	25 805	25 204	25 088	23 680	21 572	21 215	20 234	19 625	19 495
z toho - DFV	24 111	23 395	23 272	22 023	20 281	19 988	19 066	18 514	18 438
- OFV	1 694	1 809	1 816	1 657	1 291	1 227	1 168	1 111	1 057

Zdroj: Statistika ČSÚ k 1. 1. 2010 a statistiky ÚIV k 30. 9. 2011.

Pozn.: Ostatní formy vzdělávání v maturitních oborech v následujících letech – 5% vlivem demografického vývoje

Stupeň dosaženého vzdělání: střední vzdělání

Obory dosaženého vzdělání: C (viz. Vysvětlivky – Příloha 2., strana 77)

Tabulka 26 - Vývoj počtů žáků v oborech poskytujících střední vzdělání ve Zlínském kraji ve školních rocích 2007-2008 až 2015-2016

Kategorie dosaženého vzdělání	2007 2008	2008 2009	2009 2010	2010 2011	2011 2012	2012 2013	2013 2014	2014 2015	2015 2016
C	50	46	41	45	58	65	65	65	65

Je poskytováno v oborech Praktická škola jednoletá a Praktická škola dvouletá. Toto studium je určeno pro žáky se středním a těžkým mentálním postižením. Od školního roku 2012 – 2013 předpokládáme, že by se měl počet žáků udržet na konstantní úrovni a neměl by být ovlivněn demografickým vývojem.

Stupeň dosaženého vzdělání: střední vzdělání s výučním listem

Obory dosaženého vzdělání: E, H (viz. Vysvětlivky – Příloha 2., strana 77)

Tabulka 27 - Vývoj počtů žáků v oborech poskytujících střední vzdělání s výučním listem ve Zlínském kraji ve školních rocích 2007-2008 až 2015-2016

Kategorie dosaženého vzdělání	2007 2008	2008 2009	2009 2010	2010 2011	2011 2012	2012 2013	2013 2014	2014 2015	2015 2016
E	714	637	666	671	685	670	655	650	642
H	6 210	5 611	5 464	5 268	4 984	4 690	4 383	4 086	3 963
z toho – DFV	6 131	5 572	5 389	5 189	4 906	4 615	4 309	4 014	3 893
- OFV	79	39	75	79	78	75	74	72	70
Celkem	6 924	6 248	6 130	5 939	5 669	5 360	5 038	4 736	4 605

Zdroj: Statistiky ČSÚ k 1. 1. 2010 a statistiky ÚIV k 30. 9. 2011.

Postupné snižování počtů přijímaných do oborů středního vzdělávání s výučním listem bude pokračovat i v následujících letech. Meziroční pokles je kompenzován systémem podpory řemesel v odborném školství, snížení propadu lze předpokládat rovněž v souvislosti se zpřísněním podmínek přijímacího řízení do oborů vzdělání s maturitní zkouškou (povinné SCIO testy) a novým (náročnějším) modelem maturitních zkoušek.

Tabulka 28 - Podíl nově přijatých do oborů středního vzdělávání zakončených výučním listem (denní forma studia)

Školní rok	2007 2008	2008 2009	2009 2010	2010 2011	2011 2012	2012 2013	2013 2014	2014 2015	2015 2016
	27,9 %	26,7 %	27,7 %	29,8 %	29,8 %	29,2 %	28,8 %	29,5 %	30 %

Zdroj: Statistiky ČSÚ k 1. 1. 2010 a statistiky ÚIV k 30. 9. 2011.

Stupeň dosaženého vzdělání: střední vzdělání s maturitní zkouškou

Obory dosaženého vzdělání: L, M (viz Vysvětlivky – Příloha 2., strana 77)

Tabulka 29 - Vývoj počtů žáků v oborech poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou (bez gymnázia) ve Zlínském kraji ve školních rocích 2007-2008 až 2015-2016

Kategorie dosaženého vzdělání	2007 2008	2008 2009	2009 2010	2010 2011	2011 2012	2012 2013	2013 2014	2014 2015	2015 2016
M	12 645	12 563	12 714	12 071	11 100	9 410	9 075	9 065	9 180
z toho – DFV	12 337	12 220	12 331	11 725	10 842	9 178	8 866	8 877	9 011
z toho - DFV (bez lycea)	10 704	10 322	10 371	9 873	9 243	8 059	7 859	7 971	8 196
- DFV lyceum	1 633	1 888	1 960	1 852	1 599	1 119	1 007	906	815
- OFV	308	353	383	346	258	232	209	188	169
L0	3 579	3 633	3 570	3 199	2 881	2 767	2 667	2 629	2 653
z toho – DFV	3 493	3 552	3 498	3 134	2 788	2 709	2 612	2 576	2 603
- OFV	86	81	72	65	93	58	55	53	50
L5 (nástavba)	2 607	2 714	2 633	2 426	1 864	1 492	1 343	1 209	1 088
z toho – DFV	1 386	1 378	1 347	1 259	1 002	802	722	650	585
- OFV	1 221	1 336	1 286	1 167	862	690	621	559	503
Celkem	18 831	18 910	18 917	17 696	15 845	13 669	13 085	12 903	12 921
z toho – DFV	17 216	17 140	17 176	16 118	14 632	12 689	12 200	12 103	12 199
- OFV	1 615	1 770	1 741	1 578	1 213	980	885	800	722

Zdroj: Statistika ČSÚ k 1. 1. 2010 a statistiky ÚIV k 30. 9. 2011.

Pozn.: Ve Zlínském kraji byly ve školním roce 2012 – 2013 redukovány lyceijní obory a obory nástavbového studia ve všech školách zřizovaných Zlínským krajem. Předpokládáme tedy pokles žáků v těchto oborech:

- lyceum – 30 % a v následujících letech -10 % vlivem demografického vývoje (ve všech formách vzdělávání)

- nástavbové studium – 20 % a v následujících letech – 10 % vlivem demografického vývojem (ve všech formách vzdělávání)

- ostatní formy vzdělávání u M oborů -10 % vlivem demografického vývoje

Obory vzdělání skupiny M zabezpečují střední odborné vzdělávání a v malé míře i střední všeobecné vzdělávání (typu lyceum). Ve sledovaném období nastává po školním roce 2011 – 2012 pokles počtu žáků, který je ale takřka proporcionální ve vztahu k demografickému vývoji. Mírně vyšší propad je způsoben přesunem potenciálních zájemců o studium do oborů obecné přípravy gymnaziálních oborů.

V oborech vzdělání L0 (zajišťují maturitní vzdělávání se zvýšenou dotací praktického vyučování) došlo k stagnaci počtu žáků a od školního roku 2011 – 2012 dochází k postupnému úbytku žáků.

Nástavbové obory L5 jsou určeny pro absolventy tříletých učebních oborů, studium je ukončeno maturitní zkouškou. Lze předvídat v souvislosti s nepříznivým demografickým vývojem a reformou nové maturitní zkoušky pokles uchazečů na předpokládanou a požadovanou úroveň. U ostatních forem vzdělávání pokračuje setrvalý stav vlivem postupujícího nasycení poptávky po tomto typu vzdělávání a částečné obměny oborů vzdělání za sjednocený obor podnikání. Předpokládaný pokles je rovněž dán do souvislosti s předpokladem vyšší náročnosti modelu nové maturitní zkoušky.

Tabulka 30 - Podíl nově přijatých do nástavbového studia z absolventů 3letých oborů středního vzdělávání s výučním listem skupiny oborů E a H

Školní rok	2007 2008	2008 2009	2009 2010	2010 2011	2011 2012	2012 2013	2013 2014	2014 2015	2015 2016
	34,7 %	37,9 %	39,1 %	46,0 %	33,2 %	28,0 %	25,0 %	25,0 %	20,0 %

Pozn.: Vzhledem k tomu, že od školního roku 2012 – 2013 dochází ve Zlínském kraji k redukci nástavbového studia na všech školách zřizovaných Zlínským krajem, očekáváme pokles žáků v daných oborech na požadovaných 20 % ve školním roce 2015 – 2016. Meziroční rozdíly jsou v průměru 3 – 5%.

GYMNÁZIA

Obor dosaženého vzdělání: K (viz. Vysvětlivky – Příloha 2., strana 77)

Tabulka 31 - Vývoj počtů žáků v gymnáziích ve Zlínském kraji ve školních rocích 2007-2008 až 2015-2016

Typ gymnázia	2007 2008	2008 2009	2009 2010	2010 2011	2011 2012	2012 2013	2013 2014	2014 2015	2015 2016
Gymnázium 4 leté	4 303	4 300	4 246	4 010	3 891	3 774	3 661	3 551	3 445
Gymnázium 6 leté	510	522	513	514	509	494	479	465	451
Gymnázium 8 leté	3 356	3 366	3 344	3 314	3 233	3 136	3 042	2 951	2 862
Celkem	8 169	8 188	8 103	7 838	7 633	7 404	7 182	6 967	6 758

Skutečný počet žáků v gymnaziálním vzdělávání se přes demografický vývoj drží téměř na konstantní úrovni. Od školního roku 2012 – 2013 předpokládáme meziroční rozdíl -3%.

Tabulka 32 - Podíl nově přijatých do oborů všeobecného středního vzdělávání včetně konzervatoře bez nástavbového studia (čtyřleté gymnázium, lyceum)

Školní rok	2007 2008	2008 2009	2009 2010	2010 2011	2011 2012	2012 2013	2013 2014	2014 2015	2015 2016
	19,8 %	20,3 %	20,0 %	21,6 %	18,7 %	15,7 %	15,7 %	15,7 %	15,7 %

Pozn.: Ve školním roce 2012 – 2013 dochází ve Zlínském kraji k redukci lycejních oborů u všech škol zřizovaných Zlínským krajem. Předpokládá se, že tento krok se projeví v poklesu podílu nově přijatých do oborů všeobecného středního vzdělávání. Dále se předpokládá úbytek -3% vlivem demografického vývoje. V následujících letech by měl být procentuální podíl téměř neměnný.

VYŠŠÍ ODBORNÉ VZDĚLÁVÁNÍ

KONZERVATOŘE

Obor dosaženého vzdělání: P (viz. Vysvětlivky – Příloha 2., strana 77)

Tabulka 33 - Vývoj počtů žáků v konzervatořích ve Zlínském kraji ve školních rocích 2007-2008 až 2015-2016

Školní rok	2007 2008	2008 2009	2009 2010	2010 2011	2011 2012	2012 2013	2013 2014	2014 2015	2015 2016
P - Denní forma	270	182	189	187	175	170	165	160	155

Ve školním roce 2007 – 2008 působily ve Zlínském kraji dvě konzervatoře. K 1. 9. 2008 však byla Evangelická akademie Kroměříž zřizovaná církví přemístěna i se svými žáky do sousedního Olomouckého kraje, což vysvětluje propad mezi školními roky 2007 – 2008 a 2008 – 2009 v tabulce 33. U kraje zřizované Konzervatoře P. J. Vejvanovského v Kroměříži odpovídá skutečnost předpokládanému vývoji a kapacitním možnostem. Vyšší zájem uchazečů o studium je eliminován důsledným výběrem zájemců o studium na této škole, přijímána je zhruba polovina přihlášených. Předpokládaný pokles vlivem demografického vývoje v následujících letech (od roku 2012 – 2013) je -3%.

VYŠŠÍ ODBORNÉ ŠKOLY

Obor dosaženého vzdělání: N (viz. Vysvětlivky – Příloha 2., strana 77)

Tabulka 34 - Přehled počtů žáků ve vyšších odborných školách ve Zlínském kraji ve školních rocích 2000-2001 až 2011-2012

školní rok	počet škol	Denní forma vzdělávání						Ostatní formy vzdělávání		
		počet studujících v ročníku					absol.	celkem	nově přij. do 1. roč.	absol.
		celkem	1	2	3	4				
2000 - 2001	11	1 220	354	378	409	79	549	254	83	32
2001 - 2002	11	1 103	483	249	277	94	449	215	82	59
2002 - 2003	11	1 087	450	360	207	70	333	199	70	54
2003 - 2004	11	1 167	522	340	265	40	300	211	92	50
2004 - 2005	11	1 151	456	393	260	42	392	176	54	32
2005 - 2006	11	1 122	504	342	276	0	272	208	89	56
2006 - 2007	11	1 090	467	351	258	14	233	170	76	26
2007 - 2008	11	1 063	461	303	232	67	233	237	124	26
2008 - 2009	11	958	400	283	222	53	260	195	40	34
2009 - 2010	*12	1 017	468	280	230	39	197	305	74	0
2010 - 2011	12	1 029	490	297	225	17	255	275	74	74
2011 - 2012	12	957	397	314	246	0	220	279	84	90

* od školního roku 2009 – 2010 přibyla VOŠ MV v Holešově

Tabulka 35 - Vývoj počtů žáků ve vyšších odborných školách ve Zlínském kraji ve školních rocích 2007-2008 až 2015-2016

Školní rok	2007 2008	2008 2009	2009 2010	2010 2011	2011 2012	2012 2013	2013 2014	2014 2015	2015 2016
N - Denní forma	1 063	958	1 017	1 029	957	928	900	873	847
N - Ostatní formy	237	195	305	275	279	271	263	255	247
N - Celkem	1 300	1 153	1 322	1 304	1 236	1 199	1 163	1 128	1 094

Ve VOŠ je patrný pokles zájmu uchazečů o studium. Důvody tohoto poklesu přetrvávají delší období a spočívají ve více aspektech. Jedním z důvodů je skladba oborů vzdělání na VOŠ, která není v souladu s potřebou trhu práce a vychází spíše ze zaměření škol. Přijímání absolventů VOŠ před absolventy středních škol není ze strany zaměstnavatelů preferováno, protože není dostatečně jasně stanoven profil jejich absolventů. Širší možností bakalářského studia, kterému je obecně dáována přednost pro vyšší míru uplatnění na trhu práce a možnost pokračovat v magisterském studiu, snižuje uplatnitelnost absolventů vyššího odborného vzdělávání. Pro následující období předpokládáme meziroční úbytek studentů -3%.

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ VZDĚLÁVÁNÍ

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY

Tabulka 36 - Vývoj počtů žáků v základních uměleckých školách ve Zlínském kraji ve školních rocích 2007-2008 až 2015-2016

Obory ZUŠ	2007 2008	2008 2009	2009 2010	2010 2011	2011 2012	2012 2013	2013 2014	2014 2015	2015 2016
Hudební	9 606	9 831	10 441	10 730	10 826	10 831	10 798	10 636	10 478
Výtvarný	3 585	3 732	3 748	3 758	3 855	3 901	3 852	3 550	3 446
Taneční	1 393	1 661	1 587	1 521	1 616	1 640	1 625	1 549	1 509
Literárně-dramatický	564	619	710	749	747	744	723	698	654
Celkem	15 148	15 843	16 486	16 758	17 044	17 116	16 998	16 433	16 087

Konstantní počet žáků ve většině oborů ZUŠ potvrzuje predikci uvedenou v předchozích dlouhodobých záměrech – absolutní počet bude zpočátku mírně narůstat, později stagnovat a případně klesat, avšak podíl dětí v relevantních segmentech vzdělávaných v ZUŠ

mírně poroste. Vzhledem k demografickému vývoji není předpoklad ke zvyšování nejvyššího povoleného počtu žáků v základních uměleckých školách.

JAZYKOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ

JAZYKOVÉ ŠKOLY

Tabulka 37 - Vývoj počtů žáků v jazykových školách ve Zlínském kraji ve školních rocích 2007-2008 až 2015-2016

Školní rok	2007 2008	2008 2009	2009 2010	2010 2011	2011 2012	2012 2013	2013 2014	2014 2015	2015 2016
Výkon	1 188	1 097	830	716	717	720	704	693	667

Ve Zlínském kraji působí

- Gymnázium a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Zlín
- Gymnázium J. A. Komenského a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Uherský Brod
- Masarykovo gymnázium a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Vsetín
- Integrovaná střední škola - Centrum odborné přípravy a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Valašské Meziříčí
- Obchodní akademie, Vyšší odborná škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Uherské Hradiště
- Soukromé gymnázium, střední odborná škola a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, s.r.o., Kunovice
- Střední škola cestovního ruchu a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, s.r.o., Rožnov pod Radhoštěm

SROVNÁNÍ VELIKOSTI STŘEDNÍCH ŠKOL S OSTATNÍMI KRAJI ČESKÉ REPUBLIKY.

Postupnými optimalizačními kroky se Zlínskému kraji podařilo dosáhnout velmi dobré pozice mezi kraji ČR v ukazateli průměrné velikosti školy, která se pohybuje nad průměrem ČR. Srovnání uvedené v následných grafech č. 15 a 16 se týká středních škol všech zřizovatelů.

Největších hodnot v průměrné velikosti školy dosáhl Zlínský kraj u oborů gymnázií, kdy s počtem 477 žáků výrazně převyšuje v ČR. Průměrnou velikost školy nad 400 žáků dosahují pouze 4 kraje, větší průměrný počet žáků v oborech gymnázií dosahuje pouze Olomoucký kraj.

Průměrná velikost střední odborné školy Zlínského kraje je 333 žáků, i v tomto případě je velikost střední školy vyšší, než republikový průměr 322 žáků. Je třeba si zároveň uvědomit, že průměrná velikost subjektu, který vykonává činnost střední školy, je v reálné situaci ještě vyšší, protože některé z nich vykonávají činnosti více druhů škol (nejčastěji SŠ a VOŠ).

Při poklesu počtu žáků v DFV na středních školách lze v příštích letech očekávat další snížení průměrné velikosti střední školy. Tento trend lze eliminovat nebo alespoň snížit vhodnými optimalizačními kroky. Strategie dalšího postupu a pravidla pro další optimalizaci vzdělávací nabídky jsou specifikována těmito cíli:

- Síť přiměřeně velkých spádových středních škol s širokou nabídkou vzdělávacích oborů
- Vznik ekonomicky silných a stabilních subjektů
- Snazší dosažitelnost na další finanční zdroje (ESF)
- Efektivní využití financí zejména při investičních rekonstrukcích a opravách

K navrhovaným základním principům patří:

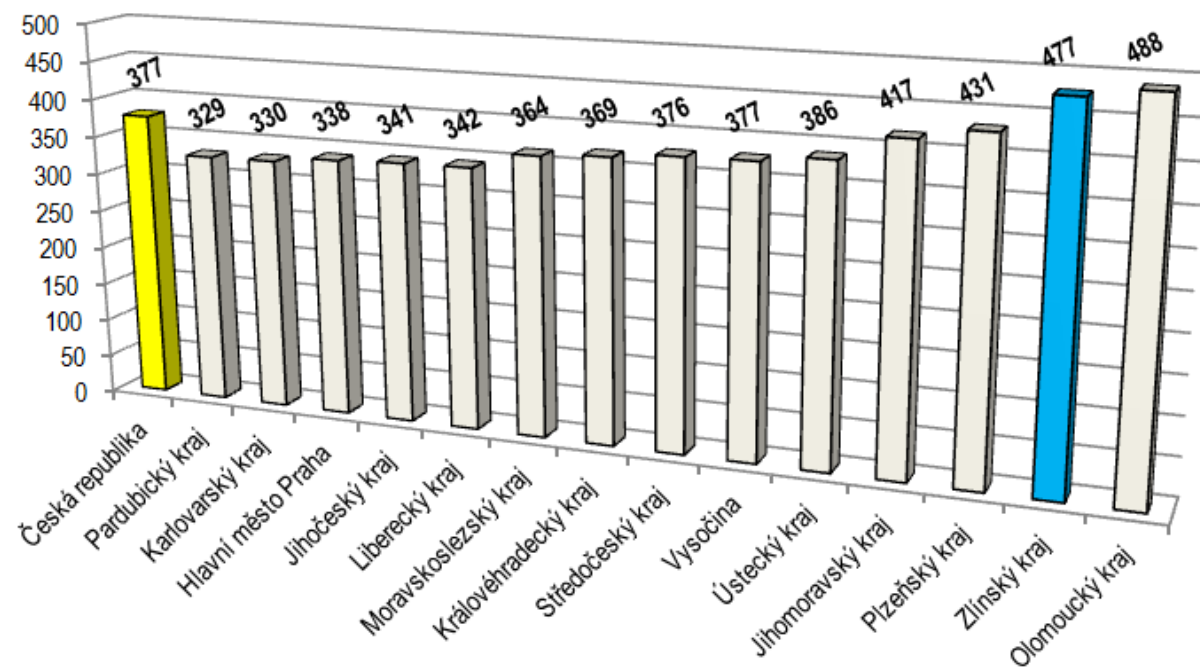
- I nadále tradiční sídla - zachován větší počet a širší škála škol. Preference polyfunkčních škol s úplnou vzdělávací nabídkou druhů a forem studia
- Vážít ekonomickou efektivitu danou malým počtem žáků v jedné střední škole se zachováním škol s jedinečnou vzdělávací nabídkou (např. Tauferova SOŠ veterinární Kroměříž, Konzervatoř P. J. Vejvanovského Kroměříž...)

Optimalizace školských příspěvkových organizací zřizovaných Zlínským krajem 1. 1. 2008 – 1. 1. 2012

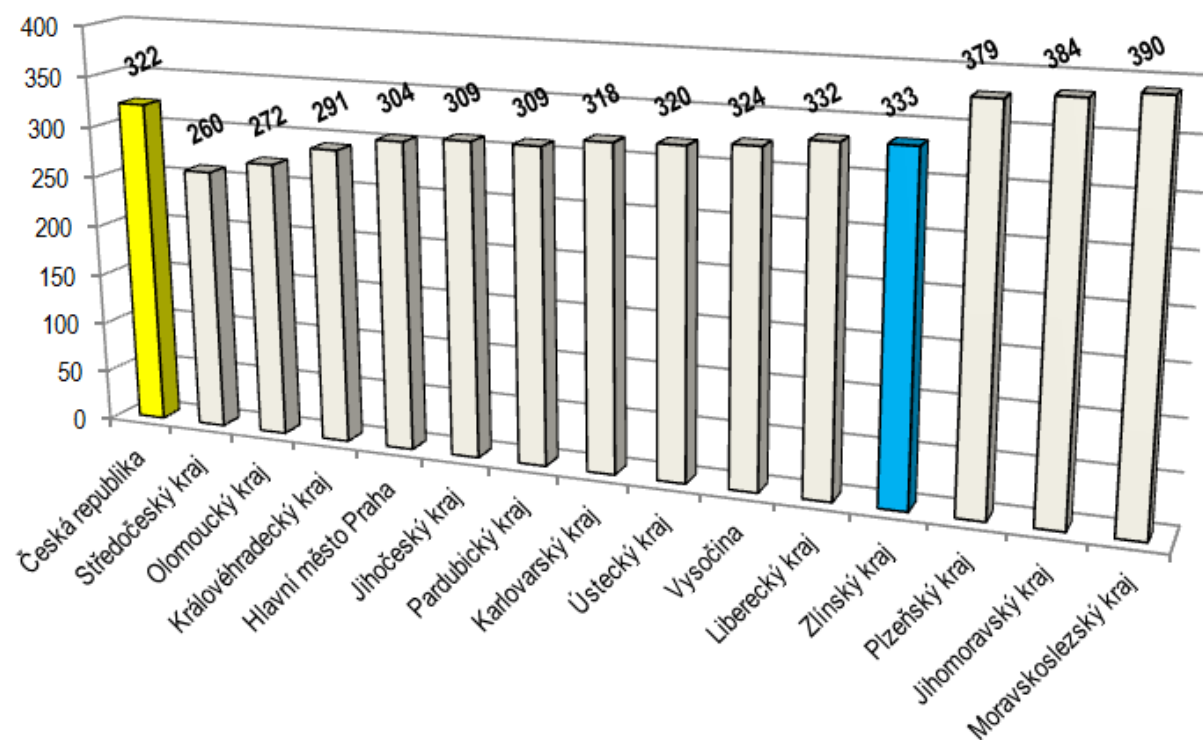
Účinnost	Změna
1. 1. 2008	Sloučení SŠ hotelové a obchodní Uherské Hradiště se SPŠ Uherské Hradiště (pod novým názvem SŠ průmyslová a hotelová Uherské Hradiště)
1. 7. 2008	Sloučení OU a Praktické školy Kroměříž se SŠ hotelovou a služeb Kroměříž
1. 9. 2008	Sloučení SŠ obchodní a oděvní Bystřice p.H. se SPŠ nábytkářskou Bystřice p.H. (pod novým názvem SŠ nábytkářská a obchodní Bystřice p.H.)
1. 1. 2009	Zrušení Plavecké školy Valašské Meziříčí (činnosti převzala nově zřízená organizace města Valašské Meziříčí)
1. 1. 2010	Sloučení PPP Kroměříž, PPP Uherské Hradiště a PPP Vsetín s PPP Zlín (pod novým názvem Krajská PPP Zlín)
1. 7. 2010	Sloučení Domova mládeže a ŠJ Kroměříž se SŠ hotelovou a služeb Kroměříž
1. 7. 2010	Sloučení Střední zdravotnické školy Uherské Hradiště se SŠ průmyslovou a hotelovou Uherské Hradiště (pod novým názvem SŠ průmyslová, hotelová a zdravotnická Uherské Hradiště)
1. 1. 2011	Sloučení SŠ obchodu a gastronomie Koryčany se SŠ hotelovou a služeb Kroměříž
1. 7. 2011	Sloučení OU a Praktická škola Klečůvka se Střední školou gastronomie a obchodu Zlín
1. 7. 2011	Sloučení SOŠ Uherský Brod se SPŠ Uherský Brod (pod novým názvem Střední průmyslová škola a Obchodní akademie Uherský Brod)
1. 7. 2011	Sloučení SOŠ obchodu a služeb Vsetín se SOŠ Josefa Sousedíka Vsetín
1. 8. 2011	Mateřská škola pro zrakově postižené Zlín s Dětským domovem, Základní školou speciální a Praktickou školou Zlín (pod novým názvem Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola Zlín)
1. 1. 2012	Střední odborná škola Slavičín s Gymnáziem Jana Pivečky Slavičín (pod novým názvem Gymnázium Jana Pivečky a Střední odborná škola Slavičín)
1. 1. 2012	Střední odborná škola Holešov se Střední školou nábytkářskou a obchodní Bystřice pod Hostýnem
1. 1. 2012	Střední odborná škola technická Uherské Hradiště se Střední odbornou školou a Gymnáziem Staré Město

Výchozí pozice nastavená ve středních školách Zlínského kraje dává z tohoto pohledu šanci lépe se s budoucím poklesem výkonů vyrovnat. Problematikou optimalizace se dále zabývá i kapitola 2.2.3.

Graf 15 - Průměrná velikost střední školy (obory odpovídající gymnáziím) – počet žáků DFV na školu ve školním roce 2009 – 2010. Zdroj: Vývojová ročenka školství v České republice 2003/04 – 2009/10

Graf 16 - Průměrná velikost střední odborné školy – počet žáků DFV na školu ve školním roce 2009 - 2010. Zdroj: Vývojová ročenka školství v České republice 2003/04 - 2009/10

4. Ekonomická část

4.1. Finanční nároky na veřejné rozpočty

4.1.1. Očekávané finanční nároky na státní rozpočet

Ze státního rozpočtu, kapitola 333 MŠMT, jsou prostřednictvím republikových normativů do rozpočtu Zlínského kraje poskytovány finanční prostředky pro tzv. přímé neinvestiční výdaje (platy, náhrady platů nebo mzdy a náhrady mezd, odměny za pracovní pohotovost, odměny za práci vykonávanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a odstupné, výdaje na úhradu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a úhradu pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, příděly do FKSP a ostatní náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů, výdaje na nezbytné zvýšení nákladů spojených s výukou dětí, žáků a studentů zdravotně postižených, výdaje na učební pomůcky, školní potřeby a učebnice pokud jsou podle školského zákona poskytovány bezplatně, výdaje na DVPP a na činnosti, které přímo souvisejí s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání). Tyto prostředky, rozepsané podle stanovených krajských normativů na závazné ukazatele, KÚ ZK v přenesené působnosti přerozděluje na školy a školská zařízení zřizovaná Zlínským krajem a obcemi. Také poskytuje dotace na neinvestiční výdaje soukromých škol a školských zařízení, které nezřizuje kraj, stát, obec, svazek obcí nebo registrovaná církev nebo náboženská společnost, které bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy.

Dotace na neinvestiční výdaje dle zřizovatele škol a školských zařízení

Neinvestiční výdaje jsou uvedeny ve členění na následující závazné ukazatele:

- platy,
- ostatní osobní náklady,
- zákonné odvody a ostatní přímé ONIV,
- účelové prostředky.

Tabulka 38 – Dotace na neinvestiční výdaje podle zřizovatele v letech 2008 až 2016 (v tis. Kč) - 1. část

Skladba výdajů	Zřizovatel	Skutečnost			
		2008	2009	2010	2011
NEINVESTIČNÍ VÝDAJE CELKEM	kraj	1 897 259	1 980 306	1 946 498	1 916 299
	obec	2 457 466	2 618 738	2 588 522	2 731 295
	soukromník	211 402	223 333	218 002	213 828
	celkem	4 566 127	4 822 377	4 753 022	4 861 422
POČET ZAMĚSTNANCŮ - přepočtený	kraj	5 026	4 991	4 925	4 750
	obec	7 598	7 603	7 666	7 605
	celkem	12 624	12 594	12 591	12 355
PLATY	kraj	1 314 156	1 363 970	1 319 909	1 306 490
	obec	1 732 183	1 854 863	1 822 043	1 873 270
	celkem	3 046 339	3 218 833	3 141 952	3 179 760
OSTATNÍ OSOBNÍ NÁKLADY	kraj	19 895	20 287	22 480	25 919
	obec	23 337	23 333	23 530	24 311
	celkem	43 232	43 620	46 010	50 230
ODVODY	kraj	493 184	497 925	482 810	466 042
	obec	648 996	675 714	663 910	663 954
	celkem	1 142 180	1 173 639	1 146 720	1 129 996
PŘÍMÉ ONIV	kraj	24 996	30 150	19 477	20 358
	obec	44 896	51 418	36 178	36 582
	celkem	69 892	81 568	55 655	56 940
ÚČELOVÉ PROSTŘEDKY	kraj	45 028	67 974	101 822	97 490
	obec	8 054	13 410	42 861	133 178
	soukromník	211 402	223 333	218 002	213 828
	celkem	264 484	304 717	362 685	444 496

Tabulka 39 – Dotace na neinvestiční výdaje podle zřizovatele v letech 2008 až 2016 (v tis. Kč) - 2. část

Skladba výdajů	Zřizovatel	Plán				
		2012	2013	2014	2015	2016
NEINVESTIČNÍ VÝDAJE CELKEM	kraj	1 808 820	1 806 390	1 853 100	1 853 100	1 834 200
	obec	2 625 300	2 650 140	2 662 695	2 661 750	2 661 750
	soukromník	190 200	190 200	190 200	190 200	190 200
	celkem	4 624 320	4 646 730	4 705 995	4 705 050	4 686 150
POČET ZAMĚSTNANCŮ - přepočtený	kraj	4 800	4 800	4 750	4 700	4 700
	obec	7 600	7 600	7 600	7 600	7 600
	celkem	12 400	12 400	12 350	12 300	12 300
PLATY	kraj	1 267 200	1 265 400	1 300 000	1 300 000	1 286 000
	obec	1 848 000	1 866 400	1 875 700	1 875 000	1 875 000
	celkem	3 115 200	3 131 800	3 175 700	3 175 000	3 161 000
OSTATNÍ OSOBNÍ NÁKLADY	kraj	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
	obec	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000
	celkem	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000
ODVODY	kraj	448 620	447 990	460 100	460 100	455 200
	obec	655 300	661 740	664 995	664 750	664 750
	celkem	1 103 920	1 109 730	1 125 095	1 124 850	1 119 950
PŘÍMÉ ONIV	kraj	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000
	obec	37 000	37 000	37 000	37 000	37 000
	celkem	55 000	55 000	55 000	55 000	55 000
ÚČELOVÉ PROSTŘEDKY	kraj	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000
	obec	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000
	soukromník	190 200	190 200	190 200	190 200	190 200
	celkem	310 200	310 200	310 200	310 200	310 200

4.1.2. Očekávané finanční nároky na rozpočet Zlínského kraje

Z rozpočtu Zlínského kraje jsou poskytovány prostředky především na provozní a investiční výdaje. Provozní výdaje jsou určeny k zajištění provozu organizací, vzdělávání a odborného výcviku, jež nejsou hrazeny ze státního rozpočtu. Nejvýznamnějšími položkami v provozních výdajích jsou výdaje vynakládané na opravy a udržování, náklady na energie, odpisy majetku, náklady na nákup materiálu a pořízení dlouhodobého drobného hmotného majetku.

Výdaje jsou uvedeny ve členění na:

- investiční výdaje,
- provozní výdaje.

Tabulka 40 - Výdaje v letech 2009 až 2015 (v tis. Kč) - 1. část

Skladba výdajů	2009			2010		
	Plán	Skutečnost		Plán	Skutečnost	
		absolutně	v %		absolutně	v %
INVESTIČNÍ VÝDAJE	52 654	62 838	119,3	79 174	114 884	145,1
PROVOZNÍ VÝDAJE	395 000	447 287	113,2	361 550	398 837	110,3
VÝDAJE CELKEM	447 654	510 125	114,0	440 724	516 030	116,6

Tabulka 41 - Výdaje v letech 2011 až 2015 (v tis. Kč) - 2. část

Skladba výdajů	2011			2012	2013	2014	2015
	Plán	Skutečnost		Plán	Plán	Plán	Plán
		absolutně	Podíl %				
INVESTIČNÍ VÝDAJE	69 787	104 101	149,2	84 845	73 000	80 000	90 000
PROVOZNÍ VÝDAJE	367 000	359 146	97,9	365 635	340 055	366 355	358 900
VÝDAJE CELKEM	436 787	463 247	106,1	450 480	413 055	446 355	448900

4.2. Finanční nároky na rozvojové programy

V následující tabulce je uveden přehled poskytnutých finančních prostředků na rozvojové programy školám a školským zařízením ve Zlínském kraji v letech 2008 – 2011.

Tabulka 42 - Přehled poskytnutých finančních prostředků na rozvojové programy školám a školským zařízením ve Zlínském kraji v letech 2008 - 2011

Rozvojové programy	Rok				
	2008	2009	2010	2011	celkem
Ze státního rozpočtu					
Zvýšení nenárokových složek platů a motivačních složek mezd pedagogických pracovníků RgŠ s ohledem na kvalitu jejich práce	28 676	222 672	0	0	251 348
Posílení úrovně odměňování nepedagogických pracovníků	0	46 121	0	0	46 121
Hustota a Specifika	0	35 347	34 155	37 021	106 523
Posílení platové úrovně pedagogických pracovníků s vysokoškolským vzděláním, kteří splňují odbornou kvalifikaci podle zákona č. 563/2004 Sb.	0	0	0	130 705	130 705
Podpora přípravy sportovních talentů na školách s oborem gymnázium a gymnázium se sportovní přípravou	3 536	3 479	3 479	3 469	13 963
Podpora dalšího vzdělávání pedagogických a nepedagogických pracovníků základních škol s ročníky pouze 1. stupně	1 550	0	0	0	1 550
Zajištění podmínek základního vzdělávání nezletilých azylantů, osob požívajících doplňkové ochrany, žadatelů o udělení mezinárodní ochrany a dětí cizinců umístěných v zařízení pro zajištění cizinců	0	0	61	58	119
Vybavení škol pomůckami kompenzačního a rehabilitačního charakteru pro žáky se zdravotním postižením	0	0	651	277	928
Školní vybavení pro žáky 1. ročníku základního vzdělávání	0	4 400	4 438	4 646	13 484
Financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním a se zdravotním postižením	4 029	3 905	4 388	3 739	16 061
Podpora výuky cizích a méně vyučovaných cizích jazyků	549	0	0	0	549
Podpora čtenářství v základních školách	268	0	0	0	268
Zajištění podmínek bezplatné přípravy k začlenění žáků cizinců z třetích zemí do základního vzdělávání, zahrnující výuku českého jazyka přizpůsobenou potřebám těchto žáků	0	0	46	0	46
Podpora environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty ve školách	947	539	0	0	1 486
Rozvojový program na podporu škol, které realizují inkluzivní vzdělávání a vzdělávání dětí a žáků se sociokulturním znevýhodněním	0	0	0	137	137
Podpora organizace a ukončování středního vzdělávání maturitní zkouškou na vybraných školách v podzimním zkušebním období	0	0	0	1 236	1 236
Částečná kompenzace výdajů vzniklých při realizaci společné části maturitní zkoušky	0	0	0	743	743
Celkem ze SR	39 555	316 463	47 218	182 031	585 267
Z rozpočtu kraje					
Podpora řemesel	1 439	2 827	4 125	4 571	12 962
Dotace z Fondu mládeže a sportu	503	1 344	422	222	2 491
Dotace z Fondu kultury	40	50	30	30	150
Podprogram pro rozvoj EVVO	649	743	617	89	2 098
Podprogram volnočasové aktivity	3 025	1 881	0	0	4 906
Dotace z Kanceláře hejtmana	530	627	478	481	2 116
Celkem z rozpočtu kraje	6 186	7 472	5 672	5 393	24 723

OČEKÁVANÉ FINANČNÍ NÁROKY NA ROZPOČET ZLÍNSKÉHO KRAJE

Výdaje na rozvojové programy z rozpočtu Zlínského kraje podle jednotlivých programů v kapitole ORJ 150 (odboru školství, mládeže a sportu) a v Programovém fondu v letech 2012 až 2016 mohou být korigovány po schválení návrhu rozpočtu na rok 2012 a rozpočtového výhledu do roku 2016.

Tabulka 43 - Výdaje na rozvojové programy z rozpočtu Zlínského kraje v kapitole ORJ 150 a v Programovém fondu v letech 2012 - 2016

Rozvojový program	Náklady v tis. Kč					
	2012	2013	2014	2015	2016	Celkem
Fond mládeže a sportu	3 250	2 250	2 250	2 250	2 250	12 500
Podpora řemesel	4 200	4 200	4 200	4 200	4 200	21 000
Podprogram pro rozvoj ekologických aktivit ve Zlínském kraji	500	500	500	500	500	2 500
CELKEM	7 950	6 950	6 950	6 950	6 950	36 000

4.3. Další zdroje financování

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

V programovém období 2007 až 2013 byly z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost přiděleny Zlínskému kraji Globální granty v celkové výši 867,84 mil. Kč, a to v prioritní ose 1 – Počáteční vzdělávání a v prioritní ose 3 – Další vzdělávání. Z OP VK však plynuly do Zlínského kraje další podpory z výzev MŠMT. Jednalo se zejména o finanční podpory schváleným individuálním projektům nebo z průběžných výzev EU peníze školám a EU peníze středním školám (tzv. šablony).

Přehled alokovaných finančních prostředků určených pro Zlínský kraj z Globálních grantů OP VK jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 44 - Přehled alokovaných částek pro Zlínský kraj v rámci Globálních grantů OP VK

Prioritní osa	I. GG	II. GG	Celkem
1.1 – Zvyšování kvality ve vzdělávání	244 121 225	132 609 050	376 730 275
1.2 – Rovné příležitosti dětí a žáků včetně dětí se spec. vzděl. potřeb.	88 771 354	48 221 475	136 992 829
1.3 – Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení	110 964 193	60 276 875	171 241 068
3.2 – Podpora nabídky dalšího vzdělávání	182 875 280	-	182 875 280
Celkem	626 732 052	241 107 400	867 839 452

V programovém období 2007 až 2013 zbývají v jednotlivých oblastech podpory níže uvedené alokované částky:

- 1.1 – Zvyšování kvality ve vzdělávání – 82 996 133 Kč
- 1.2 – Rovné příležitosti dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami – 15 495 002 Kč
- 1.3 – Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení – 18 377 997 Kč
- 3.2 – Podpora nabídky dalšího vzdělávání – 72 948 620 Kč

Dalšími možnými zdroji financování mohou být též:

- Operační program Přeshraniční spolupráce SR – ČR
 - Podpora sociokulturního a hospodářského rozvoje přeshraničního regionu a spolupráce
- Finanční mechanismus EHP / Norska
- Program celoživotního učení
 - Programy: Comenius, Leonardo da Vinci, Grundtvig
- Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
 - Prioritní osa 1. Adaptabilita
 - Prioritní osa 3. Sociální integrace a rovné příležitosti

V souvislosti s vyhlášením nového programového období EU na léta 2014 – 2020 lze očekávat zcela nové nastavení podmínek pro získání finančních podpor, které budou zaměřeny více na prospěšnost výstupů jednotlivých projektů pro celkové dosažení cílů tohoto období.

Závěr

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Zlínského kraje 2012 pro oblast předškolního, základního, středního, vyššího odborného a dalšího vzdělávání je zpracováván na základě ustanovení § 9 odst. 4) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a jeho náležitosti stanovuje vyhláška č. 15/2005 Sb.

Krajský úřad má povinnost platný DZ ZK každý čtvrtý rok vyhodnotit a v případě potřeby upravit či doplnit postupem a ve struktuře stanovené ve zmíněném zákoně a souvisejícím prováděcím předpisem. Dlouhodobý záměr je tak výchozím nástrojem postupné realizace dlouhodobých cílů rozvoje vzdělávací soustavy v návaznosti na priority formulované v současné době definované v Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2011.

Završením procesu tvorby dlouhodobého záměru bylo jeho projednání s odbornou veřejností, projednání a schválení v poradních orgánech rady a zastupitelstva kraje, následně pak doporučení Rady Zlínského kraje ke schválení a nakonec schválení Zastupitelstva Zlínského kraje dne 14. 3. 2012.

Příloha 1. – Naplnění cílů a opatření stanovených v minulém období

1. Průřezové cíle a opatření

1.1. Zajišťování kvality, monitorování a hodnocení vzdělávání

Cíl: Zavádění systémů kvality a hodnocení škol a školských zařízení

Opatření: Vytváření a využívání vlastních evaluačních systémů jako součást komplexního systému evaluace

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Za finanční podpory Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost zahájil Zlínský kraj v prosinci 2009 realizaci projektu „Zavádění evaluačních nástrojů pro zlepšování kvality vzdělávání ve Zlínském kraji“, do kterého se zapojily všechny střední školy zřizované Zlínským krajem. Hlavním cílem projektu je zavedení systému hodnocení středních škol za použití jednotného evaluačního nástroje, který by umožnil měřit jejich výsledky vzdělávání, provázet vnější a vnitřní evaluaci škol a vytvořit tak regionální systém hodnocení škol zřizovatelem. Uvedeným školám byl tak nabídnut poradenský a evaluační nástroj využitelný v rámci jejich dalšího rozvoje.

V rámci projektu bylo vyškolen v oblasti evaluace 171 pracovníků škol (vedoucí a pedagogičtí pracovníci škol). Pro práci s vnitřní evaluací školy byla k použitému evaluačnímu nástroji vytvořena také metodika, která slouží jako zdroj informací při samotném provádění evaluace na školách a vyhodnocování jejich výsledků.

Klíčovou aktivitou projektu, který potrvá do konce roku 2012, bylo provedení samotného hodnocení středních škol, do kterého se zapojilo více než 11 400 žáků ze všech středních škol zřizovaných Zlínským krajem. S odstupem jednoho roku, v roce 2010 a 2011, byli tito žáci podrobeni testu pomocí vybraného evaluačního nástroje Barvy života, který byl zvolen na základě výsledků vyhlášené veřejné zakázky. Na základě analýzy zjištěných výsledků bude vytvořena globální zpráva přidané hodnoty pro zřizovatele.

Realizaci výše uvedeného projektu byla podpořena vnitřní evaluace středních škol ve Zlínském kraji, došlo k implementaci evaluačních a poradenských nástrojů do praxe středních škol, ke zvýšení kompetence jejich pracovníků v této oblasti a současně byl vytvořen základ pro jednotný regionální systém hodnocení škol.

1.2. Integrovaný systém poradenství ve školství

Cíl: Rozvoj poradenských služeb pro školy a školská zařízení

Opatření: Zřizovat poradenská pracoviště poskytující služby pro školy v rámci integrovaného systému poradenství v kraji

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Ve Zlínském kraji byly zřízeny čtyři pedagogicko-psychologické poradny: Pedagogicko-psychologická poradna Zlín, Pedagogicko-psychologická poradna Kroměříž, Pedagogicko-psychologická poradna Uherské Hradiště a Pedagogicko-psychologická poradna Valašské Meziříčí. V průběhu sledovaného období, od 1. 1. 2010 byly sloučeny do jedné příspěvkové organizace s názvem Krajská pedagogicko-psychologická poradna a Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Zlín.

Cílem sloučení bylo vytvořit koncepčně jednotnou organizaci, která bude vykonávat diagnostické, intervenční, metodické, osvětové a další činnosti a služby v souladu se školskou legislativou a dále v souladu s prioritami zřizovatele a s důrazem na konkrétní potřeby školství Zlínského kraje, zejména na vybudování systému péče o mládež ve věku 15 až 18 let a na vybudování systému spolupráce se segmentem středních škol při zachování úrovně stávající péče o děti předškolního věku, žáky základních škol, jejich rodiče a pedagogy. Nová organizace působí na sedmi samostatných pracovištích rovnoměrně rozmístěných v rámci Zlínského kraje tak, aby byly její služby dopravně dostupné pro všechny klienty.

Rozvoj nově zřízených školských poradenských pracovišť (projekt VIP Kariéra) byl dále podpořen národním projektem Kariérové poradenství v podmínkách kurikulární reformy (VIP Kariéra II – KP), jehož hlavním cílem je rozšíření, racionalizace a další zkvalitnění informační, vzdělávací a metodické podpory poradenství a vzdělávání ve školách. Klade si za cíl dosáhnout lepší provázanosti mezi různými poradenskými subjekty a vytvořit takový systém poradenských služeb, který by pomáhal jednotlivcům ve všech uzlových bodech vzdělávání.

Opatření: Inovace Informačního systému o vzdělávací nabídce a potřebách trhu práce

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Rozvoj kariérového poradenství ve Zlínském kraji podpořil individuální projekt Zlínského kraje Vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřený na kariérové poradenství, který má za cíl zvýšit kvalitu kariérového poradenství ve Zlínském kraji. Projektem je vytvořen a pilotně ověřen vzdělávací kurz zaměřený na kariérové poradenství žáků základních a středních škol pro 50 výchovných poradců a 20 odborných pracovníků pedagogicko-psychologických poraden, kteří na základě nově nabytých znalostí jsou lépe schopni pomoci žákům při správné volbě vzdělávání nebo povolání stejně jako definovat hrozící rizika a včas tak pomoci nalézt vhodnou cestu pro žáky ohrožené špatnou volbou nebo předčasným odchodem ze vzdělávací soustavy. Důležitou součástí projektu je vytvoření interaktivního testu na počítači a portálové řešení kariérového poradenství pro Zlínský kraj. V roce 2011 byl vytvořen portál www.zkariera.cz, který je určen účastníkům vzdělávání a slouží jako úložiště studijních a podpůrných materiálů stejně jako komunikační místo. Vyškolené osoby zde mohou využívat nabízené produkty pro žáky a studenty a ihned si vyzvednout výsledky konkrétních žáků. Vytvořený portál je napojen na internetové stránky krajského úřadu a bude sloužit jako webové centrum pro kariérové poradenství Zlínského kraje. Projekt byl zahájen v roce 2009 a skočí v roce 2012.

Významnou inovací informačního systému na podporu výběru a volby vzdělávací a profesní dráhy budoucím žákům středních škol je informační portál Burza škol www.burzaskol.cz, který obsahuje kompletní databázi středních škol ve Zlínském kraji, včetně jejich vzdělávací nabídky. Všechny potřebné informace pro žáky jsou shromážděny na jednom místě, střední školy mohou operativně nabízet aktuální nabídku vzdělávacích oborů, včetně požadavků na přijímací řízení a studium. Přehlednost a jednoduché uživatelské ovládání je jednou z hlavních devíz tohoto systému. Burza škol se tak stal moderním pomocníkem pro výběr další vzdělávací cesty uchazečů o studium. Tento portál je spustitelný rovněž ze stávajícího Informačního a vzdělávacího portálu školství ve Zlínském kraji www.zkola.cz.

Do nabídky systému Burza škol je zahrnut i Kalendář dnů otevřených dveří středních škol Zlínského kraje, který tvoří klíčový informační zdroj pro žáky základních škol a jejich rodiče při výběru vhodné školy. Termíny Dnů otevřených dveří jednotlivých škol jsou koordinovány tak, aby obsahovaly společné dny otevřených dveří škol v daném městě či regionu, tak také individuální termíny jednotlivých škol. Cílem těchto akcí je seznámit zejména žáky plnící povinnou školní docházku s podmínkami pro teoretickou a praktickou výuku přímo na školách, o kterých uvažují při vyplňování přihlášek k dalšímu vzdělávání po splnění povinné školní docházky. Tradičním informačním zdrojem systému o vzdělávací nabídce je publikace Kam na školu ve Zlínském kraji. Publikace je vydávána Zlínským krajem a je určena především žákům posledních ročníků základních škol při volbě vzdělávací cesty v rámci přípravy na budoucí povolání. Vzhledem k možnosti přístupu veřejnosti na internetové prostředí byla pro školní rok 2010/2011 tato publikace poprvé dostupná jen v elektronické podobě. Elektronická podoba této publikace je k dispozici na Informačním a vzdělávacím portálu školství ve Zlínském kraji www.zkola.cz.

Semináře pro výchovné poradce ZŠ a SŠ jsou nedílnou součástí spolupráce Zlínského kraje k otázkám týkajících se změn školské legislativy, přijímacího řízení ke vzdělávání na středních školách, stavu vývoje počtu žáků a studentů, absolventů středních a vyšších odborných škol, změnám v rejstříku škol a školských zařízení vedených MŠMT a krajským úřadem, změnám ve vzdělávací nabídce středního vzdělávání a vyššího odborného vzdělávání, situaci v tvorbě rámcových vzdělávacích programů a dalším aktuálním problémům školství ve Zlínském kraji.

1.3. Výuka cizích jazyků, informační a komunikační technologie

Cíl: Rozšiřování výuky cizích jazyků a uplatňování informačních a komunikačních technologií v počátečním vzdělávání

Opatření: Podpora výuky cizích jazyků

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Výuka cizího jazyka začíná povinně již od třetího ročníku ZŠ. Dle pokynů MŠMT musí být jako první cizí jazyk nabízena přednostně výuka angličtiny, na druhém stupni je pak žákům nabízena výuka druhého cizího jazyka. Obohatit a zefektivnit výuku cizích jazyků se základní i střední školy snaží i za pomoci ICT. Využívají jednak veřejně dostupné metodické a didaktické materiály, jednak také vytváří své vlastní. Další velký posun v této oblasti je očekáván realizací projektu „EU – peníze školám“, v rámci kterého mají základní školy (od roku 2010) a střední školy (od roku 2011) možnost dovybavit školu ICT technologiemi a také získat finanční prostředky na zkvalitnění výuky cizích jazyků.

Opatření: Podpora využívání informačních a komunikačních technologií

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

V roce 2010 proběhl ve školách zřizovaných Zlínským krajem audit ICT, jehož výsledkem se stal projekt Počítače do škol. Zlínský kraj má záměr zkvalitnit výuku a přípravu výuky zvýšeným soustředěním na podporu ICT. Projekt v průběhu jeho realizace (2011 – 2016) nejen přinese pedagogům potřebné vybavení pro umožnění využívat nejmodernější výukové metody, ale také umožní optimalizaci nákladů a vybavení ICT na všech pracovištích škol a školských zařízení zřizovaných Zlínským krajem. Optimalizace se týká hardwaru, internetového připojení a softwaru. Celkové náklady Zlínského kraje na projekt v první fázi – optimalizace hardwaru – dosáhnou výše 30 mil. Kč.

V první polovině roku 2011 proběhl ve vybraných školách zřizovaných Zlínským krajem podrobný audit ICT, na jehož základě byly položeny základy „Informační strategie ve školství ZK“. Informační strategie ve školství Zlínského kraje je členěna do 8 sekcí:

1. Hardware
2. Software
3. Počítačová síť
4. Internet
5. Reprodukční technika a tiskárny
6. Telekomunikace
7. Lidské zdroje
8. Jiné

Cílem postupné realizace informační strategie ve školství ZK je zkvalitnění výuky maximální podporou oblasti ICT v jednotlivých školách. Realizace informační strategie přinese školám nejen potřebné vybavení, ale rovněž umožní efektivní optimalizaci nákladů a vybavení na konkrétních pracovištích.

Na základě výsledků provedeného tzv. „pilotního“ auditu byl realizován v průběhu června – srpna 2011 audit ICT na všech Š a ŠZ ZK. Podpora 1. sekce informační strategie ve školství je v tomto roce realizována formou 2. vlny nákupu IT techniky a oblastí podpory 1.5 „EU peníze středním školám“. Podpora 2. sekce týkající se „Software“ je rovněž realizována od 1. 6. 2011, kdy byla podepsána rámcová smlouva se společností Microsoft o otevření cenového rámce pro nákup licencí v modelu EES (Enrollment for Education Solutions). Tento model je revoluční v tom, že škola neplatí za počet licencí, nýbrž za počet zaměstnanců na plný pracovní úvazek a instaluje produkty MS na neomezené množství svých počítačů.

V současné době se připravuje podpora čtvrté a páté sekce informační strategie ve školství, konkrétně se připravuje veřejná zakázka na jednotného poskytovatele připojení k internetu pro všechny Š a ŠZ ZK. U 5. sekce týkající se reprodukční techniky a tiskáren je připravována veřejná zakázka na jednotného dodavatele reprodukční techniky.

Podpora každé sekce informační strategie sebou přináší nemalou úsporu nákladů. Jen v případě podepsané rámcové smlouvy se společností Microsoft je to např. u organizace čítající 100 zaměstnanců na plný pracovní úvazek a 250 PC finanční úspora cca 3 800 000 Kč v horizontu 10-ti let oproti nejlevnějšímu licenčnímu programu pro školství SELECT Plus Academic.

V rámci Globálních grantů Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost byly v letech 2008 – 2012 podporovány projekty, jejichž klíčovými aktivitami bylo:

- podpora výuky v cizích jazycích na středních školách;
- zavádění vyučovacích metod, organizačních forem a výukových činností, které zvyšují kvalitu výuky cizích jazyků (včetně e-learningu);
- vytváření podmínek pro dlouhodobé hostování plně kvalifikovaných učitelů cizích jazyků;
- zlepšování podmínek pro využívání ICT pro žáky i učitele, a to i mimo vyučování;
- využívání ICT ve všeobecně vzdělávacích a odborných předmětech;
- uplatňování a zlepšování organizačních forem a výuky a vyučovacích metod podporujících rovný přístup ke vzdělávání včetně tvorby individuálních vzdělávacích plánů, využití ICT a e-learningu;
- tvorba pilotních vzdělávacích modulů nebo inovace již existujících vzdělávacích modulů v oblasti ICT a znalosti cizích jazyků a dále v oblasti specializačního vzdělávání směřujícího ke konkurenceschopnosti (mimo vnitropodnikové vzdělávací systémy);
- tvorba učebnic a studijních opor pro nové nebo již existující kurzy dalšího vzdělávání dospělých ve školách a dalších vzdělávacích institucích v oblasti ICT, cizích jazyků a specializačního vzdělávání v návaznosti na kvalifikační potřeby zaměstnavatelů Zlínského kraje;
- tvorba metodických nástrojů pro vzdělávací programy v oblasti ICT, cizích jazyků a specializačního vzdělávání směřujícího

ke konkurenceschopnosti pro metodické pracovníky a lektory působící v oblasti dalšího vzdělávání dospělých na školách či jiných vzdělávacích institucích;

- tvorba a realizace ucelených vzdělávacích programů, které mohou kombinovat různé formy teoretického i praktického vzdělávání včetně dálkově přístupných. Je žádoucí, aby obsahová náplň VP byla podporována účelným využíváním ICT a ve vhodném rozsahu také uplatňováním aspektů udržitelného rozvoje.

Částka finančních prostředků přidělených do rozpočtů projektů, jejichž klíčovými aktivitami byly výše uvedené, je v období 2008 – 2011 celkem 95 618 432 Kč.

1.4. Zvyšování profesionality pedagogických pracovníků

Cíl: Podpora dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

Opatření: Kvalitní vzdělávací nabídkou reagovat na potřeby pedagogických pracovníků všech typů a stupňů škol a školských zařízení

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Podpora rozvoje kvalitní nabídky DVPP je dlouhodobě jedním z prioritních úkolů v oblasti zvyšování kvalifikace a profesionality pedagogických pracovníků. Mezi nejvýznamnější subjekty poskytující DVPP ve Zlínském kraji ve sledovaném období patří Národní institut pro další vzdělávání, krajské pracoviště Zlín a dále dvě zařízení zřizovaná Zlínským krajem: Krajská pedagogicko-psychologická poradna a Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Zlín (dále jen KPPP a ZDVPP), která vznikla 1. 1. 2010 a Zařízení pro DVPP při Střední odborné škole Otrokovice. Ve sledovaném období prošlo kurzy v KPPP a ZDVPP Zlín celkem 303 pedagogických pracovníků. V období školních let 2007 – 2008 až 2010 – 2011 se v Zařízení pro DVPP při SOŠ Otrokovice vzdělalo celkem 5 141 pedagogů.

Zlínský kraj podporuje poskytovatele DVPP při tvorbě kvalitní vzdělávací nabídky prostřednictvím vyhlášeného Globálního grantu Zlínského kraje z operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, prioritní osa 1, oblast podpory 1.3 – Další vzdělávání pedagogických pracovníků. Ve sledovaném období vyhlásil Zlínský kraj tři výzvy předkladatelům grantových projektů k předkládání projektových žádostí o finanční podporu z OP VK s celkovou alokací 112 mil. Kč. Podpořeno bylo 23 projektů s celkovou podporou 98,1 mil. Kč.

Mezi podporované aktivity patří:

- další vzdělávání pedagogických pracovníků škol a školských zařízení včetně realizace odborných praxí a zahraničních stáží pedagogických pracovníků s důrazem na realizaci kurikulární reformy, na jazykové vzdělávání, využívání ICT ve výuce a environmentální vzdělávání, včetně osvojení si dalších moderních pedagogických metod, souvisejících se systematickým zvyšováním kvality a efektivity vzdělávání;
- metodická podpora výuky cizích jazyků, včetně konzultační a poradenské činnosti a tvorby metodických nástrojů a dokumentů v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků škol a školských zařízení;
- zvyšování kompetencí řídicích pracovníků škol a školských zařízení v oblasti řízení a personální politiky;
- zvýšení dostupnosti, kvality a atraktivity nabídky dalšího vzdělávání pro pracovníky škol a školských zařízení.

Opatření: Vytvářet plány dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školách a školských zařízeních

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Plány DVPP jsou vytvářeny v jednotlivých školách a školských zařízeních a jsou hlavním zdrojem informací o vzdělávacích potřebách pedagogických pracovníků škol a školských zařízení zejména pro hlavní poskytovatele DVPP ve Zlínském kraji, zároveň však i pro Zlínský kraj, který na jejich základě může zavádět strategická opatření vedoucí k uspokojení vzdělávacích potřeb pedagogů.

1.5. Primární prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních (Prevence sociálně patologických jevů ve školách a školských zařízeních)

Cíl: Zvýšit účinnost primární prevence rizikového chování

Opatření: Podpora tvorby vhodných minimálních preventivních programů

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Základním dokumentem pro realizaci prevence na všech školách kraje je školou zpracovaný Minimální preventivní program, který vychází z krajské Strategie prevence rizikového chování. Zvyšování účinnosti prevence je v souladu s vyšší kvalitou těchto programů.

Z rozpočtu Zlínského kraje jsou účelově vyčleněny finanční prostředky na ocenění nejlepších Minimálních preventivních programů škol a školských zařízení kraje, které jsou pro sledované období základními nástroji prevence. V rámci jejich vyhodnocení bylo možné konstatovat, že úroveň preventivní práce je vnímána školami zodpovědně a má zvyšující se tendenci. Každý rok bylo oceněno 16 programů ve čtyřech kategoriích. V roce 2010 a 2011 bylo toto vyhodnocení rozšířeno o cenu za mimořádný přínos k prevenci. Kvalitní prevence je realizovaná vzdělaným pedagogem – školním metodikem prevence. Účinnost prevence zvyšuje kvalitní vzdělávání těchto pracovníků nabídkou seminářů, školení a zvyšování kvalifikace v rozšiřujícím studiu. Rozmanitou nabídku vzdělávacích aktivit poskytovaly pedagogicko-psychologické poradny, nestátní neziskové organizace a další vzdělávací instituce. Preventivní aktivity škol doplňuje a rozšiřuje aktivita OŠMS - Krajská konference k prevenci. V hodnoceném období byly realizovány tři konference, které byly zaměřeny na aktuální a nová témata v prevenci. Každé z konferencí se zúčastnilo v průměru 150 ředitelů škol, školních metodiků prevence a výchovných poradců.

Školám a žákům, které se potýkaly s problémy v oblasti rizikového chování, poskytovaly odbornou pomoc specializované instituce: pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče, nestátní neziskové organizace. Podpora nestátních neziskových organizací je naplněna v rámci dotačního řízení MŠMT ČR v poskytování dotací ze státního rozpočtu na realizace aktivit v oblasti prevence rizikového chování. Dalším zdrojem dotací je podprogram na podporu nestátních neziskových organizací v oblasti sociálně patologických jevů Programového fondu Zlínského kraje. Informace o aktivitách organizací a jejich nabídku primární prevence pro školy byly zveřejňovány na stránkách www.zkola.cz.

Nejvyšší výskyt rizikového chování ve školách kraje představuje vulgární vyjadřování a chování žáků. Od roku 2008 se mírně zvyšuje počet žáků, kteří kouří. Mírně se snížil výskyt kriminality, užívání drog a gamblersství. Zlínský kraj patří mezi kraje s nižším výskytem užívání legálních i nelegálních drog. Pouze v užívání halucinogenů překračuje průměrnou hodnotu v ČR.

1.6. Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta ve školách a školských zařízeních

Cíl: Rozvoj znalostí a dovedností žáků ve vzdělávání pro udržitelný rozvoj s důrazem na environmentální oblast

Opatření: Podpora partnerství škol a školských zařízení při realizaci environmentálního vzdělávání v návaznosti na ŠVP

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Pro tuto oblast vzdělávání má Zlínský kraj schváleny samostatné koncepční dokumenty – Koncepti EVVO ve Zlínském kraji, které je upřesněna Akčními plány. V hodnoceném období se jedná o Akční plány Konceptu EVVO na léta 2007 – 2010 a 2011 – 2012. V rámci úkolů plynoucích a těchto dokumentů pokračovala spolupráce Zlínského kraje se všemi články krajského systému EVVO, a to zejména v Komisi Rady Zlínského kraje pro EVVO, její členové zastupující různé sektory zapojené do EVVO – veřejnou správu na krajské a obecní úrovni, školství, neziskové organizace. Dále pokračovala spolupráce v rámci Stálé odborové konference EVVO Zlínského kraje, která se transformovala z volné platformy na Líska – občanské sdružení pro environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu ve Zlínském kraji. Důležitá je také konkrétní a všestranná spolupráce a vzájemná koordinace aktivit mezi odborem školství, mládeže a sportu a odborem životního prostředí a zemědělství krajského úřadu Zlínského kraje.

V polovině školního roku 2008 – 2009 provedlo Sdružení středisek ekologické výchovy Pavučina na objednávku Ministerstva školství, mládeže a sportu Analýzu stavu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice, do které byly zapojeny také školy ze Zlínského kraje. V rámci analýzy bylo také pro základní školy zpracováno vyhodnocení této analýzy dle jednotlivých krajů. Ve Zlínském kraji analyzované základní školy mimo jiné mají téměř z poloviny vytvořen školní program EVVO, nejméně ZŠ má oproti celostátnímu průměru koordinátora vyškoleného v rámci specializačního studia.

Za uplynulé období došlo k rozšíření sítě středisek ekologické výchovy. Těchto specializovaných pracovišť je nyní ve Zlínském kraji 17, jedná se buď o samostatné NNO nebo jsou součástí středisek volného času. Tato centra poskytují školám (i dalším subjektům) odborné zázemí, metodickou podporu a další specializované služby.

Mnohé školy v kraji jsou součástí větších sítí, jako jsou např. Mrkvička pro MŠ a M.R.K.E.V. pro ZŠ nebo Klub ekologické výchovy pro všechny školy. Tato seskupení mají vytvořenou funkční strukturu vztahů a vazeb uvnitř subjektů, ale také navenek a umožňují školám např. jednodušší zapojení do větších projektů. 16 ZŠ a 1 SŠ je zapojeno do mezinárodního programu Ekoškola, z nich 9 již získalo titul Ekoškola, z toho 3 již několikrát.

Mezi tradiční každoroční akce patří mezinárodní filmový festival „Týká se to také Tebe“, Krajská konference o environmentálním vzdělávání, výchově a osvětě ve Zlínském kraji, Krajský veletrh programů a aktivit na podporu EVVO, globální výchovy a výchovy k udržitelnému rozvoji ve školách a školských zařízeních a neziskových organizacích ve Zlínském kraji a také krajské kolo Ekologické olympiády pro středoškoly.

Zlínský kraj podporuje EVVO formou Podprogramu pro rozvoj EVVO ve Zlínském kraji. V roce 2008 bylo na podporu 16 projektů poskytnuto 1 045 000 Kč, v roce 2009 1 000 000 Kč na 14 projektů, v roce 2010 byl místo Podprogramu pro rozvoj EVVO ve Zlínském kraji vyhlášen Podprogram pro rozvoj ekologických aktivit ve Zlínském kraji, podpořeno z něj bylo 11 projektů částkou 576 104 Kč, v roce 2011 byl tento podprogram vyhlášen na období školního roku 2011 – 2012, alokováno bylo 500 000 Kč, k podpoře bylo schváleno 8 projektů.

1.7. Zahraniční spolupráce škol a školských zařízení

Cíl: Stabilizovat úroveň zahraniční spolupráce škol a školských zařízení

Opatření: Rozšiřovat využívání dalších zdrojů podporujících zahraniční spolupráci škol a školských zařízení

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Mezinárodní spolupráce škol a školských zařízení ve Zlínském kraji je užitečným doplněním jejich činnosti v oblasti počátečního vzdělávání. Školy a školská zařízení se aktivně zapojují do Programu celoživotního učení, který je zaveden na období od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2013 rozhodnutím Evropského Parlamentu a Rady. Dle informací, které školy Zlínskému kraji poskytly, je nejvíce využívaným programem Comenius, který se zaměřuje na školní vzdělávání. Zapojit se mohou mateřské školy, základní školy a střední školy. Cílovou skupinou jsou žáci, studenti, učitelé a pedagogičtí pracovníci působící v těchto typech škol. Ve Zlínském kraji ve sledovaném období realizuje nebo realizovalo projekty v rámci programu Comenius 23 škol.

Školy rovněž využívají možnosti organizovat česko-německé výměny žáků za účelem výkonu odborné praxe v SRN přes Koordinační centrum česko-německých výměn mládeže TANDEM. Odborné praxe v SRN zajistilo pro své žáky 7 škol, a to zejména v oblasti strojírenství a zdravotnictví.

Zlínský kraj dlouhodobě podporuje školy a školská zařízení v realizaci projektů mezinárodní spolupráce, a to zejména pravidelným poskytováním aktuálních informací. Ve sledovaném období měli zástupci škol a školských zařízení možnost účastnit se dvou informačních seminářů pořádaných Zlínským krajem na téma jak realizovat mezinárodní projekty v rámci Programu celoživotního učení, přes Koordinační centrum česko-německých výměn mládeže TANDEM nebo v rámci programu EU Mládež v akci. Základním zdrojem informací je pak Informační a vzdělávací portál školství Zlínského kraje, na kterém ve sledovaném období přibýly rubriky týkající se mezinárodní spolupráce ve vzdělávání.

Realizované aktivity na poli mezinárodní spolupráce se pozitivně odrážely i jako motivační faktor v pravidelném hodnocení ředitelů škol a školských zařízení.

2. Cíle a opatření pro jednotlivé oblasti vzdělávání

2.1. Předškolní vzdělávání

Cíl: Podporovat bezproblémové zavedení školních vzdělávacích programů ve všech mateřských školách Zlínského kraje a jejich ověřování v praxi

Opatření: Metodicky pomáhat školám při zavádění vlastních ŠVP do praxe

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Na pravidelných setkáváních s ředitelkami mateřských škol si ředitelky vzájemně předávaly zkušenosti s tvorbou a zaváděním ŠVP ve svých školách. ČŠI konstatovala, že v současné době neexistují zásadní rozdíly v kvalitě ŠVP mezi malými a velkými školami.

Opatření: Pokračovat ve vzdělávání vedoucích pracovníků

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Vzdělávacími agenturami jsou pravidelně ředitelkám mateřských škol nabízeny semináře zaměřené na oblasti řízení mateřských škol ve všech základních oblastech – legislativa, pracovní právo, financování škol a organizace školy a pedagogického procesu. Ředitelky mateřských škol měly o tyto semináře velký zájem. ČŠI ve své výroční zprávě konstatuje zlepšení dovedností řízení u těch ředitelky, které absolvovaly studium manažerských dovedností ve všech oblastech. Nejmarkantnější zlepšení bylo zaznamenáno v oblasti personální práce a při zavádění školních vzdělávacích programů do praxe. Poptávka po vzdělávání byla ze strany mateřských škol vysoká. Problémem v některých školách byla malá zastupitelnost pedagogických pracovníků a také finanční možnosti v malých školách.

Opatření: Podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků zejména v oblastech vnitřní evaluace a hodnocení individuálního rozvoje a vzdělávacích pokroků dětí

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Evaluace činnosti školy a své práce zůstává nadále pro pedagogické pracovníky mateřských škol i přes dostatečnou nabídku vzdělávání v této oblasti trvalým úskalím. Dalším spornou otázkou je nadále hodnocení individuálního rozvoje a vzdělávacích pokroků dětí. I když je k této problematice zpracována VÚP (nyní součást NÚV) metodika, v mnoha mateřských školách tyto materiály a získané závěry využívají sporadicky. V dalším období je nutné se na tuto oblast nadále zaměřit.

Opatření: Zajistit odbornou péči pro děti s menšími vadami řeči v běžných třídách mateřských škol

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Proškolování učitelek mateřských škol k provádění logopedické prevence dětí se uskutečnilo ve všech okresech našeho kraje. Vzhledem k tomu, že poruchy řeči dětí jsou nadále nejčastějším důvodem odkladu povinné školní docházky, je nutné tento problém řešit systémově v rámci ČR, neboť současné požadavky na zajišťování logopedické péče jsou vyšší, než samotné možnosti škol (řeší Dlouhodobý záměr vzdělávání ČR 2011 v opatření B.1.7.).

2.2. Základní vzdělávání

Cíl: Pokračovat ve zkvalitňování výchovně vzdělávacího procesu podle rámcových a školních vzdělávacích programů

Opatření: Postupná implementace školních vzdělávacích programů v základních školách

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Postupný přechod základních škol k výuce podle vlastních ŠVP se v souladu se zákonem realizoval od 1. 9. 2007 a v současné době již všechny základní školy vyučují podle vlastních ŠVP. V průběhu realizace se školy zapojily do celé řady projektů a rozvojových programů zaměřených na implementaci RVP ZV, zúčastnily se mnoha vzdělávacích akcí a využívaly všech dostupných informací na internetových portálech.

Během implementace byl ze strany ČŠI posuzován soulad ŠVP jednotlivých škol s RVP ZV a v mnoha případech byla vydána následná doporučení k doplnění nebo úpravě ŠVP. Také byla konstatována velmi rozdílná úroveň zpracování ŠVP jednotlivých škol způsobená v neposlední řadě i nedostatečnou podporou vhodným SW produktem, který by administrování ŠVP usnadnil. Z těchto důvodů MŠMT připravuje patřičná opatření, která školy budou moci využít k odstranění těchto nedostatků.

Opatření: Evaluační a vnitřní evaluace škol, zajištění pozitivního klimatu škol

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Od roku 2007, kdy byly zastaveny projekty národního testování žáků 5. a 9. ročníků ZŠ a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií CERMAT, neexistuje pro základní školy možnost plošného srovnávání výsledků vzdělávání. Pro vlastní hodnocení výsledků vzdělávání i pro vyhodnocení stavu svého klimatu využívají školy převážně komerční nabídku testování, která je však zejména pro menší školy finančně náročná. Zapojují se také do testování PISA a TIMMS, které sice přináší určité výsledky, např. podněcují změny ve výuce či zaměření DVPP, ale nemohou nahradit systematickou plošnou evaluaci. Z těchto důvodů se připravuje znovuzavedení plošného testování žáků 5. a 9. tříd ZŠ a metodické materiály k využití při vyhodnocování klimatu školy.

Opatření: Zkvalitnění výuky cizích jazyků

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

V souladu s Národním plánem výuky cizích jazyků je v základních školách zařazena výuka prvního cizího jazyka povinně již od třetího ročníku, řada škol však zařadila do svého ŠVP výuku cizího jazyka již od ročníku prvního. Na základě pokynu MŠMT je ve všech školách nabízen jako první cizí jazyk přednostně jazyk anglický, na druhém stupni je pak nabízen druhý cizí jazyk podle požadavků žáků a možností školy.

Podporovaná byla příprava učitelů pro výuku cizího jazyka zejména na 1. stupni ZŠ a to realizací několika rozvojových programů a jazykových kurzů. Často však bývá vzdělávání učitelů cizích jazyků málo systematické, učitelé si vybírají kurzy sami bez předcházející hlubší analýzy potřeb a návaznosti. Přes snahu a úsilí VÚP (nyní jako součást NÚV) také stále ještě chybí dostupná metodická podpora.

Dle svých možností se školy zapojují do mezinárodních projektů a programů NAEP např. Sokrates, Leonardo da Vinci a spolupracují se zahraničními školami. Přes všechny snahy se však zatím v oblasti výuky cizích jazyků nedaří dosahovat požadovaných výsledků. Cílem pro další období je ve spolupráci s vysokými školami umožnit kvalitní jazykové vzdělání učitelům základních škol a prostřednictvím NÚV nabídnout učitelům cizích jazyků kvalitní metodické materiály pro výuku.

Opatření: Změny v pojetí hodnocení žáka

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Systém hodnocení žáků a jejich osobního pokroku při získávání znalostí a dovedností si školy nastavují ve svém ŠVP a celkové vyhodnocení provádí při vlastní evaluaci. Plnohodnotným kritériem úspěšnosti žáka je dosažení požadovaných kompetencí. Zákonná povinnost základních škol vydat žákovi výstupní hodnocení se však ukázala v praxi jako málo účinná pro jeho další rozvoj a vzdělávání a předpokládá se vyškrtnutí této povinnosti ze zákona.

Opatření: Přeměna škol ve školy komunitní

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Největším nebezpečím přeměny škol na školy komunitní je nabídka pouze nahodilých a krátkodobých aktivit místo systematického a efektivního začleňování škol do života obce. Některé školy jsou členy Národní sítě venkovských komunitních škol, která nabízí možnost vzdělávání všech zájemců o tuto oblast a také možnost srovnání práce komunitních škol v ČR a v zahraničí. Celkově se dá konstatovat, že se většina škol v kraji snaží dle svých možností vyhovět požadavkům obyvatel obce rozšířenou nabídkou naučných i zájmových činností pro děti i dospělé a to během školního roku i v období prázdnin.

Opatření: Práce sítě škol podporujících zdraví

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Síť škol podporujících zdraví ve Zlínském kraji zůstává na úrovni předcházejícího období. Nedošlo k nárůstu počtu zdravých škol ani k rozšíření činnosti. Snahu o prevenci rizikového chování žáků a podporu zdravého životního stylu promítly školy do svých školních vzdělávacích programů; zaměřily se na oblast bezpečnosti žáků, na kvalitnější zpracování preventivních programů, mají více programů, projektů a akcí zaměřených na zdraví, životosprávu a zdravý životní styl. S KÚ ZK a KHS spolupracují školy individuálně, zkušenosti si předávají prostřednictvím portálu www.zkola.cz a na pravidelných poradách s metodiky prevence. S činností zdravých škol souvisí i další rozvojové aktivity – 17 základních škol získalo titul Ekoškola, další 4 základní školy získaly mezinárodní titul Bezpečná škola. Rozvoji zdravých škol se více daří v oblastech, kde tuto činnost podporuje místní samospráva.

2.3. Střední vzdělávání

Cíl: Změna struktury vzdělávacích příležitostí ve středním vzdělávání

Opatření: Implementace Rámcových vzdělávacích programů do středních škol a tvorba Školních vzdělávacích programů

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

V rámci kurikulární reformy vydalo MŠMT celkem 278 rámcových vzdělávacích programů pro obory středního vzdělání. Vzhledem k velkému počtu oborů byla kurikulární reforma rozvržena do 4 etap. V první etapě v roce 2007 bylo vydáno 63 RVP, ve druhé etapě v roce 2008 - 82 RVP, ve třetí etapě v roce 2009 - 82 RVP a ve čtvrté etapě v roce 2010 - 51 RVP. Po vydání RVP mají školy nejdéle 2 roky na zpracování navazujících vlastních školních vzdělávacích programů. Školy jsou tedy povinny podle nich začít učit (počínaje prvním ročníkem) vždy nejpozději do dvou let od jejich vydání, tzn. od 1. září 2009, 2010, 2011 a 2012. Celkový počet oborů díky kurikulární reformě poklesne z původních cca 800 na cca 280. Od 1. 9. 2009 kurikulární reforma vzdělávání postoupila od pilotního ověřování k plošnému zavádění školních vzdělávacích programů.

Na podporu škol při tvorbě ŠVP byly realizovány dva projekty ESF - PILOT G a PILOT S. Do těchto projektů byly ve ZK zapojeny Gymnázium Ladislava Jaroše Holešov (Pilot G), Střední škola hotelová a služeb Kroměříž a Střední průmyslová škola polytechnická - Centrum odborné přípravy Zlín (PILOT S.) Pilot G (2004 - 2009) byl zaměřen na metodickou podporu gymnázií při tvorbě ŠVP a při jejich zavádění do praxe. Pilot S (2005 - 2008) byl realizován v oblasti odborného vzdělávání, jehož cílem bylo připravit SOŠ a SOU na tvorbu vlastních ŠVP. Na zmíněné projekty v dalším období navázaly nové projekty – Kurikulum G (2009 – 2011) a Kurikulum S (2009 – 2012). Výstupy těchto projektů budou i nadále využívány při plošné implementaci ŠVP do praxe.

Na základě doposud získaných zkušeností s ověřováním RVP a ŠVP na pilotních školách dochází k postupnému plošnému zavádění ŠVP na jednotlivých středních školách a v následujícím období v rámci jednotlivých etap kurikulární reformy (do roku 2012) budou implementovány všechny RVP a podle nich vytvořeny a zavedeny všechny ŠVP do středních škol. Při řešení problémů při tvorbě ŠVP je školám nabízena pomoc formou konzultací, seminářů a workshopů v rámci vzdělávání pedagogických pracovníků. Pomoc nabízí NÚV a také regionální konzultační centra, která postupně v jednotlivých krajích vznikají. Konzultační centra zajišťují školám na jejich objednávku odbornou pomoc při tvorbě ŠVP a následně při jejich realizaci a inovacích.

Opatření: Posílení vzdělávacích příležitostí zvyšujících možnosti absolventů základních škol pro další studium

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Zlínský kraj monitoruje vývoj počtu přijímaných žáků ke studiu v jednotlivých oborech středního vzdělávání ve vztahu k počtu absolventů základních škol. V této oblasti provádí každoročně ze zjištěných dat analýzu stavu. Absolventi základních škol, kteří splnili zákonné podmínky přijímacího řízení, mohou pokračovat ve vzdělávání ve středních školách, které nabízí obory denního studia zakončené maturitní zkouškou (obory K, M, L), výučním listem (obory H, E) nebo dokladem o dosaženém středním vzdělání (obory C, J). Přes nepříznivý demografický vývoj se průřezově vzdělávací nabídka výrazně nemění. Obory L5 – nástavbové studium – jsou určeny pro absolventy denní formy tříletých oborů ukončených výučním listem.

Kromě denního studia se Zlínský kraj zaměřil i na podporu ostatních forem vzdělávání (večerní, dálkové, distanční a kombinované). Tento záměr se mezi lety 2007 – 2008 a 2009 – 2010 dařilo realizovat. Počet žáků stoupal z 1 931 na 2 121 žáků. Zlom nastal ve školním roce 2010 – 2011, kdy nastal prudký pokles všech žáků této formy vzdělání na 1 674, přes neměnnou nabídku studia ze strany středních škol. Pokles může být zdůvodněn zvýšením náročnosti procesu přijímacího řízení (zápisové lístky) a nástupem ekonomické krize.

V denní formě studia v dlouhodobém vývoji do roku 2009 – 2010 přetrvával trend většího zájmu o studium oborů s maturitní zkouškou oproti oborům s výučním listem (srovnáváme celkový počet všech studentů na středních školách). Ve školním roce 2010 – 2011 dochází k poklesu žáků přijatých do 1. ročníku maturitních oborů. Tuto skutečnost přisuzujeme faktu, že v minulém školním roce byly poprvé jednotné přijímací zkoušky formou SCIO testů (zkoušky z matematiky, českého jazyka a obecných studijních předpokladů). Jejich účelem bylo omezit snižující tendenci nároků na přijímané žáky respektive tedy i následnou snižující se úroveň kvality absolventů.

Naopak se zvýšil podíl žáků přijatých do oborů zakončených výučním listem. Dalším z účinných nástrojů, které mají zmírnit následky špatné situace na trhu práce postrádajícího kvalitní absolventy převážně technických – strojírenských a stavebních oborů, se stal systém Podpora řemesel v odborném školství zavedený ve školním roce 2006 – 2007. Vhodnou volbu vzdělávací cesty pomáhá řešit portál ZKariéra (www.zkariera.cz), vzdělávací nabídku středních škol Zlínského kraje lze nalézt také na informačním a vzdělávacím portálu Zkola (www.burzaskol.cz).

V dlouhodobém záměru roku 2008 byl stanoven cíl dosáhnout určité předpokládané úrovně v počtu přijímaných žáků do jednotlivých oborů středního vzdělávání. Z výsledků vyplývá, že se tento cíl podařilo splnit téměř ve všech oblastech (Tabulka P1).

Podíl přijímaných žáků do oborů čtyřletého gymnázia se sice drží pod předpokládanou úrovní, ale vzhledem k demografickému úbytku žáků a k současné snaze podpořit obory s výučním listem, je výsledek odpovídající.

Podíl přijímaných žáků na víceletá gymnázia se podařilo udržet na stanovené úrovni, nicméně vzhledem k faktu, že na víceletá gymnázia by měli nastupovat jen nejtalentovanější žáci, je potřeba nastavit předpokládanou úroveň podílu přijímaných žáků na reálnou hranici.

Co se týká přijímání žáků do maturitních oborů včetně lycejních oborů, Zlínský kraj jako zřizovatel středních škol každoročně upřesňuje údaje o otevíraných oborech a o maximálních počtech žáků přijímaných do 1. ročníků pro následující školní rok. Z důvodu demografického i ekonomického vývoje byla nutná korekce vzdělávací nabídky jednotlivých středních škol. Došlo tak k záměru stabilizace nabídky maturitních (i lycejních) oborů středního vzdělávání v denní formě. Ukázalo se, že tento krok přináší organizační i ekonomická pozitiva v návaznosti na pokračující nepříznivý demografický vývoj. Je proto potěšující, že předpokládaná úroveň přijímaných žáků do oborů M, L se drží na spodní hranici, obory Lycei dokonce pod předpokládanou stanovenou hranici.

Dalším pozitivním faktem je, že vzhledem k demografické situaci se podíl žáků přijímaných do oborů H a E, poskytujících střední vzdělávání s výučním listem, podařilo udržet na předpokládané úrovni.

Za zvážení stojí velký nárůst podílu absolventů středního vzdělávání s výučním listem přijímaných do nástavbového studia oborů L5. Vzhledem k tomu, že byla nastavena přísnější kritéria pro přijímací řízení do maturitních oborů M a L tím, že byly zavedeny jednotné přijímací zkoušky formou SCIO testů a je redukován počet přijímaných žáků do 1. ročníku je nežádoucí, aby se tento podíl zvyšoval nad stanovou předpokládanou úroveň, ba naopak by se tento podíl měl snížit.

Opatření: Změna struktury oborů středního vzdělávání v souvislosti s nově koncipovanými obory dle RVP k dosažení větší mezioborové flexibility a uplatnitelnosti absolventů škol na trhu práce

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Nabídka oborů středního vzdělání u škol působících na území Zlínského kraje je zastoupena téměř všemi skupinami oborů (v nabídce kraje nejsou pouze skupiny 21 Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárnictví, 37 Doprava a spoje). Ve sledovaném období byla oborová nabídka v souladu s Dlouhodobým záměrem vzdělávání Zlínského kraje a v souladu s požadavky trhu práce. Zlínský kraj postupoval při změně struktury oborů středního vzdělávání v návaznosti na nově koncipované obory RVP. Do struktury oborů středního vzdělávání byly nově zařazovány a kapacitně posilovány pouze takové obory vzdělání, u nichž byl předpoklad, že tato změna bude odpovídat potřebám trhu práce.

Součástí změn či úprav oborových nabídek středních škol při zařazení nového oboru nebo zvýšení nejvyššího povoleného počtu žáků v oboru bylo vždy utlumení jiného oboru vzdělání, ze kterého vycházejí absolventi v míře nezaměstnanosti vyšší než průměr kraje. Provedené změny v oborech středního vzdělávání ve většině případů reflektují na změny učebních dokumentů, jednalo se o zařazení inovovaných dokumentů nebo vyřazení dobíhajících oborů. Do oborové vzdělávací nabídky škol byly zařazovány takové obory, které zajišťují vzájemnou mezioborovou flexibilitu umožňující rozšíření znalostí a dovedností z jiných oborů dle vytvořených ŠVP, případně umožňující mezioborovou propustnost. Ve sledovaném období nenastal předpoklad pro vznik nových středních škol. Zlínský kraj, jako zřizovatel středních škol každoročně upřesňuje údaje o otevíraných oborech a počtech žáků pro následující školní rok. Z důvodu demografického i ekonomického vývoje byla nutná korekce vzdělávací nabídky jednotlivých středních škol v oborech ukončovaných maturitní zkouškou v denní formě vzdělávání. Na základě zpracované analýzy počtu přijímaných žáků do středního vzdělávání a vyhodnocení přijímacího řízení byla od školního roku 2009 – 2010 zavedena praxe dohody o maximálním počtu ote-

víraných tříd 1. ročníků pro další školní rok ve středních školách. Došlo tak k záměru stabilizace nabídky maturitních (i lycejních oborů) oborů středního vzdělávání v denní formě. Ukázalo se, že tento krok přináší organizační i ekonomická pozitiva v návaznosti na pokračující nepříznivý demografický vývoj, zejména v oblasti udržitelného hospodaření s prostředky státního rozpočtu na přímé vzdělávací výdaje.

Jedním z kritérií při změně struktury oborů středního vzdělávání byla podpora máločetných oborů (obory vzdělání s největší disproporcí přijímaných žáků a potřebou jejich absolventů na trhu práce). Tento záměr se Zlínskému kraji daří velmi úspěšně naplňovat tím, že byl vytvořen nástroj nepřímé regulace volby další studijní cesty žáků vycházejících ze základních škol na střední školy. Systém reaguje na nesoulad na trhu pracovních sil mezi poptávkou a nabídkou absolventů středních škol v oborech ukončených výučním listem, který se projevoval v nedostatku kvalifikovaných pracovníků, zejména ve strojírenství, stavebnictví a dalších oborech. Proto Rada Zlínského kraje dne 4. 6. 2007 usnesením č. 0390/R12/07 schválila systém „Podpory řemesel v odborném školství“. Na základě tohoto materiálu je poskytována žákům vybraných oborů vzdělání poskytujících střední vzdělání s výučním listem v průběhu jejich profesní přípravy finanční podpora z rozpočtu Zlínského kraje. Toto opatření je realizováno od 1. 9. 2007 počínaje žáky prvních ročníků vybraných oborů. Od 1. 9. 2010 je toto opatření aplikováno i na žáky soukromých škol.

Postupně byly zařazovány do systému „Podpory řemesel v odborném školství“ všechny ročníky těchto skupin oborů:

Skupina 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie

3652H/01	Instalatér
2355H/01	Klempíř
3659H/01	Podlahář
3941H/01	Malíř a Lakýrník
3664H/01	Tesař
3667H/01	Zedník

Skupina 23 Strojírenství a strojírenská výroba

2351H/01	Strojní mechanik
2352H/01	Nástrojař
2355H/02	Karosář
2361H/01	Autolakýrník
2356H/01	Obráběč kovů

Skupina 28 Technická chemie a chemie silikátů

2858H/01	Sklář - výrobce a zušlechťovatel skla (od školního roku 2008 – 2009)
----------	--

Skupina 29 Potravinářství a potravinářská chemie

2956H/01	Řezník - uzenář
----------	-----------------

Skupina 32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů

3254H/01	Výrobce obuvi (od školního roku 2010 – 2011)
----------	--

Opatření: Stabilizace a zvýšení efektivity sítě středních škol

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

V uplynulém období byl ze strany Zlínského kraje jako zřizovatele středních škol dále snižován počet středních škol slučováním do větších celků – k datu 1. 1. 2012 činí počet subjektů vykonávajících činnost středních škol 48, což je o 20 méně než v roce 2001, kdy byly střední školy delimitovány ze státu na kraj, a o 11 méně než k 1. 1. 2008. Celkem byl počet středních škol ve Zlínském kraji snížen o téměř třetinu původního počtu (o 29,5%).

Redukce počtu středních škol probíhala ve Zlínském kraji takovou formou, při které byla zachovávána oborová vzdělávací nabídka, tzn., že při sloučení přecházela oborová vzdělávací nabídka ze zanikajícího subjektu na subjekt přejímající. V hodnoceném období vznikaly v optimalizačním procesu školy multioborové, a to především z důvodu zachování vzdělávací nabídky v dané konkrétní lokalitě.

Sloučení do větších celků přineslo řadu pozitiv: vznik ekonomicky silnějších a tím stabilnějších subjektů, zvýšení schopnosti vyrovnávat se s dopady demografického vývoje, vytvoření podmínek pro zachování, popř. efektivní rozvíjení vzdělávací nabídky s ohledem na vývoj trhu práce v regionu, lepší využití i rozvoj odborného potenciálu pedagogických pracovníků, efektivnější využití materiálně technického vybavení včetně lepších možností inovace. Z podkladů ze škol také vyplývá, že větší subjekt lépe dosahuje na finanční zdroje z ESF, je schopen efektivnějšího zapojení do projektů a získání většího objemu mimorozpočtových zdrojů. Vznik větších subjektů rovněž umožnil školám účinněji zaměřit část personálních a materiálních kapacit do oblasti vzdělávání dospělých. Vzhledem k tomu, že důsledky nepříznivého demografického vývoje pokračují až do roku 2016 a je reálný předpoklad dalšího snížení počtu žáků středních škol, jsou připravována Zlínským krajem další racionalizační opatření. Základní struktura sítě škol bude i nadále budována v tradičních sídlech, kde bude zachován větší počet a širší škála škol v návaznosti na požadavky trhu práce (zejména zaměstnavatelských svazů). Preferovány budou školy polyfunkční s úplnou vzdělávací nabídkou druhů a forem studia. Zajistí se tím prostupnost vzdělávací nabídkou jak horizontálně, pro žáky, kteří správně volili typ vzdělávacího oboru, tak vertikálně v obou směrech. Zároveň tedy budou vytvořeny podmínky zabraňující předčasnému odchodu žáků z procesu přípravy na profesi. Je zřejmé, že další slučování středních škol do větších celků je nutností nejen s ohledem na zvýšení stability a efektivity sítě v souvislosti s demografickým vývojem, ale také s akcentem na nutnost zvýšení kvality středního vzdělávání a s tím spojenou potřebu změny struktury jednotlivých vzdělávacích proudů.

2.4. Vyšší odborné vzdělávání

Cíl: Umožnit přístup k terciárnímu vzdělávání v rámci VOŠ vyššímu počtu zájemců

Opatření: Inovovat nabídku vyššího odborného vzdělávání v návaznosti na rozvoj bakalářských studií

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Vyšší odborné školy patří ke školám, které již delší dobu zažívají snižující se zájem uchazečů o vzdělávání. S dalším postupujícím demografickým propadem v této věkové skupině a s početnou nabídkou volných studijních míst na VŠ se v nejbližší budoucnosti ani nedá očekávat výraznější změna tohoto trendu. Nejvýrazněji se projevil pokles ve školním roce 2008 – 2009, kdy byl počet absolventů jen 197. V dalším školním roce však došlo ke zvýšení počtu absolventů škol o 132. Stále nejvíce byla celkově v počtu absolventů nejpočetněji zastoupena skupina 63 Ekonomika a administrativa. Množství absolventů bylo v této skupině ve školním roce 2006 – 2007 celkem 89, ve školním roce 2007 – 2008 se počet zvýšil na 98, ale v roce 2008 – 2009 počet absolventů klesl v této skupině na 34. Ve školním roce 2009 – 2010 byl počet absolventů v této nejpočetnější skupině opět výrazně zvýšen, a to na 154 absolventů. V roce 2010 – 2011 činil počet absolventů celkem ve všech vzdělávacích programech 329. Podrobný přehled je obsahem tabulky P4.

Opatření: Rozšiřovat oborovou nabídku bakalářských studijních programů

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Vzdělávací nabídka ve vyšších odborných školách zůstává ve Zlínském kraji nadále stejná, zahrnuje celkem 20 vzdělávacích programů v ekonomických, zdravotnických, právnických, pedagogických, uměleckých, potravinářských a gastronomických oborech. Dalšími skupinami oborů, o které je také vyšší zájem, jsou skupiny 53 Zdravotnictví, 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče a 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost. Je zřejmé, že až na výjimky vyšší odborné školy v současné době slouží pro mnoho studentů jako dočasné vzdělávací řešení, o čemž vypovídá podíl studentů, kteří opouštějí VOŠ po prvním ročníku (ve ZK ve všech formách vzdělávání byl úbytek studentů po 1. ročníku studia v roce 2009 – 2010 29,3 %, ve školním roce 2010 – 2011 31 %).

Viditelný je trend postupného přesouvání se do realizace bakalářských studijních programů, o které je větší zájem. Bakalářské studijní programy jsou uskutečňovány ve vyšších odborných školách formou společné akreditace s vysokou školou nebo prostřednictvím spolupráce v detašovaném pracovišti. Tuto formu spolupráce s vysokými školami již zahájily všechny vyšší odborné školy ve Zlínském kraji, ve kterých zároveň také tato výuka probíhá aktivně. Podobný způsob spolupráce s vysokými školami a vzdělávání v detašovaném pracovišti se také uskutečňuje ve 4 středních školách zřizovaných Zlínským krajem (SPŠ strojnická Vsetín, SOŠ oděvní a služeb Vizovice, SŠ COPT Uherský Brod, SŠH a služeb Kroměříž).

2.5. Vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Cíl: Optimálním způsobem zajistit vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami

Opatření: Podpora uplatňování moderních trendů vzdělávání

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Ve školách samostatně zřízených pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou ve velké míře uplatňovány moderní metody a formy vzdělávání. Vzhledem k obtížnosti a vysoké odborné náročnosti výuky těchto žáků je pro pedagogy speciálních škol nezbytné neustálé zvyšování a doplňování jejich odborné kvalifikace. Potřebné znalosti získávali zejména v akreditovaných kurzech nabízejících metodické zvládnutí nových trendů ve vzdělávání a nových druhů terapií. Vzhledem k finanční náročnosti těchto kurzů není vždy reálné umožnit vzdělávání všem pracovníkům. Z hlediska materiálního vybavení jsou speciální školy dostatečně vybaveny množstvím speciálních pomůcek umožňujících kvalitní výuku handicapovaných dětí.

Opatření: Zaměřit se na vzdělávání dle individuálních potřeb žáků

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Speciální vzdělávací potřeby dětí, žáků a studentů vyhodnocují školská poradenská zařízení, která spolupracují s rodiči a pedagogy při rozhodování o nejvhodnějším způsobu vzdělávání žáka s přihlédnutím k jeho individuálním potřebám, o vhodnosti jeho zařazení do speciální školy nebo k individuální či skupinové integraci. K úspěšné integraci přispěla aktivní spolupráce školských poradenských zařízení se školami k zajištění odpovídajících podmínek vzdělávání, doporučení využití odpovídajících metod a forem práce a také vyhodnocení výše finančních prostředků nezbytných k podpoře vzdělávání s přihlédnutím k individuálním potřebám žáka. Důležitou roli hrála i metodická pomoc při tvorbě a vyhodnocování individuálních vzdělávacích plánů žáků a cílené vzdělávání pedagogických pracovníků pracujících s těmito žáky. Do budoucna by bylo vhodné akcentovat zvyšování kompetencí pedagogů k odstraňování bariér bránících rovnému přístupu ke vzdělávání.

Vzhledem k častějšímu zařazování žáků s vyšší mírou postižení se zvyšuje potřeba pedagogické asistence. Dlouhodobě se potvrzuje pozitivní vliv působení asistentů pedagoga na vzdělávání integrovaných žáků a především v případě integrace žáků s lehkým mentálním postižením se tato podpora jeví jako nutná.

V rámci zvyšování kvality vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami se Zlínský kraj zaměřuje i na práci s mimořádně nadanými dětmi a žáky, která probíhá souběžně se zaměřením práce na běžnou populaci. Dochází k postupnému proškolení pedagogů, kteří s těmito dětmi a žáky pracují, a nadále trvá snaha o zabezpečení dostupnosti mezi jednotlivými typy škol dle potřeb žáků.

Ke zkvalitnění péče o děti se sociokulturním znevýhodněním přispělo také zapojení některých škol do projektu Centra podpory inkluzivního vzdělávání (CPIV) jehož cílem je podpora zavádění inkluzivních hodnot do procesu vzdělávání na základních školách v České republice. Ve Zlínském kraji se v první fázi do projektu zapojily tyto čtyři školy: Základní škola Zlín Dřevnická, Základní škola Valašské Meziříčí Masarykova, 3. Základní škola Holešov a jako pilotní škola Základní škola Vsetín Luh.

2.6. Ústavní výchova

Cíl: Zajistit výchovu dětí v nových podmínkách

Opatření: Zkvalitnit výchovný proces ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Dětské domovy Zlínského kraje jsou na předním místě v rámci České republiky v kvalitě prostředí a vybavenosti objektů. V současné době je zcela dokončena rekonstrukce objektů všech dvanácti dětských domovů zřizovaných Zlínským krajem, které tak plně odpovídají hygienickým požadavkům na provoz a zároveň ustanovením zákona č. 109/2002 Sb.

Na zkvalitnění podmínek života dětí je třeba navázat i zlepšením kvality výchovného procesu probíhajícího v těchto školských zařízeních. Zlínský kraj proto nadále podporuje snahu o zvýšení kvalifikace pedagogických pracovníků dětských domovů v oblasti speciální pedagogiky v souladu s platnou legislativou.

2.7. Základní umělecké vzdělávání

Cíl: Zaměřit se na kvalitu základního uměleckého vzdělávání

Opatření: Zvyšovat kvalitu základního uměleckého vzdělávání a péče o talenty

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Jedním ze dvou úkolů DZ ČR 2008 bylo zvyšovat kvalitu základního uměleckého vzdělávání a péče o talenty. Naplňování volného času dětí, mládeže i dospělých zájmovou činností je podporováno rozšiřováním základního uměleckého vzdělávání prostřednictvím zřizování detašovaných pracovišť ZUŠ. Ve školním roce 2009 – 2010 bylo vzdělávání poskytováno celkem na 154 místech, z toho 102 míst u ZUŠ zřizovaných Zlínským krajem, 12 míst u ZUŠ zřizovaných obcemi a 40 míst u ZUŠ zřizovaných soukromým subjektem.

Ve školních letech 2010 – 2011 a 2009 – 2010 zůstal počet základních uměleckých škol zřizovaných Zlínským krajem neměnný. Vznikla 1 ZUŠ zřizovaná obcí. Ve Zlínském kraji je celkem 27 základních uměleckých škol, z toho kraj je zřizovatelem 20 ZUŠ, obec zřizuje 3 ZUŠ a soukromé jsou 4 ZUŠ. Ve školním roce 2008 – 2009 poskytovalo základní umělecké vzdělávání celkem 26 základních uměleckých škol, z toho 20 ZUŠ zřizovaných Zlínským krajem, 2 ZUŠ zřizované obcí a 4 ZUŠ zřizované soukromým subjektem. Síť Základních uměleckých škol ve Zlínském kraji a jejich kapacitní možnosti lze v současnosti považovat za dostatečné a vzhledem k nepříznivému demografickému vývoji by nebylo účelné je rozšiřovat. Ve školním roce 2011 – 2012 zůstal počet ZUŠ nezměněn.

Počet žáků ZUŠ vzrostl během let 2008 – 2010 o 3,6%, ve školním roce 2010 – 2011 byl nejvyšší povolený počet žáků ZUŠ naplněn na 91,8%, v roce 2009 – 2010 to bylo 90,4% a ve školním roce 2008 – 2009 jen 88,2%.

Základní umělecké školy plní také funkci výchovnou, vzdělávací, kulturní, ale také sociální a preventivní. Se svou bohatou nabídkou uměleckých aktivit, dalším vzděláváním svých pedagogů a podporou moderních metod výuky se snaží udržet žádoucí kvalitu vzdělávání v jednotlivých oborech a odpovědnou přípravu talentovaných žáků ke vzdělávání. Součástí vzdělávacího procesu na základních uměleckých školách je také organizace řady veřejných koncertů, výstav výtvarných prací, vystoupení žáků i pedagogických pracovníků.

Opatření: Podpora implementace RVP základního uměleckého vzdělávání a vytváření vlastních ŠVP

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

V listopadu 2009 schválilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR pilotní verzi dokumentu Rámcového vzdělávacího programu pro základní umělecké vzdělávání (RVP ZUV), podle kterého probíhala pilotáž na 39 školách, ve Zlínském kraji byly do pilotování zapojeny tři základní umělecké školy – ZUŠ Uherské Hradiště, ZUŠ Hulín a soukromá ZUŠ Harmonie. Rámcový vzdělávací program pro základní umělecké vzdělávání byl schválen na počátku května 2010. S datem 1. září 2010 získaly základní umělecké školy možnost začít tvořit své školní vzdělávací programy (ŠVP) podle schváleného kurikulárního dokumentu (RVP ZUV). V dalším období probíhala ve všech krajích školení ředitelů a pedagogů základních uměleckých škol tak, aby v září 2012 byly všechny školy připraveny začít podle svých školních vzdělávacích programů vyučovat. V roce 2010 ukončily studium pro koordinátory ŠVP dvě ředitelky ZUŠ a v následujícím roce jich bude přibývat.

2.8. Zájmové vzdělávání a volnočasové aktivity

Cíl: Zaměřit se na kvalitu zájmového vzdělávání

Opatření: Preferovat vhodné a kvalitní volnočasové aktivity a podporovat programy pro zájmové vzdělávání

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Ve Zlínském kraji existuje stabilní síť školních družin a klubů při základních školách, středisek volného času, které jsou zřizovány obcemi, a také dalších, převážně neziskových organizací. V letech 2008 – 2011 bylo nutné se soustředit hlavně na zkvalitňování volnočasových aktivit a jejich odborné vedení. Motivací byla finanční podpora poskytovaná z Programového fondu Zlínského kraje – Podprogramu pro volnočasové aktivity dětí a mládeže poskytuje podporu DDM a SVČ zřizovaným obcemi.

Cílem podprogramu bylo rozšíření nabídky mimoškolní činnosti, aktivní trávení volného času dětí a mládeže v těchto školských zařízeních. Podprogram byl zaměřen na spolufinancování akcí pro děti a mládež realizovaných v rámci pravidelné, příle-

žitostné, táborové a osvětové činnosti, činností zaměřených na prevenci rizikového chování a individuální práci s talentovanými dětmi a mládeží. V roce 2008 bylo z tohoto podprogramu poskytnuto 2 177 000 Kč na podporu 20 projektů. Od roku 2009 nebyl podprogram vyhlašován, prostředky z něj byly přesunuty do Fondu mládeže a sportu Zlínského kraje, z kterého jsou podporovány akce a projekty v oblasti mládeže, tělovýchovy a sportu zaměřených zejména na akce místního, regionálního i neregionálního charakteru pro právnické nebo fyzické osoby, které aktivně působí v oblasti mládeže, tělovýchovy a sportu. Na tyto aktivity bylo z Fondu mládeže a sportu poskytnuto v letech 2008 – 2011 postupně v každém roce 3 595 500 Kč, 6 429 500 Kč, 4 562 000 Kč a 3 250 000 Kč.

Opatření: Pro účelné využití volného času dětí a mládeže podporovat činnost neziskových organizací v kraji

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Pro účelné využití volného času dětí a mládeže bylo využito spolupráce s nestátními neziskovými organizacemi, které pracují s dětmi a mládeží. Díky finančním prostředkům se zvýšila motivace a realizace kvalitních volnočasových aktivit pro děti a mládež. Důležitou roli hraje primární prevence rizikového chování. Tyto aktivity byly podporovány především finančními prostředky Podprogramu na podporu NNO v oblasti sociálně patologických jevů. V roce 2008 bylo dotováno 11 projektů celkovou částkou 1 696 000 Kč. Shodný podprogram byl vyhlášen rovněž v roce 2009 (podpořeno 14 projektů částkou 3 000 000 Kč) a 2010 (podpořeno 15 projektů částkou 2 305 000 Kč). V roce 2011 byl podprogram přejmenován na Podprogram pro nestátní neziskové organizace v oblasti prevence rizikových typů chování s celkovou alokací 2 300 000 Kč. Finanční podpora byla též směřována k organizacím, které se orientují na práci s handicapovanými osobami v rámci využití volného času. NNO byly také podporovány z dotací na činnost mládežnického sportu. V letech 2008 – 2011 bylo na tuto podporu vyčleněno postupně v každém roce 16 200 000 Kč, 16 300 000 Kč, 15 500 000 Kč a 15 505 000 Kč.

2.9. Další vzdělávání dospělých v rámci celoživotního učení

Cíl: Rozvoj dalšího vzdělávání dospělých na středních a vyšších odborných školách

Opatření: Využití možnosti škol pro účely dalšího vzdělávání

Vyhodnocení opatření – dosažený stav

Cíl v této oblasti byl naplňován zejména dvěma směry. Školy pokračovaly ve svých aktivitách v oblasti rozvoje dalšího vzdělávání v rámci projektu UNIV a zapojily se do navazujícího projektu UNIV 2 KRAJE. Zatímco v předchozím projektu UNIV připravovaly modulově koncipované vzdělávací programy a postupovaly přitom podle jednotné metodiky, cílem projektu UNIV 2 KRAJE je přeměna škol v centra celoživotního učení. Centra mají koordinovat své vzdělávací aktivity tak, aby celková nabídka programů dalšího vzdělávání odpovídala skutečně identifikovaným vzdělávacím potřebám v daném kraji. Rozvoj dalšího vzdělávání na 25 zapojených středních školách v kraji umožní lépe využívat jejich materiální i personální kapacity, a to v období, ve kterém lze – v důsledku výrazného demografického poklesu středoškolské populace – odůvodněně očekávat snížení požadavků na materiální a personální zabezpečení výuky v rámci počátečního vzdělávání.

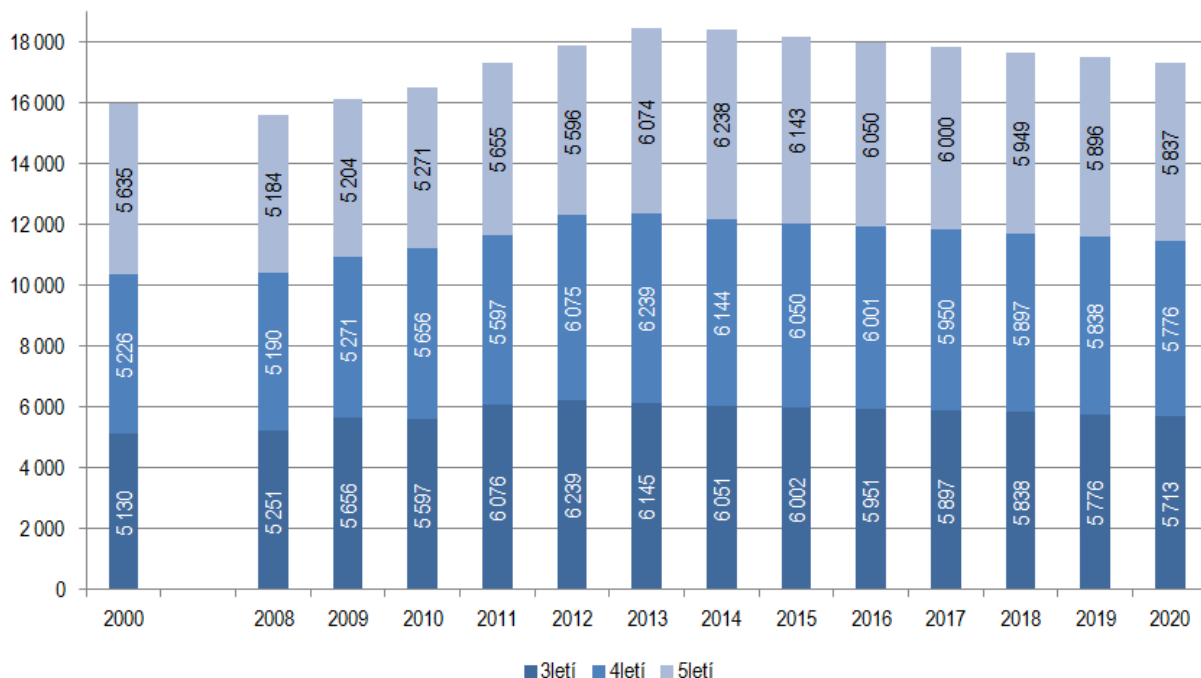
Dalším faktorem podporujícím školy v tvorbě a nabídce kurzů pro dospělé je Globální grant Zlínského kraje z operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, prioritní osa 3, oblast podpory 3.2 – Podpora nabídky dalšího vzdělávání. Ve sledovaném období vyhlásil Zlínský kraj dvě výzvy předkladatelům grantových projektů k předkládání projektových žádostí o finanční podporu z OP VK. Alokace na obě výzvy činila celkem 160 mil. Kč. Mezi podporované aktivity patří:

- podpora provázanosti dalšího vzdělávání s počátečním vzděláváním při vytváření vzdělávacích modulů;
- podpora vzdělávací nabídky v oblasti dalšího vzdělávání - rozvoj vzdělávacích programů pro vzdělávání dospělých ve školách a dalších vzdělávacích institucích;
- vzdělávání pedagogů, lektorů, řídicích a organizačních pracovníků škol a dalších vzdělávacích a poradenských středisek působících v oblasti specializačního vzdělávání a vzdělávání pro udržitelný rozvoj;
- rozvoj sítí a partnerství subjektů působících v oblasti dalšího vzdělávání a poradenství;
- poradenství a metodická pomoc při zavádění moderních a inovativních vzdělávacích technologií a metod (pro organizace působící v oblasti specializačního a dalšího vzdělávání a vzdělávání pro udržitelný rozvoj).

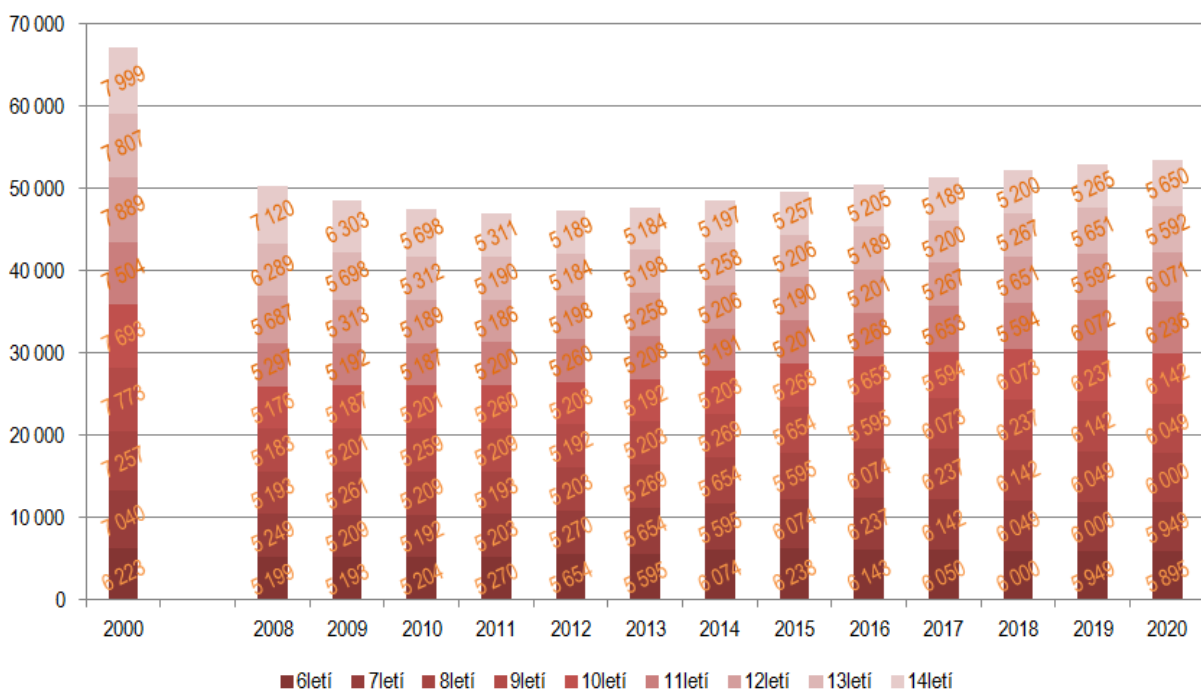
Ve sledovaném období bylo podpořeno celkem 9 projektů podaných středními a vyššími odbornými školami s celkovou finanční alokací 46 586 590 Kč.

Příloha 2. – tabulky a grafy

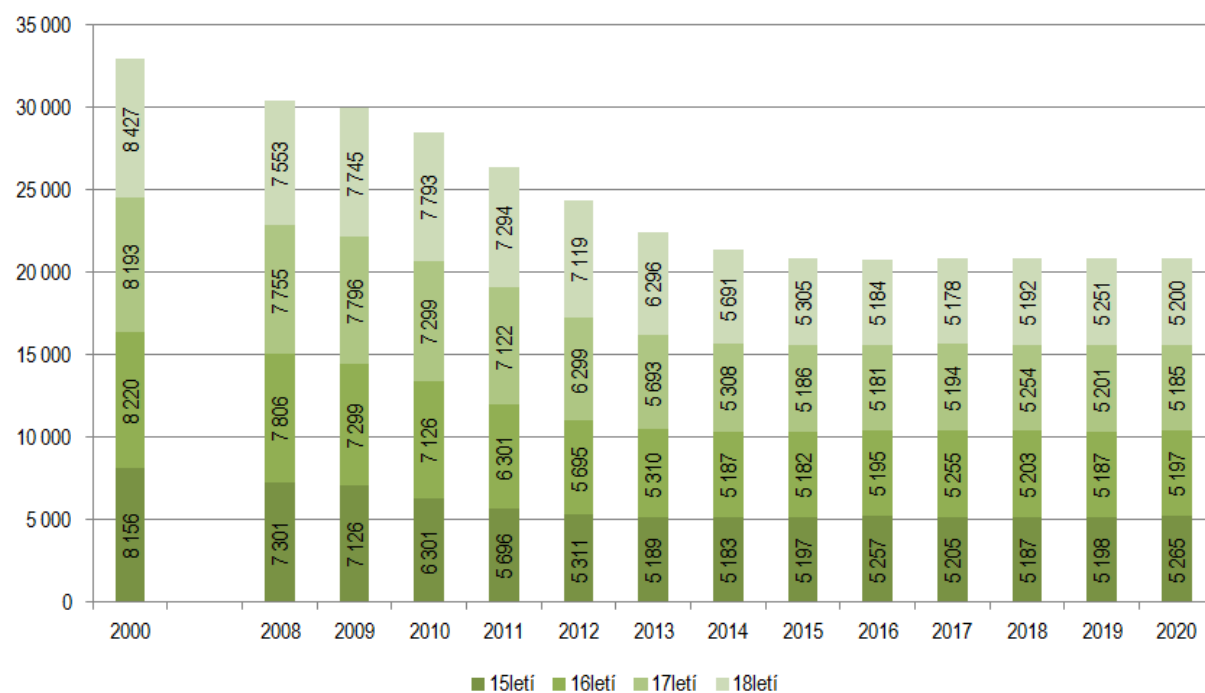
Graf P 1 – Vývoj počtu osob ve věkovém segmentu 3 – 5 let (2000 až 2010 skutečné počty, 2011 až 2020 z Projekce ČSÚ)

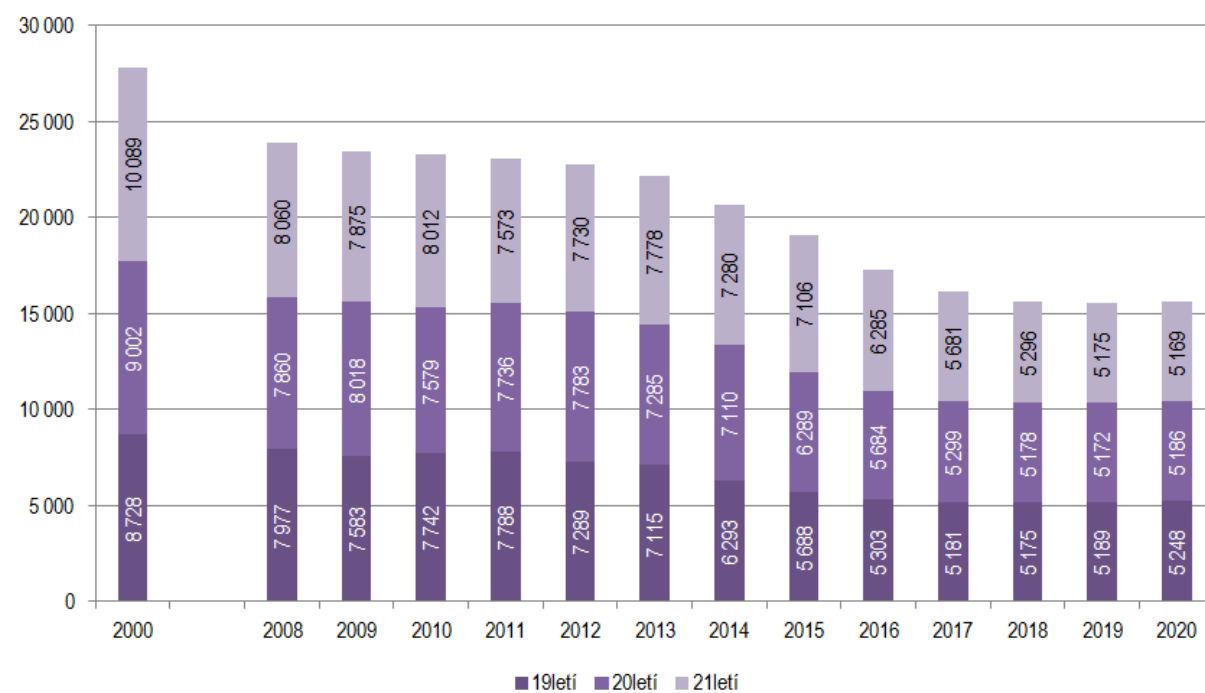
Graf P 2 – Vývoj počtu osob ve věkovém segmentu 6 – 14 let (2000 až 2010 skutečné počty, 2011 až 2020 z Projekce ČSÚ)

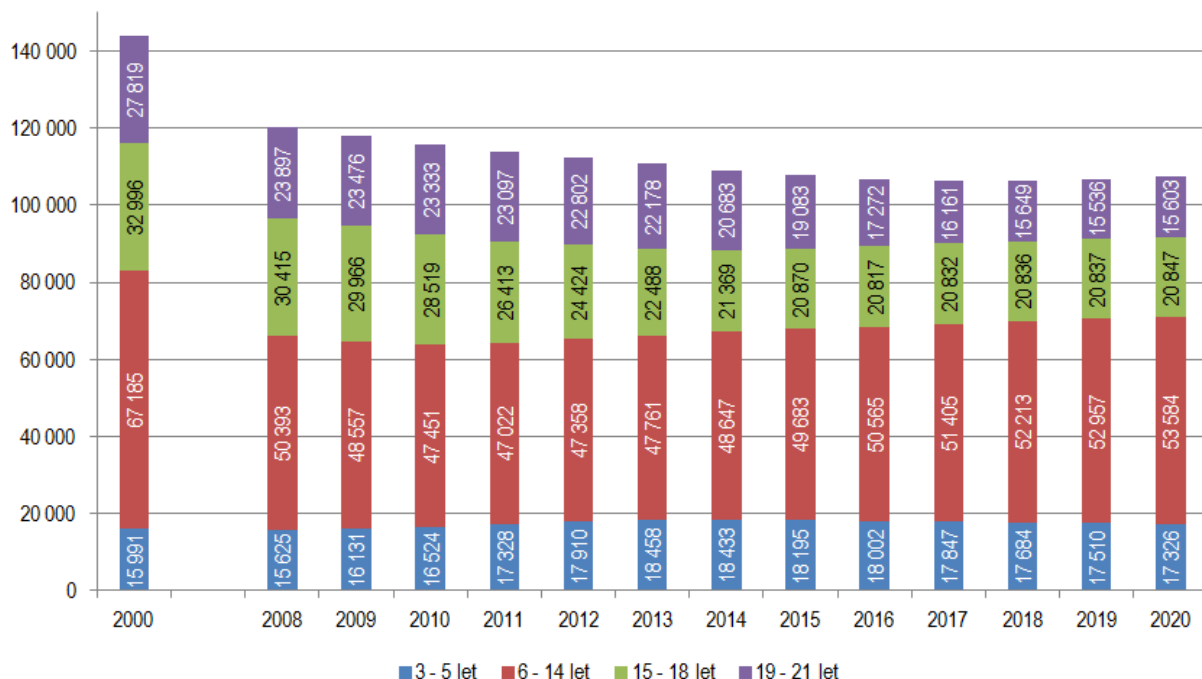
Graf P 3 - Vývoj počtu osob ve věkovém segmentu 15 – 18 let (2000 až 2010 skutečné počty, 2011 až 2020 z Projekce ČSÚ)

Graf P 4 - Vývoj počtu osob ve věkovém segmentu 19 – 21 let (2000 až 2010 skutečné počty, 2011 až 2020 z Projekce ČSÚ)

Graf P 5 - Vývoj počtu osob v celkovém školním kontingentu ve věkových segmentech 3 - 5 let, 6 - 14 let, 15 - 18 let a 19 - 21 let (2000 až 2010 skutečné počty, 2011 až 2020 z Projekce ČSÚ)

Tabulka P 1 - Srovnání předpokládaných a skutečných podílů přijímaných žáků

ukazatel	Předpok. úroveň	2008 - 2009	2009 - 2010	2010 - 2011	2011 - 2012
podíl žáků přijímaných na čtyřletá gymnázia by se měl pohybovat v rozmezí	14-16%	14%	13%	14%	15%
podíl přijímaných do 5. ročníku osmiletých a do 3. ročníku šestiletých gymnázií	5%	7%	7%	7%	8%
podíl žáků přijímaných na obecně odbornou přípravu (obory Lyceum)	1-3%	7%	6%	6%	4%
podíl žáků přijímaných do oborů M a L poskytujících střední vzdělávání s maturitní zkouškou	43-46%	45%	46%	44%	43%
podíl žáků přijímaných do oborů H a E poskytujících střední vzdělávání s výučním listem	27-32%	26%	27%	29%	30%
podíl absolventů středního vzdělávání s výučním listem přijímaných do nástavbového studia oborů L5	20%	38%	39%	46%	33%

Tabulka P 2 - Věkové složení dětí v mateřských školách ve Zlínském kraji

Školní rok	Do 3 let	3 letí	4 letí	5 letí	6 letí	Celkem
2000 - 2001	1 109	3 668	4 797	5 504	1 632	16 710
2001 - 2002	1 228	3 683	4 758	5 173	1 521	16 363
2002 - 2003	1 456	3 994	4 687	5 031	1 361	16 529
2003 - 2004	1 480	4 062	4 826	4 928	1 398	16 694
2004 - 2005	1 582	3 976	4 887	4 985	1 263	16 693
2005 - 2006	1 364	3 978	4 778	5 080	1 365	16 565
2006 - 2007	1 339	4 149	4 851	4 950	1 412	16 701
2007 - 2008	1 448	4 123	4 880	5 085	1 286	16 822
2008 - 2009	1 618	4 529	4 847	5 033	1 340	17 367
2009 - 2010	1 962	4 681	5 268	5 018	1 357	18 286
2010 - 2011	2 069	4 852	5 215	5 413	1 346	18 895
2011 - 2012	2 047	5 169	5 497	5 451	1 387	19 551

Tabulka P 3 - Přehled oborů skupiny 78-42-M a počty žáků ve školních letech 2006 – 2007 až 2010 – 2011

typ lycea	2006-2007		2007-2008		2008-2009		2009-2010		2010-2011	
	škol	žáků	škol	žáků	škol	žáků	škol	žáků	škol	žáků
78-42-M/001 Technické lyceum	6	732	6	784	6	778	6	759	6	646
78-42-M/002 Ekonomické lyceum	3	386	4	477	5	597	5	634	5	616
78-42-M/003 Pedagogické lyceum	0	0	1	36	1	54	1	87	1	123
78-42-M/005 Zdravotnické lyceum	2	121	2	172	2	226	2	228	2	229
78-42-M/006 Přírodovědné lyceum	2	87	3	164	3	233	3	252	3	238
celkem*	13	1 326	16	1 633	17	1 888	17	1 960	17	1 852

Poznámka: *) Celkový počet škol není součtem; na některých školách je vyučováno více typů lyceí.

Tabulka P 4 - Přehled počtu vyšších odborných škol a studentů ve Zlínském kraji v letech 2000 - 2001 až 2010 – 2011

školní rok	počet škol	Denní forma vzdělávání						Ostatní formy vzdělávání		
		počet studujících v ročníku					absol.	celkem	nově příj. do 1. roč.	absol.
		celkem	1	2	3	4				
2000-2001	11	1 220	354	378	409	79	549	254	83	32
2001-2002	11	1 103	483	249	277	94	449	215	82	59
2002-2003	11	1 087	450	360	207	70	333	199	70	54
2003-2004	11	1 167	522	340	265	40	300	211	92	50
2004-2005	11	1 151	456	393	260	42	392	176	54	32
2005-2006	11	1 122	504	342	276	0	272	208	89	56
2006-2007	11	1 090	467	351	258	14	233	170	76	26
2007-2008	11	1 063	461	303	232	67	233	237	124	26
2008-2009	11	958	400	283	222	53	260	195	40	34
2009-2010	*12	1 017	468	280	230	39	197	305	74	0
2010-2011	12	1 029	490	297	225	17	255	277	74	74

Tabulka P 5 - Počet všech žáků a studujících v hlavních skupinách oborů vzdělání a v jednotlivých druzích škol ve Zlínském kraji ve školním roce 2011-2012

Hlavní skupiny oborů vzdělání	Školy – skupiny oborů vzdělání								Celkem
	VOŠ	Gymnázia	Střední školy					OU a PrŠ	
Dosažené vzdělání	N	K	M	L0	L5	H	E	C	
16 - Ekologie a ochrana životního prostředí	0	0	160	0	0	0	0	0	160
18 - Informatické obory	0	496	0	0	0	0	0	0	496
23 - Strojírenství a strojírenská výroba	0	0	721	745	164	1 121	80	0	2 831
26 - Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	47	0	594	484	108	572	0	0	1 805
28 - Technická chemie a chemie silikátů	0	0	108	34	3	22	0	0	167
29 - Potravinářství a potravinářská chemie	67	0	98	0	0	300	39	0	504
31 - Textilní výroba a oděvnictví	0	0	20	0	0	7	0	0	27
32 - Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů	0	0	136	0	0	0	0	0	136
33 - Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů	0	0	68	58	94	307	58	0	585
34 - Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie	0	0	0	150	0	67	6	0	223
36 - Stavebnictví, geodézie a kartografie	0	0	819	0	0	685	125	0	1629
39 - Speciální a interdisciplinární obory	0	0	0	219	0	66	0	0	285
41 - Zemědělství a lesnictví	0	0	157	0	0	293	86	0	536
43 - Veterinářství a veterinární prevence	0	0	354	0	0	0	0	0	354
53 - Zdravotnictví	271	0	721	0	0	16	0	0	1 008
63 - Ekonomika a administrativa	271	0	2 518	28	0	0	0	0	2 817
64 - Podnikání v oborech odvětví	0	0	170	0	1 419	0	0	0	1 589
65 - Gastronomie, hotelnictví a turismus	55	0	695	342	76	971	114	0	2 253
66 - Obchod	0	0	0	354	0	147	69	0	570
68 - Právo, právní a veřejnosprávní činnost	302	0	521	21	0	0	0	0	844
69 - Osobní a provozní služby	0	0	0	209	0	379	48	0	636
72 - Publicistika, knihovnictví a informatika	0	0	65	0	0	0	0	0	65
75 - Pedagogika, učitelství a sociální péče	156	0	683	0	0	60	0	0	899
78 - Obecně odborná příprava	0	0	1 599	0	0	0	0	0	1 599
79 - Obecná příprava	0	7 633	0	0	0	0	0	0	7 633
z toho 79 - Gymnázium 4-leté	0	3 891	0	0	0	0	0	0	3 891
z toho 79 - Gymnázium 6-leté	0	509	0	0	0	0	0	0	509
z toho 79 - Gymnázium 8-leté	0	3 233	0	0	0	0	0	0	3 233
82 - Umění a užité umění	67	0	397	237	0	31	0	0	732
Praktická škola jednoletá	0	0	0	0	0	0	0	11	11
Praktická škola dvouletá	0	0	0	0	0	0	0	47	47
Celkem	1 236	7 633	11 100	2 881	1 864	4 984	685	58	30 441

Vysvětlivky k textu v návaznosti na kódové označení kategorií dosaženého vzdělání podle KKOV (Kmenové klasifikace oborů vzdělání) na stupně dosaženého vzdělání podle školského zákona.

Stupeň dosaženého vzdělání: střední vzdělání

C základní vzdělání – jednoletá a dvouletá praktická škola

D nižší střední vzdělání – nižší střední vzdělání, tříletá příprava v praktické škole

Stupeň dosaženého vzdělání: střední vzdělání s výučním listem

E nižší střední odborné vzdělání – nižší střední odborné vzdělání (vzdělávací programy učilišť, odborných učilišť)

H střední odborné vzdělání s výučním listem – střední odborné vzdělání dosažené absolvováním nematuritních vzdělávacích programů poskytujících výuční list, s výjimkou programů uvedených v bodě E

J střední nebo střední odborné vzdělání bez maturity i výučního listu – střední nebo střední odborné vzdělání dosažené absolvováním středoškolských nematuritních vzdělávacích programů neposkytujících výuční list

Stupeň dosaženého vzdělání: střední vzdělání s maturitní zkouškou

K úplné střední všeobecné vzdělání – úplné střední všeobecné vzdělání

L úplné střední odborné vzdělání s vyučením i maturitou – úplné střední odborné vzdělání dosažené absolvováním studijních programů SOU ukončených maturitou a vzdělávacích programů SOU i SOŠ pro absolventy tříletých učebních oborů ukončených maturitou (včetně L5xx – nástavbové studium)

M úplné střední odborné vzdělání s maturitou (bez vyučení) – úplné střední odborné vzdělání dosažené absolvováním vzdělávacích programů ukončených maturitou, s výjimkou programů uvedených v bodě L

Stupeň dosaženého vzdělání: vyšší odborné vzdělání

N vyšší odborné vzdělání – vyšší vzdělání dosažené absolvováním vzdělávacích programů vyšších odborných škol

Stupeň dosaženého vzdělání: vyšší odborné vzdělání v konzervatoři

P vyšší odborné vzdělání v konzervatoři – vyšší vzdělání dosažené absolvováním vzdělávacích programů konzervatoří a tanečních konzervatoří

